

Το κείμενο αυτό αποτελεί απλώς εργαλείο τεκμηρίωσης και δεν έχει καμία νομική ισχύ. Η ΕΥΔ ΠΑΑ δεν φέρει καμία ευθύνη για το περιεχόμενό του. Τα αυθεντικά κείμενα των σχετικών πράξεων είναι εκείνα που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης
2014 - 2020

Περιεχόμενα

ΤΙΤΛΟΣ Ι	Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης και αιτήσεων πληρωμής.....	5
Κεφάλαιο Ι.1	Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης εκτός του Μέτρου 19.....	8
Διαδικασία Ι.1.1	Έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.....	8
Διαδικασία Ι.1.2	Υποβολή αιτήσεων στήριξης.....	12
Διαδικασία Ι.1.3	Διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης.....	15
Διαδικασία Ι.1.4	Ένταξη πράξεων	20
Διαδικασία Ι.1.5	Ανάκληση ένταξης πράξης	22
Διαδικασία Ι.1.6	Τροποποίηση πράξης.....	24
Κεφάλαιο Ι.2	Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης του υπομέτρου 19.2	27
Διαδικασία Ι.2.1	Έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.....	27
Διαδικασία Ι.2.2	Υποβολή αιτήσεων στήριξης.....	30
Διαδικασία Ι.2.3	Διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης.....	32
Διαδικασία Ι.2.4	Ένταξη πράξεων	35
Διαδικασία Ι.2.5	Ανάκληση ένταξης πράξης	37
Διαδικασία Ι.2.6	Τροποποίηση πράξης.....	39
Κεφάλαιο Ι.3	Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης του υπομέτρου 19.3	42
Διαδικασία Ι.3.1	Υποβολή και ένταξη σχεδίων συνεργασίας.....	42
Διαδικασία Ι.3.2	Τροποποίηση σχεδίων συνεργασίας	44
Κεφάλαιο Ι.4	Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης του υπομέτρου 19.4	45
Διαδικασία Ι.4.1	Υποβολή αιτήσεων στήριξης και ένταξη πράξεων	45
Διαδικασία Ι.4.2	Τροποποίηση πράξης.....	47
Κεφάλαιο Ι.5	Έλεγχος νομιμότητας σταδίων εξέλιξης δημόσιων συμβάσεων.....	49
Διαδικασία Ι.5.1	Έγκριση διακήρυξης.....	49
Διαδικασία Ι.5.2	Έγκριση ανάληψης νομικής δέσμευσης	53
Διαδικασία Ι.5.3	Προέγκριση τροποποίησης νομικής δέσμευσης	57
Κεφάλαιο Ι.6	Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων πληρωμής	60
Διαδικασία Ι.6.1	Υποβολή αίτησης πληρωμής.....	60
Διαδικασία Ι.6.2	Ανάκληση αιτήσεων πληρωμής	63
Διαδικασία Ι.6.3	Διόρθωση προφανών σφαλμάτων στις αιτήσεις πληρωμής.....	65
Διαδικασία Ι.6.4	Διοικητικός έλεγχος και έγκριση αιτήσεων πληρωμής ή προκαταβολής.....	67
Διαδικασία Ι.6.5	Καταβολή δημόσιας ενίσχυσης	72
Διαδικασία Ι.6.6	Ολοκλήρωση πράξης.....	74

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ	Μέτρα που αφορούν σε πράξεις των οποίων οι δεσμεύσεις αναλήφθηκαν κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 (ανειλημμένες υποχρεώσεις – έργα γέφυρες).....	77
	Διαδικασία ΙΙ.1.1 Πράξεις ιδιωτικών επενδύσεων και ορισμένες πράξεις του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 (Μέτρο 19).....	78
	Διαδικασία ΙΙ.1.2 Έργα δημόσιων συμβάσεων	80
	Διαδικασία ΙΙ.1.3 Πράξεις που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων	83
ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ	Επιτόπιοι έλεγχοι, εκ των υστέρων έλεγχοι, ειδικοί έλεγχοι, έκτακτοι έλεγχοι.....	86
	Κεφάλαιο ΙΙΙ.1 Μέτρα εντός ΟΣΔΕ.....	86
	Διαδικασία ΙΙΙ.1.1 Επιλογή δείγματος ελέγχου	87
	Διαδικασία ΙΙΙ.1.2 Διενέργεια Επιτόπιων ελέγχων.....	89
	Διαδικασία ΙΙΙ.1.3 Σύνταξη Έκθεσης ελέγχου	91
	Διαδικασία ΙΙΙ.1.4 Εφαρμογή Διοικητικών κυρώσεων – Απόρριψη – Ανάκτηση πληρωμών.....	92
	Κεφάλαιο ΙΙΙ.2 Μέτρα εκτός ΟΣΔΕ.....	93
	Διαδικασία ΙΙΙ.2.1 Επιλογή δείγματος επιτόπιων ελέγχων	95
	Διαδικασία ΙΙΙ.2.2 Διενέργεια επιτόπιων ελέγχων	96
	Διαδικασία ΙΙΙ.2.3 Σύνταξη έκθεσης ελέγχου	97
	Διαδικασία ΙΙΙ.2.4 Εφαρμογή διατάξεων ελέγχου για ειδικά Μέτρα	98
	Διαδικασία ΙΙΙ.2.5 Εφαρμογή Διοικητικών κυρώσεων – Ανάκτηση στήριξης.....	100
	Διαδικασία ΙΙΙ.2.6 Διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων επενδυτικών ενεργειών.....	102
	Διαδικασία ΙΙΙ.2.7 Έκτακτοι έλεγχοι.....	103
ΤΙΤΛΟΣ ΙV	Εποπτεία εφαρμογής Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.....	104
	Διαδικασία ΙV.1.1 Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των εκχωρηθέντων καθηκόντων στους ΕΦΔ	105
	Διαδικασία ΙV.1.2 Έλεγχοι Εποπτείας Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης από την ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020.....	106
ΤΙΤΛΟΣ V	Οριζόντια Θέματα	108
	Διαδικασία V.1.1 Επαληθευσιμότητα και ελεγχιμότητα	108
	Διαδικασία V.1.2 Διαδικασία κοινοποίησης των δεδομένων και των στατιστικών ελέγχου βάσει του άρθρου 9 του Καν. (ΕΕ) 809/2014.....	110
	Διαδικασία V.1.3 Διαδικασία εφαρμογής Δημοσιονομικών Διορθώσεων – Ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών	111
	Διαδικασία V.1.4 Μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης της απάτης	112
	Διαδικασία V.1.5 Διαδικασία κοινοποίησης παρατυπιών στην OLAF.....	114

ΤΙΤΛΟΣ Ι Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης και αιτήσεων πληρωμής

Οι διαδικασίες του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται σε όλες τις παρεμβάσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Προκειμένου να εξυπηρετούνται οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται μεταξύ των παρεμβάσεων, αυτές ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων
2. παρεμβάσεις που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων
3. λοιπές παρεμβάσεις συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επενδύσεων
4. παρεμβάσεις τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (Μέτρο 19).

Στην κατηγορία παρεμβάσεων ιδιωτικών επενδύσεων περιλαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα, υπομέτρα ή δράσεις:

- Μέτρο 3 - Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.
- Μέτρο 4 - Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού και συγκεκριμένα τα υπομέτρα:
  - 4.1 - Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις,
  - 4.2 - Επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων,
  - 4.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις που συνδέονται με την επίτευξη γεωργοπεριβαλλοντικών και κλιματικών στόχων και
  - οι ιδιωτικές επενδύσεις της δράσης 4.3.3 – Διάνοιξη και βελτίωση του δασικού οδικού δικτύου.
- Μέτρο 5 - Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που επλήγη από φυσικές καταστροφές και ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων.
- Μέτρο 6 - Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων.
- Ιδιωτικές επενδύσεις του Υπομέτρου 8.3 - Πρόληψη ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.
- Ιδιωτικές επενδύσεις του Υπομέτρου 8.4 - Αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.
- Υπομέτρο 8.6 - Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων.
- Μέτρο 9 - Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών.
- Μέτρο 16 – Συνεργασία.

Στην κατηγορία παρεμβάσεων που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων περιλαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα, υπομέτρα ή δράσεις που ανήκουν στο πεδίο ισχύος του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ), σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 67 Καν (ΕΕ) 1306/2013:

- Μέτρο 8: Υπομέτρο 8.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων.

Υπομέτρο 8.2 - Εγκατάσταση και συντήρηση γεωργοδασοκομικών συστημάτων, εξαιρουμένου του κόστους εγκατάστασης και συντήρησης.

- Υπομέτρο 10.1 – Ενίσχυση για γεωργο-περιβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις.
- Μέτρο 11 – Βιολογική γεωργία.
- Μέτρο 12 – Ενισχύσεις στο πλαίσιο του Natura 2000 και της Οδηγίας Πλαίσιο για τα ύδατα.
- Μέτρο 13 – Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα.
- Μέτρο 14 – Καλή διαβίωση των ζώων.

Στην κατηγορία παρεμβάσεων δημοσίων επενδύσεων και λοιπών παρεμβάσεων περιλαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα, υπομέτρα ή δράσεις:

- Μέτρο 1 - Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης.
- Μέτρο 2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση.
- Υπομέτρο 4.3 - Στήριξη σε υποδομές που σχετίζονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοπονίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε γεωργική και δασική γη, τον αναδάσμο και τη βελτίωση, την παροχή και την εξοικονόμηση ενέργειας και υδάτων, πλην των ιδιωτικών επενδύσεων της δράσης 4.3.3 – Διάνοιξη και βελτίωση του δασικού οδικού δικτύου.
- Μέτρο 7 - Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές.
- Οι δημόσιες επενδύσεις του υπομέτρου 8.3 - Πρόληψη ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές και φυσικές καταστροφές.
- Οι δημόσιες επενδύσεις του υπομέτρου 8.4 - Αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές και φυσικές καταστροφές.
- Υπομέτρο 10.2 - Διατήρηση, βιώσιμη χρήση και ανάπτυξη γενετικών πόρων στη γεωργία.

Στην κατηγορία παρεμβάσεων τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων περιλαμβάνονται τα υπομέτρα:

- Υπομέτρο 19.2 – Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER).
- Υπομέτρο 19.3 – Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική).
- Υπομέτρο 19.4 – Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση.

Για την υλοποίηση των διαδικασιών του παρόντος τίτλου απαιτούνται οι παρακάτω ενέργειες:

- Η έκδοση αποφάσεων με τις οποίες εκχωρούνται αρμοδιότητες διαχείρισης μέρους του ΠΑΑ σε Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ), σύμφωνα με τα άρθρα 13, 58 και 65 του Ν. 4314/2014, όπως ισχύει κάθε φορά.
- Η έκδοση αποφάσεων από τον ΟΠΕΚΕΠΕ με τις οποίες εκχωρούνται αρμοδιότητές του σε άλλους φορείς, σύμφωνα με το άρθρο 7 Καν (ΕΕ) 1306/2013.

- Η έγκριση των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων για το Μέτρο 19.
- Η εξέταση της εκπλήρωσης των ελάχιστων προϋποθέσεων που απαιτούνται για την έναρξη της ένταξης πράξεων. Στην περίπτωση που απαιτείται η υλοποίηση πρότερων ενεργειών για την ενεργοποίηση του προκηρυσσόμενου μέτρου/υπομέτρου/δράσης όπως μελέτες, έρευνες, οριοθετήσεις ζωνών παρέμβασης, έκδοση κανονιστικών αποφάσεων κ.λπ., η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα μεριμνά άμεσα για την υλοποίηση των ενεργειών αυτών.
- Η έκδοση θεσμικού πλαισίου, όπου απαιτείται. Για την έκδοση των Κοινών ή Υπουργικών Αποφάσεων (ΚΥΑ, ΥΑ) δυνάμει του άρθρου 69 του Ν. 4314/2014, όπως ισχύει κάθε φορά, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ και του ΟΠΕΚΕΠΕ. Με τις εν λόγω αποφάσεις, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την περιγραφή των αρμοδιοτήτων κάθε φορέα που εμπλέκεται σε θέματα διαχείρισης και ελέγχου, εξασφαλίζοντας την τήρηση της αρχής του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων μεταξύ των φορέων.
- Η ΕΥΔ ΠΑΑ μεριμνά για όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την εξασφάλιση των πιστώσεων.

Κεφάλαιο I.1 Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης εκτός του Μέτρου

19

Διαδικασία I.1.1 Έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Σκοπός

Η κατά το δυνατόν ευρύτερη ενημέρωση των ενδιαφερομένων σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης και υποβολής αιτήσεων στήριξης στο πλαίσιο των αντίστοιχων μέτρων / υπομέτρων / δράσεων.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Η έκδοση του σχετικού εθνικού θεσμικού πλαισίου λεπτομερειών εφαρμογής του κάθε μέτρου / υπομέτρου / δράσης που απαιτείται.

Περιγραφή Διαδικασίας

Έκδοση πρόσκλησης

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας, στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εκδίδει πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους για κάθε μέτρο/υπομέτρο/δράση.

Εφόσον προβλέπεται από την πράξη εκχώρησης αρμοδιοτήτων της, η ΕΥΔ ΠΑΑ ενημερώνει τον αρμόδιο φορέα για την έκδοση πρόσκλησης.

Η πρόσκληση εκδίδεται από το Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών πόρων ή το Γενικό Γραμματέα ή Περιφερειάρχη που προΐσταται του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Το περιεχόμενο της πρόσκλησης περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της πρόσκλησης η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας, στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, παρέχει στους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες τουλάχιστον σχετικά με:

- τα προκηρυσσόμενα μέτρα/υπομέτρα/δράσεις·
- τον τόπο και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις στήριξης·
- το συνολικό ποσό της δημόσιας ενίσχυσης που διατίθεται, τα ποσά και ποσοστά ενίσχυσης και, ενδεχομένως, το ανώτατο ύψος συνολικού επιλέξιμου κόστους ανά πράξη·
- τις προϋποθέσεις και τους όρους επιλεξιμότητας τους οποίους πρέπει να πληρούν οι δυνητικοί δικαιούχοι, καθώς και τα κριτήρια επιλογής, εφόσον υφίστανται·
- το υπόδειγμα της αίτησης στήριξης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν·
- τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων στήριξης μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος·
- τις διαδικασίες για το διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων στήριξης και τις σχετικές χρονικές περιόδους, όπως τύπος αξιολόγησης, κύκλοι αξιολόγησης, στάδια

αξιολόγησης, αρμόδια όργανα, τρόπος και προθεσμίες υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής·

- τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων μετά την ένταξή τους στο μέτρο/υπομέτρο/δράση, ιδίως υποχρεώσεις:
  - τήρησης των δεσμεύσεων που απορρέουν από την ένταξή τους στο πρόγραμμα,
  - τήρησης και παροχής των απαραίτητων στοιχείων,
  - εφαρμογής δράσεων ενημέρωσης ή δημοσιότητας, όπου απαιτείται,
  - αποδοχής ελέγχων και επιτόπιων επισκέψεων από όλα τα εθνικά και κοινοτικά όργανα·
  - αποδοχής ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχουν δηλωθεί στην αίτηση στήριξης επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών

καθώς και τις προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων εκ μέρους τους·

- τα σημεία, τα αντίστοιχα στελέχη και το διαδικτυακό τόπο για την παροχή σχετικών πληροφοριών·
- την ενημέρωση των ενδιαφερομένων ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της ένωσης ή της χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Καν. (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 παραγρ. 3 Καν 809/2014, είναι δυνατόν να προβλέπεται η απευθείας αναζήτηση από την πηγή πληροφόρησης δικαιολογητικών που απαιτείται να συνυποβάλλονται με την αίτηση στήριξης.

Για τη διευκόλυνση των δυνητικών δικαιούχων, η πρόσκληση δύναται να συνοδεύεται ή να παραπέμπει σε αναλυτικό Οδηγό, με λεπτομέρειες σχετικά με τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες, καθώς και την παροχή διευκρινίσεων για τη συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης στήριξης.

Σε περίπτωση εκχώρησης, ο αρμόδιος φορέας αποστέλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ σχέδιο πρόσκλησης με σκοπό την εξέτασή του, για τη διασφάλιση τουλάχιστον των ακόλουθων:

- της συμβατότητας με τους στόχους του μέτρου/υπομέτρου/δράσης, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί στο ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης·
- της συμβατότητας με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής·
- της συμβατότητας με το θεσμικό πλαίσιο·
- της σαφούς και εξαντλητικής ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχής τους στο μέτρο/υπομέτρο/δράση·
- της συλλογής όλων των απαιτούμενων δεδομένων για την παρακολούθηση των δεικτών.

Με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ εξετάζεται το σχέδιο της πρόσκλησης και διαβιβάζονται τυχόν παρατηρήσεις στον αρμόδιο φορέα, που τις ενσωματώνει στο σχέδιο της πρόσκλησης και ενημερώνει σχετικά την ΕΥΔ ΠΑΑ.

Για τις παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων, οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και Εφαρμογής του ΠΑΑ και ο αρμόδιος φορέας, στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, σε συνεργασία με τη ΜΟΔ ΑΕ, μεριμνούν για την αποτύπωση στο ΠΣΚΕ του υποδείγματος της αίτησης στήριξης και της διαδικασίας αξιολόγησης της.

Αντίστοιχα για τις παρεμβάσεις που σχετίζονται με έκταση ή αριθμό ζώων, οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και Εφαρμογής του ΠΑΑ και ο αρμόδιος φορέας, στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, μεριμνούν για την ανάπτυξη κατάλληλου Πληροφοριακού Συστήματος ή την κατάλληλη προσαρμογή του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΟΠΣΕΑΕ), ώστε να είναι δυνατή η ηλεκτρονική υποβολή και αξιολόγηση της αίτησης στήριξης.

Η πρόσκληση δύναται να τροποποιηθεί, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων στήριξης. Ειδικά στην περίπτωση που η τροποποίηση αφορά την παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων στήριξης, δεν απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ.

Σε κάθε περίπτωση, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, πρέπει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη σαφή και ευρεία ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων για την εν λόγω τροποποίηση.

Δημοσιοποίηση πρόσκλησης

Η ΕΥΔ ή/και ο αρμόδιος φορέας, στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου ή/και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον, η πρόσκληση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Για τις περιπτώσεις δικαιούχων που έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα υλοποίησης των προκηρυσσόμενων μέτρων/υπομέτρων/δράσεων, η πρόσκληση αποστέλλεται σε αυτούς και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα των εμπλεκόμενων φορέων, είτε μέσω του διαδικτύου.

Επίσης, ενδείκνυται η λήψη πρόσθετων μέτρων δημοσιοποίησης, όπως:

- οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης,
- οργάνωση Γραφείου Υποστήριξης (Help Desk), ώστε να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, τα στοιχεία της πρόσκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ. Με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου, που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ, τα στοιχεία της πρόσκλησης μεταφέρονται στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) ή σε άλλο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα για τις παρεμβάσεις που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων, ώστε να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη της διεπαφής που θα επιτρέπει την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων στήριξης.

Διαδικασία I.1.2 Υποβολή αιτήσεων στήριξης

Σκοπός

Η εκδήλωση ενδιαφέροντος εκ μέρους των δυνητικών δικαιούχων για ένταξη στο αντίστοιχο μέτρο / υπομέτρο / δράση.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση πρόσκλησης για υποβολή αιτήσεων στήριξης, σύμφωνα με τη Διαδικασία I.1.1.

Περιγραφή Διαδικασίας

Υποβολή αιτήσεων στήριξης

Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν, μετά τη δημοσιοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, να υποβάλλουν προς την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα που εκχωρείται η αρμοδιότητα, αιτήσεις στήριξης σύμφωνα με το υπόδειγμα που περιλαμβάνεται στην εν λόγω πρόσκληση. Οι εν λόγω αιτήσεις περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση μέτρου/υπομέτρου/δράσης, ενδεικτικά τα ακόλουθα:

- i. στοιχεία του αιτούντος·
- ii. στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης της εκμετάλλευσης ή της επιχείρησης του δυνητικού δικαιούχου, όπου απαιτείται·
- iii. στοιχεία σώρευσης κρατικών ενισχύσεων, όπου απαιτείται·
- iv. περιγραφή της προτεινόμενης πράξης·
- v. αναλυτικό προϋπολογισμό ή, για τις παρεμβάσεις που σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων, εκτίμηση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης·
- vi. στοιχεία για τον υπολογισμό των κοινών και ειδικών δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης·
- vii. ειδικές πληροφορίες ανάλογα με το μέτρο/υπομέτρο/δράση.

Ειδικά για τις παρεμβάσεις που σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων, οι αιτούντες υποχρεούνται, εφόσον αυτό καθορίζεται στη σχετική πρόσκληση, να υποβάλλουν μια ενιαία αίτηση τόσο ως αίτηση στήριξης, στο πλαίσιο των σχετικών μέτρων/υπομέτρων/δράσεων, όσο και ως αίτηση για τα καθεστώτα άμεσων ενισχύσεων του Καν (ΕΕ) 1307/2013. Στις περιπτώσεις αυτές η αίτηση υποβάλλεται από τον ίδιο το γεωργό ή από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του και συγκεκριμένα:

- είτε απευθείας στον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος,
- είτε μέσω ενός πιστοποιημένου φορέα υποδοχής αίτησης.

Όπου απαιτείται, παρέχονται στους ενδιαφερόμενους προσυμπληρωμένα υποδείγματα αιτήσεων με βάση τις εκτάσεις που καθορίστηκαν για το έτος που προηγείται της αίτησης στήριξης, σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 3 του Καν. 1306/2013.

Η υποβολή των αιτήσεων για στήριξη πραγματοποιείται:

- για παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)·
- για παρεμβάσεις που σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων μέσω κατάλληλου Πληροφοριακού Συστήματος ή μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΟΠΣΕΑΕ)·
- για λοιπές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επενδύσεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ)·

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή και εφόσον προβλέπεται στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο, οι δυνητικοί δικαιούχοι αποστέλλουν, εντός προθεσμίας που καθορίζεται στην πρόσκληση, στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή στο φορέα που εκχωρείται η αρμοδιότητα, υπογεγραμμένο αντίγραφο ή αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης στήριξης όπως παράγεται από το κατά περίπτωση Πληροφοριακό Σύστημα, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που σύμφωνα με την πρόσκληση, δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της ενιαίας αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στα ως άνω πληροφοριακά συστήματα.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή στο φορέα που εκχωρείται η αρμοδιότητα, για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης εν όλο ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, οι δυνητικοί δικαιούχοι συνδέονται στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα και συμπληρώνουν την αίτηση στήριξης. Η υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται με την οριστικοποίησή της στο ΟΠΣΑΑ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται σε άλλα πληροφοριακά συστήματα, αυτές μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών δικαιούχων κατά το διοικητικό έλεγχο (αξιολόγηση) των αιτήσεων στήριξης.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η υποβολή αιτήσεων στήριξης από τους δυνητικούς δικαιούχους, σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.1.2.

Περιγραφή Διαδικασίας

Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μέσω του κατά περίπτωση Πληροφοριακού Συστήματος.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, δύναται να ζητήσει, εφόσον προβλέπεται στην πρόσκληση, την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Παρεμβάσεις που δεν σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων

Στον έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 48, παρ. 2 του Καν (ΕΕ) 809/2014, περιλαμβάνεται επαλήθευση:

- α) της επιλεξιμότητας του δικαιούχου·
- β) των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων που συνδέονται με την ενέργεια για την οποία ζητείται στήριξη·
- γ) της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλογής·
- δ) της επιλεξιμότητας των δαπανών της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με την κατηγορία δαπανών ή τη μέθοδο υπολογισμού που πρέπει να χρησιμοποιείται όταν η ενέργεια ή μέρος αυτής εμπίπτει στο άρθρο 67 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) και δ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013·
- ε) του εύλογου χαρακτήρα των υποβληθεισών δαπανών του άρθρου 67 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, εξαιρουμένων των συνεισφορών σε είδος και του κόστους απόσβεσης. Οι δαπάνες αξιολογούνται με χρήση κατάλληλου συστήματος αξιολόγησης, όπως δαπάνες αναφοράς, σύγκριση των διαφόρων προσφορών ή επιτροπή αξιολόγησης.

Αρχικά ελέγχεται η εμπρόθεσμη υποβολή, η πληρότητα και η συμμόρφωση των υποβληθεισών αιτήσεων ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται το ποσό και ποσοστό στήριξης.

Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου, στο εξειδικευμένο ανά κατηγορία παρέμβασης πληροφοριακό σύστημα (ΠΣΚΕ ή ΟΠΣΑΑ).

Με βάση τα ως άνω αποτελέσματα εκδίδεται Πίνακας Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου στον οποίο παρουσιάζονται οι παραδεκτές και μη παραδεκτές αιτήσεις. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Στον Πίνακα επισημαίνονται:

- i. οι αιτήσεις που επιλέγονται προς στήριξη, των οποίων ο προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη τυχόν ελάχιστου ορίου που έχει τεθεί στην πρόσκληση·
- ii. οι αιτήσεις που δεν επιλέγονται προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους,
- iii. το οικονομικό αντικείμενο των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

Οι αιτήσεις που επιλέγονται προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο i ανωτέρω, εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, ακολουθώντας τη Διαδικασία Ι.1.4.

Ο ανωτέρω πίνακας συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο εξειδικευμένο ανά κατηγορία παρέμβασης πληροφοριακό σύστημα (ΠΣΚΕ ή ΟΠΣΑΑ), για τη δυνατότητα υποβολής προσφυγής (ενδικοφανούς προσφυγής) κατά την έννοια του άρθρου 25 του Ν. 2690/1999, τον τρόπο, τον τόπο και τις προθεσμίες υποβολής της εν λόγω προσφυγής. Ο πίνακας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο για την ενημέρωση των αιτούντων.

Η ως άνω προσφυγή υποβάλλεται εγγράφως και εξετάζεται εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, σύμφωνα με την αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ.Β' 1822/-24-8-2015) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά. Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης, επικαιροποιείται ο Πίνακας Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου, ο οποίος αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται αμελητί στους προσφεύγοντες.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στο οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε υπερδέσμευση του ποσού της πρόσκλησης με σκοπό:

1. την προσαρμογή, όπου απαιτείται, του οικονομικού αντικείμενου των αιτήσεων που έχουν ήδη επιλεγεί προς στήριξη·
2. την ένταξη στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης των αιτήσεων που μετά την εξέταση της σχετικής προσφυγής, συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση της τελευταίας πρότασης που επιλέχθηκε προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο i ανωτέρω.

Το ποσό της υπερδέσμευσης μπορεί να ανέλθει έως το 110% της συνολικής δημόσιας ενίσχυσης που καθορίζεται στην πρόσκληση, δυνάμει της οποίας υποβλήθηκαν οι σχετικές αιτήσεις στήριξης. Στην περίπτωση που το ποσοστό αυτό δεν επαρκεί για την κάλυψη των

ανωτέρω ενεργειών ή και σε άλλες πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, δύναται να αυξηθεί. Στην περίπτωση εκχώρησης της αρμοδιότητας, η εν λόγω αύξηση απαιτεί την έγκριση της ΕΥΔ ΠΑΑ.

Στην περίπτωση όπου μετά τις ανωτέρω ενέργειες δεν καλύπτεται το καθορισμένο επίπεδο υπερδέσμευσης, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στο οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, δύναται να προβεί σε επιλογή επόμενων στη σειρά κατάταξης αιτήσεων στήριξης του επικαιροποιημένου Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου, εφόσον αυτές συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη της τυχόν ελάχιστης βαθμολογίας που ορίζει η πρόσκληση.»

Παρεμβάσεις που σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων

Ο διοικητικός έλεγχος των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης διακρίνεται σε οπτικό - χειρόγραφο και σε μηχανογραφικό - διασταυρωτικό. Στις περιπτώσεις που απαιτείται από το θεσμικό πλαίσιο ή σε περίπτωση καταγγελίας ή υπόνοιας για απάτη για την αξιολόγηση της αίτησης πραγματοποιείται και συμπληρωματικός επιτόπιος έλεγχος.

Ο έλεγχος των αιτήσεων στήριξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

- εμπρόθεσμο της υποβολής·
- πληρότητα της αίτησης·
- κάλυψη των κριτηρίων επιλεξιμότητας·
- βαθμολόγηση της αίτησης με βάση τα κριτήρια επιλογής, όπου απαιτείται·
- προσδιορισμό του ποσού ενίσχυσης για όλη την περίοδο της δέσμευσης.

Ειδικότερα, για τα υπομέτρα 8.1 και 8.2, πραγματοποιείται και έλεγχος ρεαλιστικού κόστους για το κόστος εγκατάστασης.

Μετά την ολοκλήρωση των ελέγχων συμπληρώνονται από τους αξιολογητές που τους διενέργησαν κατάλληλα φύλλα διοικητικού ελέγχου, όπου απαιτείται.

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, για το σύνολο των προτάσεων που έχουν υποβληθεί την ίδια περίοδο, συντάσσεται Πίνακας που περιλαμβάνει τις παραδεκτές και μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης. Στις περιπτώσεις που υφίστανται κριτήρια επιλογής, οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά.

Στον πίνακα αυτόν επισημαίνονται:

- i. οι αιτήσεις που επιλέγονται προς στήριξη, των οποίων ο προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη τυχόν ελάχιστου ορίου που έχει τεθεί στην πρόσκληση·
- ii. οι αιτήσεις που δεν επιλέγονται προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους, συμπεριλαμβανομένης της απόρριψης λόγω υπέρβασης του προϋπολογισμού της πρόσκλησης·
- iii. τα στοιχεία των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκαν από το διοικητικό έλεγχο.

Ο πίνακας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο για την ενημέρωση των αιτούντων. Η ενημέρωση περιλαμβάνει τους λόγους απόρριψης ή τους λόγους διαφοροποίησης των στοιχείων της αίτησης κατά το διοικητικό έλεγχο, τη δυνατότητα υποβολής προσφυγής (ενδικοφανούς προσφυγής) κατά την έννοια του άρθρου 25 του Ν. 2690/1999, τον τρόπο, τον τόπο και τις προθεσμίες υποβολής της εν λόγω προσφυγής.

Μετά τη δημοσιοποίηση του ανωτέρω πίνακα, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στο οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μπορεί να προβεί στην επιλογή προς στήριξη των παραδεκτών αιτήσεων.

Μετά την εξέταση των προσφυγών, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στο οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε υπερδέσμευση του ποσού της πρόσκλησης με σκοπό:

1. την ένταξη στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης των αιτήσεων που μετά την εξέταση της σχετικής προσφυγής, κρίθηκαν παραδεκτές,
2. την προσαρμογή των στοιχείων των αιτήσεων που έχουν ήδη επιλεγεί προς στήριξη και για τις οποίες οι σχετικές προσφυγές κρίθηκαν βάσιμες·

Το ποσό της υπερδέσμευσης μπορεί να ανέλθει έως το 110% της συνολικής δημόσιας ενίσχυσης που καθορίζεται στην πρόσκληση. Στην περίπτωση που το ποσοστό αυτό δεν επαρκεί για την κάλυψη των ανωτέρω ενεργειών ή και σε άλλες πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, δύναται να αυξηθεί. Στην περίπτωση εκχώρησης της αρμοδιότητας, η εν λόγω αύξηση απαιτεί την έγκριση της ΕΥΔ ΠΑΑ. Σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται η ένταξη όλων των αιτήσεων που μετά την εξέταση της σχετικής προσφυγής συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση της τελευταίας πράξης που επιλέχθηκε προς στήριξη σύμφωνα με το σημείο i ανωτέρω.

Για όλες τις κατηγορίες παρεμβάσεων, οι εμπλεκόμενοι και ο τρόπος διενέργειας του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης (συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης προσφυγών) ορίζονται στο θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής του Μέτρου.

Οι αξιολογητές και τα μέλη των σχετικών ομάδων/επιτροπών δύναται να είναι:

- στελέχη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα,
- υπάλληλοι άλλων φορέων του Δημοσίου ή και ανεξάρτητοι αξιολογητές. Στην περίπτωση αυτή, η επιλογή τους γίνεται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται ότι άτομα που έχουν λειτουργήσει ως αξιολογητές αίτησης στήριξης δεν συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης προσφυγής που αφορά τη συγκεκριμένη αίτηση. Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που μετέχουν στη διαδικασία του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, μετά την οριστική υποβολή της αίτησης από το δυνητικό δικαιούχο, δημιουργείται αυτόματα αντίστοιχος διοικητικός έλεγχος. Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στο οποίο εκχωρείται η

αρμοδιότητα, καταχωρίζει το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου ανά στάδιο και εκτυπώνει τους αντίστοιχους πίνακες.

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται σε άλλα πληροφοριακά συστήματα, τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο..

Διαδικασία Ι.1.4 Ένταξη πράξεων

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι αφενός η ρητή και σαφής ενημέρωση των δικαιούχων για τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν και αφετέρου η οριστική δέσμευση, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, των πόρων που απαιτούνται για τη στήριξη των εν λόγω δικαιούχων.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Για τις πράξεις που εντάσσονται απαιτείται η ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.1.3.

Περιγραφή Διαδικασίας

Μετά την ολοκλήρωση της Διαδικασίας Ι.1.3 και εφόσον οι διαδικασίες υποδοχής και διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων έχουν πραγματοποιηθεί σε πληροφοριακό σύστημα εκτός του ΟΠΣΑΑ, το σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων, μαζί με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων, μεταφέρεται από το κατά περίπτωση πληροφοριακό σύστημα, με χρήση κατάλληλης υπηρεσίας διαδικτύου, στο ΟΠΣΑΑ όπου κάθε αίτηση λαμβάνει μοναδικό κωδικό.

Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται Απόφασης Ένταξης Πράξεων, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 66 του Ν. 4314/2014, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν (ΕΕ) 1303/2013.

Η έκδοση του σχεδίου Απόφασης Ένταξης πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα και με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις σχετικές αιτήσεις και τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου αυτών. Η Απόφαση δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις.

Κάθε Απόφαση Ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον κωδικό ΟΠΣΑΑ και τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων πράξεων (π.χ. τίτλος και προϋπολογισμός πράξης, αν δεν αναφέρονται προσωπικά στοιχεία των δικαιούχων, στοιχεία έκτασης ή αριθμού ζώων κ.τ.λ) τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, ελέγχους και κυρώσεις.

Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πράξης ή τις αναλυτικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από το δικαιούχο κάθε πράξης (πχ στοιχεία εντασσόμενων ζώων και αγροτεμαχίων ή άλλων εκτάσεων) η απόφαση παραπέμπει στην αίτηση στήριξη, όπως αυτή έχει υποβληθεί από το δικαιούχο στο κατά περίπτωση πληροφοριακό σύστημα και διαμορφωθεί κατά το διοικητικό έλεγχό της.

Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών πόρων ή ο Γενικός Γραμματέας ή Περιφερειάρχης που προΐσταται του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ. Επιπλέον δημοσιοποιείται με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο ή/και κοινοποιείται ατομικά (μέσω

ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου) στο δικαιούχο. Τα παραπάνω δύναται να εξειδικεύονται στο θεσμικό πλαίσιο του κάθε μέτρου.

Για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), η Απόφαση Ένταξης αποτελεί την πρόταση εγγραφής τους.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, δημιουργεί στο ΟΠΣΑΑ το σχέδιο Απόφασης Ένταξης συσχετίζοντάς την με την πράξη ή τις πράξεις που περιλαμβάνονται σε αυτή. Μετά την έκδοση της Απόφασης, τα στοιχεία της (αριθ. Και ημερομηνία πρωτοκόλλου, ΑΔΑ) καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Με την έκδοση της εν λόγω Απόφασης, για κάθε αίτηση, που έχει υποβληθεί σε πληροφοριακό σύστημα εκτός του ΟΠΣΑΑ και εντάσσεται, παράγεται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ σχετικό Τεχνικό Δελτίο Πράξης.

Σε κάθε περίπτωση με την οριστικοποίηση των στοιχείων της Απόφασης Ένταξης στο ΟΠΣΑΑ, δημιουργείται αυτόματα ηλεκτρονική πρόταση εγγραφής στο ΠΔΕ. Η οριστική εγγραφή της πράξης στο ΠΔΕ γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η άρση της ένταξης μιας πράξης από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης καθώς και η διασφάλιση του δικαιώματος των δικαιούχων να αποσύρουν, ανά πάσα, στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Η διαδικασία εφαρμόζεται μετά την ένταξη των πράξεων.

Περιγραφή Διαδικασίας

Η διαπίστωση της ανάγκης ανάκλησης της ένταξης πράξης μπορεί να προκύψει:

- 1) Με την υποβολή αιτήματος από το δικαιούχο, σε εφαρμογή του άρθρου 3 Καν (ΕΕ) 809/2014, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της.
- 2) Μετά από διαπιστωμένη απάτη βάση απόφασης πορίσματος αρμόδιας δικαστικής αρχής.
- 3) Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις/εμπλοκές σε σχέση με την προγραμματισθείσα πρόοδο ή τους όρους ένταξής της. Ενδεικτικά και κατά περίπτωση μέτρου/υπομέτρου/δράσης, η διαδικασία δύναται να ενεργοποιείται εφόσον επιβάλλεται κατόπιν ελέγχων εθνικών ή ευρωπαϊκών ελεγκτικών οργάνων ή όταν διαπιστώνεται:
  - η παρέλευση του χρόνου υλοποίησης της πράξης, χωρίς έγκριση σχετικής παράτασης·
  - σοβαρή εμπλοκή στην ανάληψη νομικών δεσμεύσεων·
  - μη αποδεκτή απόκλιση του φυσικού αντικειμένου·
  - αδυναμία στην καθολική πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου και της επιλεξιμότητάς του με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης·
  - άλλη παράβαση του εθνικού ή κοινοτικού θεσμικού πλαισίου η οποία διενεργείται από τον δικαιούχο δόλια και δεν επιδέχεται θεραπεία.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 4 του Ν. 4314/2014, θέτει την πράξη σε καθεστώς επιτήρησης με αποστολή προειδοποιητικής επιστολής στο δικαιούχο της πράξης στην οποία προσδιορίζονται οι αποκλίσεις και καθορίζονται διορθωτικά μέτρα και περίοδος συμμόρφωσης του δικαιούχου.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του δικαιούχου στα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα της περίπτωσης 3 ανωτέρω ή σε κάθε άλλη περίπτωση, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε έκδοση σχετικής Απόφασης με την οποία

ανακαλείται η ένταξη της εν λόγω πράξης ή με την οποία τροποποιείται η Απόφαση Ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν. Το σχέδιο της απόφασης δύναται να παράγεται από το ΟΠΣΑΑ.

Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο ίδιος που εξέδωσε τη σχετική απόφαση με την οποία εντάχθηκε η πράξη στο ΠΑΑ.

Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται ατομικά (μέσω ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου) στο δικαιούχο.

Στην περίπτωση που για την συγκεκριμένη πράξη, η οποία ανακαλείται, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε γίνεται ανάκτηση του ποσού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 Καν (ΕΕ) 640/2014.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ τα στοιχεία της Απόφασης Ανάκλησης ή τροποποίησης της Απόφασης Ένταξης.

Επιπλέον, καταχωρίζονται όλα τα δεδομένα που σχετίζονται με την ανάκτηση τυχόν καταβληθείσας ενίσχυσης.

Διαδικασία I.1.6 Τροποποίηση πράξης

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διαμόρφωση ενός πλαισίου ευελιξίας στην υλοποίηση των ενταγμένων πράξεων, διασφαλίζοντας παράλληλα την έγκαιρη ολοκλήρωση τους σε πλήρη συμφωνία με τους όρους και προϋποθέσεις της σχετικής απόφασης ένταξης.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση απόφασης ένταξης σύμφωνα με τη Διαδικασία I.1.4

Περιγραφή Διαδικασίας

Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της πράξης μπορεί να προκύψει:

- Με την υποβολή αιτήματος τροποποίησης στοιχείων της πράξης από το δικαιούχο. Στο αίτημα θα πρέπει να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης και να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης στοιχείων της πράξης. Στο αίτημα επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν το αίτημα. Αντίστοιχο αίτημα υποβάλλεται και για τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. 640/2014. Εφόσον προβλέπεται στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο, είναι δυνατό το αίτημα τροποποίησης να αποτελεί τμήμα του αιτήματος πληρωμής.
- Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις κατά την υλοποίηση της πράξης (λόγω διαχειριστικών προβλημάτων, εμπλοκών στην εκτέλεση της πράξης κα.)
- Κατά τη διαδικασία ελέγχου της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης σε σχέση με αυτά που αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης.

Οι τροποποιήσεις μπορεί να αφορούν:

- τροποποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της Πράξης·
- παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της Πράξης·
- αλλαγή στοιχείων του δικαιούχου (της νομικής μορφής, της επωνυμίας της επιχείρησης κλπ.)·
- μεταβιβάσεις εκμεταλλεύσεων·
- μεταβολή του χρηματοδοτικού σχήματος (π.χ. ίδια συμμετοχή, τραπεζικός δανεισμός κλπ.)·
- διόρθωση προφανών σφαλμάτων·
- άλλοι λόγοι οι οποίοι εξειδικεύονται στο θεσμικό πλαίσιο.

Τα αιτήματα τροποποίησης πραγματοποιούνται:

- για παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)·

- για παρεμβάσεις που σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων μέσω κατάλληλου Πληροφοριακού Συστήματος ή μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΟΠΣΕΑΕ)·
- για λοιπές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επενδύσεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ).

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δικαιούχοι οφείλουν, εντός προθεσμίας που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο, να αποστείλουν στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης τροποποίησης, όπως αυτό παράγεται από το σχετικό πληροφοριακό σύστημα, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Με την ολοκλήρωση της υποβολής αιτήματος τροποποίησης από το δικαιούχο ή τη διαπίστωση της ανάγκης αλλαγής στοιχείων της πράξης η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εξετάζει τις διαφοροποιήσεις ιδίως ως προς:

- την επίπτωσή τους στα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής·
- τη σκοπιμότητα της τροποποίησης.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης της πράξης και να μην αλλοιώνεται το αποτέλεσμα της αξιολόγησής της σε βαθμό που να καθιστά την πράξη μη επιλέξιμη. Επιπλέον, οι σχετικές μεταβολές δεν πρέπει να συνιστούν σημαντική τροποποίηση της πράξης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 71, παρ. 1 του Καν (ΕΕ) 1303/2013:

- α) παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος·
- β) αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα·
- γ) ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης, εφόσον επηρεάζονται βασικά στοιχεία αυτής, όπως:

- προσθήκη νέων υποέργων·
- αλλαγή στοιχείων του δικαιούχου·
- παρατάσεις της προθεσμίας ολοκλήρωσης πέραν αυτής που ορίζεται στην Απόφαση Ένταξης·
- μεταβολές στον προϋπολογισμό και ειδικότερα:
  - μείωση του συνολικού προϋπολογισμού της πράξης ή των πράξεων που περιλαμβάνονται στην ίδια απόφαση ένταξης σε ποσοστό άνω του 20%·
  - αύξηση προϋπολογισμού, εφόσον προβλέπεται στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου/υπομέτρου/δράσης και εφόσον απαιτείται για την ομαλή χρηματοδότηση της πράξης από το ΠΔΕ.

Σε περίπτωση που δεν απαιτείται τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα ενημερώνει εγγράφως το δικαιούχο για την έγκριση ή απόρριψη του αιτήματός του. Στην περίπτωση που το αίτημα τροποποίησης αποτελεί τμήμα του αιτήματος πληρωμής, η εξέταση και η ενημέρωση του δικαιούχου πραγματοποιείται μέσω της αναγνώρισης και εκκαθάρισης του αιτήματος πληρωμής.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτημάτων τροποποίησης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, οι δυνητικοί δικαιούχοι συνδέονται στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα και υποβάλλουν τροποποίηση της σχετικής νομικής δέσμευσης. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της υποβληθείσας τροποποίησης καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτημάτων τροποποίησης πραγματοποιείται σε άλλα πληροφοριακά συστήματα, αυτά μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των αιτημάτων καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Κεφάλαιο 1.2 Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης του υπομέτρου 19.2

Διαδικασία 1.2.1 Έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Σκοπός

Η κατά το δυνατόν ευρύτερη ενημέρωση των ενδιαφερομένων σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης και υποβολής αιτήσεων στήριξης στο πλαίσιο του υπομέτρου 19.2.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση του σχετικού εθνικού θεσμικού πλαισίου λεπτομερειών εφαρμογής του υπομέτρου.

Περιγραφή Διαδικασίας

Έκδοση πρόσκλησης

Η ΟΤΔ εκδίδει πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους του υπομέτρου/δράσης/υποδράσης, η οποία εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης του τοπικού προγράμματος (ΕΔΠ).

Το περιεχόμενο της πρόσκλησης περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της πρόσκλησης η ΟΤΔ παρέχει στους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες τουλάχιστον σχετικά με:

- τα προκηρυσσόμενα υπομέτρα/δράσεις/υποδράσεις·
- τον τόπο και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις στήριξης·
- το συνολικό ποσό της δημόσιας ενίσχυσης που διατίθεται, τα ποσά και ποσοστά ενίσχυσης και το ανώτατο ύψος συνολικού επιλέξιμου κόστους ανά πράξη·
- τις προϋποθέσεις και τους όρους επιλεξιμότητας τους οποίους πρέπει να πληρούν οι δυνητικοί δικαιούχοι, καθώς και τα κριτήρια επιλογής·
- το υπόδειγμα της αίτησης στήριξης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν·
- τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων στήριξης μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος·
- τις διαδικασίες για το διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων στήριξης και τις σχετικές χρονικές περιόδους, όπως στάδια αξιολόγησης, αρμόδια όργανα, δυνατότητα, τρόπος και προθεσμίες υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής·
- τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων μετά την ένταξή τους στο μέτρο/υπομέτρο/δράση, ιδίως:
  - τις υποχρεώσεις τήρησης των δεσμεύσεων που απορρέουν από την ένταξή τους στο πρόγραμμα,
  - της τήρησης και παροχής των απαραίτητων στοιχείων,
  - της εφαρμογής δράσεων ενημέρωσης ή δημοσιότητας, όπου απαιτείται,

- ο της αποδοχής ελέγχων και επιτόπιων επισκέψεων από όλα τα εθνικά και κοινοτικά όργανα,

καθώς και τις προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων εκ μέρους τους·

- τα σημεία, τα αντίστοιχα στελέχη και το διαδικτυακό τόπο για την παροχή σχετικών πληροφοριών.
- την ενημέρωση των ενδιαφερομένων ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της ένωσης ή της χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Καν. (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων .

Σύμφωνα με το άρθρο 11 παραγρ. 3 Καν 809/2014, είναι δυνατόν να προβλέπεται η απευθείας αναζήτηση από την πηγή πληροφόρησης δικαιολογητικών που απαιτείται να συνυποβάλλονται με την αίτηση στήριξης.

Για τη διευκόλυνση των δυνητικών δικαιούχων, η πρόσκληση δύναται να συνοδεύεται ή να παραπέμπει σε αναλυτικό Οδηγό, με λεπτομέρειες σχετικά με τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες, καθώς και την παροχή διευκρινίσεων για τη συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης στήριξης.

Το σχέδιο της πρόσκλησης αποστέλλεται από τον την ΟΤΔ στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή στο φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, με σκοπό την εξέτασή του, για τη διασφάλιση τουλάχιστον των ακόλουθων:

- της συμβατότητας με τους στόχους του μέτρου/υπομέτρου/δράσης, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί στο εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα καθώς και στο ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης·
- της συμβατότητας με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής·
- της συμβατότητας με το θεσμικό πλαίσιο·
- της σαφούς και εξαντλητικής ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχής τους στο υπομέτρο·
- της συλλογής όλων των απαιτούμενων δεδομένων για την παρακολούθηση των δεικτών.

Με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εξετάζεται το σχέδιο της πρόσκλησης και διαβιβάζονται τυχόν παρατηρήσεις στην ΟΤΔ, που τις ενσωματώνει στο σχέδιο της πρόσκλησης και ενημερώνει σχετικά την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Για τις παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων, οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και Εφαρμογής του ΠΑΑ και ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, σε συνεργασία με τη ΜΟΔ ΑΕ, μεριμνούν για την αποτύπωση στο ΠΣΚΕ του υποδείγματος της αίτησης στήριξης και της διαδικασίας αξιολόγησής της.

Δημοσιοποίηση πρόσκλησης

Η ΟΤΔ, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή/και ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου ή/και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον, η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα των εμπλεκόμενων φορέων, είτε μέσω του διαδικτύου.

Επίσης, ενδείκνυται η λήψη πρόσθετων μέτρων δημοσιοποίησης, όπως:

- οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης,
- οργάνωση Γραφείου Υποστήριξης (Help Desk), ώστε να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Με ευθύνη της ΟΤΔ, τα στοιχεία της πρόσκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ. Για τις παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων τα στοιχεία της πρόσκλησης μεταφέρονται στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου, που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ, , ώστε να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη της διεπαφής που θα επιτρέπει την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων στήριξης.

Διαδικασία 1.2.2 Υποβολή αιτήσεων στήριξης

Σκοπός

Η εκδήλωση ενδιαφέροντος εκ μέρους των δυνητικών δικαιούχων για ένταξη στο αντίστοιχο υπομέτρο / δράση.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση πρόσκλησης για υποβολή αιτήσεων στήριξης, σύμφωνα με τη Διαδικασία 1.2.1.

Περιγραφή Διαδικασίας

Υποβολή αιτήσεων στήριξης

Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν, μετά τη δημοσιοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, να υποβάλλουν αιτήσεις στήριξης σύμφωνα με το υπόδειγμα που περιλαμβάνεται στην εν λόγω πρόσκληση. Οι εν λόγω αιτήσεις περιλαμβάνουν, ενδεικτικά τα ακόλουθα:

- i. στοιχεία του αιτούντος·
- ii. στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης της επιχείρησης του δυνητικού δικαιούχου, όπου απαιτείται·
- iii. στοιχεία σώρευσης κρατικών ενισχύσεων, όπου απαιτείται·
- iv. περιγραφή της προτεινόμενης πράξης·
- v. αναλυτικό προϋπολογισμό της προτεινόμενης πράξης·
- vi. στοιχεία για τον υπολογισμό των κοινών και ειδικών δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης·
- vii. ειδικές πληροφορίες ανάλογα με το μέτρο/υπομέτρο/δράση.

Η υποβολή των αιτήσεων για στήριξη πραγματοποιείται:

- για παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)·
- για παρεμβάσεις δημοσίων επενδύσεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ)·

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν, εντός προθεσμίας που καθορίζεται στην πρόσκληση, να αποστείλουν στην ΟΤΔ αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης στήριξης όπως παράγεται από το κατά περίπτωση Πληροφοριακό Σύστημα, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που σύμφωνα με την πρόσκληση, δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνοποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στα ως άνω πληροφοριακά συστήματα.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου στην αρμόδια ΟΤΔ για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης εν όλο ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, οι δυνητικοί δικαιούχοι συνδέονται στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα και συμπληρώνουν την αίτηση στήριξης. Η υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται με την οριστικοποίησή της στο ΟΠΣΑΑ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται στο ΠΣΚΕ, αυτές μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο.

Διαδικασία 1.2.3 Διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών δικαιούχων κατά το διοικητικό έλεγχο (αξιολόγηση) των αιτήσεων στήριξης και η επιλογή από την ΟΤΔ των αιτήσεων που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η υποβολή αιτήσεων στήριξης από τους δυνητικούς δικαιούχους, σύμφωνα με τη Διαδικασία 1.2.2.

Περιγραφή Διαδικασίας

Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται με ευθύνη της ΟΤΔ μέσω του κατά περίπτωση Πληροφοριακού Συστήματος.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου η ΟΤΔ δύναται να ζητήσει, εφόσον προβλέπεται στην πρόσκληση, την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Ο διοικητικός έλεγχος πραγματοποιείται σε δύο στάδια.

Α' στάδιο διοικητικού ελέγχου

Στο πρώτο στάδιο ελέγχεται η εμπρόθεσμη υποβολή και η συμμόρφωση των υποβληθεισών αιτήσεων ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Για το σκοπό αυτό, συμπληρώνεται κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλεξιμότητας, όπως αυτό απεικονίζεται στο εξειδικευμένο ανά κατηγορία παρέμβασης πληροφοριακό σύστημα (ΠΣΚΕ ή ΟΠΣΑΑ).

Με βάση τα αποτελέσματα του σταδίου αυτού, εκδίδεται ο Πίνακας Α' Σταδίου που περιλαμβάνει τις παραδεκτές και μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης. Ο εν λόγω Πίνακας εγκρίνεται από την ΕΔΠ και σε περίπτωση που η γνώμη της ΕΔΠ αποκλίνει, η σχετική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά. Ο πίνακας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο για την ενημέρωση των αιτούντων και κοινοποιείται στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Για τις αιτήσεις που απορρίπτονται, η ενημέρωση είναι ατομική και περιλαμβάνει τους λόγους απόρριψης, τη δυνατότητα υποβολής προσφυγής (ενδικοφανούς προσφυγής) κατά την έννοια του άρθρου 25 του Ν. 2690/1999, τον τρόπο, τον τόπο και τις προθεσμίες υποβολής της εν λόγω προσφυγής.

Η ως άνω προσφυγή υποβάλλεται εγγράφως και εξετάζεται εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, σύμφωνα με την αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ.Β' 1822/-24-8-2015) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά. Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης, επικαιροποιείται ο Πίνακας Α' Σταδίου, ο οποίος κοινοποιείται αμελητί στους προσφεύγοντες και στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Β' στάδιο διοικητικού ελέγχου

Στο δεύτερο στάδιο το σύνολο των παραδεκτών αιτήσεων βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται το ποσό και ποσοστό στήριξης. Για το σκοπό αυτό, συμπληρώνεται κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλογής, όπως αυτό απεικονίζεται στο εξειδικευμένο ανά κατηγορία παρέμβασης πληροφοριακό σύστημα (ΠΣΚΕ ή ΟΠΣΑΑ).

Με βάση τα αποτελέσματα του σταδίου αυτού, εκδίδεται ο Πίνακας Β' Σταδίου, στον οποίο οι βαθμολογούμενες αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Ο εν λόγω Πίνακας εγκρίνεται από την ΕΔΠ και σε περίπτωση που η γνώμη της ΕΔΠ αποκλίνει, η σχετική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά. Στον πίνακα αυτόν επισημαίνονται:

- i. οι αιτήσεις που επιλέγονται προς στήριξη, των οποίων ο προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη του ελάχιστου ορίου που έχει τεθεί στην πρόσκληση·
- ii. οι αιτήσεις που δεν επιλέγονται προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους,
- iii. το οικονομικό αντικείμενο των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

Ο ανωτέρω πίνακας συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο εξειδικευμένο ανά κατηγορία παρέμβασης πληροφοριακό σύστημα (ΠΣΚΕ ή ΟΠΣΑΑ), για τη δυνατότητα υποβολής προσφυγής (ενδικοφανούς προσφυγής) κατά την έννοια του άρθρου 25 του Ν. 2690/1999, τον τρόπο, τον τόπο και τις προθεσμίες υποβολής της εν λόγω προσφυγής. Ο πίνακας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο για την ενημέρωση των αιτούντων και κοινοποιείται στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Επιπλέον, η ΟΤΔ ενημερώνει και ατομικά τον αιτούντα για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου.

Η ως άνω προσφυγή υποβάλλεται εγγράφως και εξετάζεται εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, σύμφωνα με την αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ.Β' 1822/-24-8-2015) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά. Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης, επικαιροποιείται ο Πίνακας Β' Σταδίου, ο οποίος κοινοποιείται αμελητί στους προσφεύγοντες και στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Η ΟΤΔ δύναται, με απόφαση της ΕΔΠ, να επιλέγει αιτήσεις, των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη τυχόν ελάχιστου ορίου, πέραν του προϋπολογισμού της πρόσκλησης, εφόσον

υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις στο τοπικό της πρόγραμμα και αφού εγκριθεί σχετική τροποποίηση του τοπικού της προγράμματος, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο.

Ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των προσφυγών, διενεργείται από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση της ΕΔΠ. Είναι δυνατή η συγκρότηση περισσότερων της μιας επιτροπών αξιολόγησης για διαφορετικές δράσεις.

Τα μέλη των επιτροπών δύναται να είναι:

- στελέχη της ΟΤΔ,
- υπάλληλοι άλλων φορέων του Δημοσίου ή και ανεξάρτητοι αξιολογητές. Στην περίπτωση αυτή, η επιλογή τους γίνεται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που διενεργεί η ΟΤΔ.

Σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται ότι άτομα που έχουν λειτουργήσει ως αξιολογητές αίτησης στήριξης δε συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης προσφυγής που αφορά τη συγκεκριμένη αίτηση. Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που μετέχουν στη διαδικασία του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, μετά την οριστική υποβολή της αίτησης από το δυνητικό δικαιούχο, δημιουργείται αυτόματα αντίστοιχος διοικητικός έλεγχος. Η ΟΤΔ καταχωρίζει το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου ανά στάδιο και εκτυπώνει τους αντίστοιχους πίνακες.

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται στο ΠΣΚΕ, τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο.

Διαδικασία 1.2.4 Ένταξη πράξεων

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι αφενός η ρητή και σαφής ενημέρωση των δικαιούχων για τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν και αφετέρου η οριστική δέσμευση, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, των πόρων που απαιτούνται για τη στήριξη των εν λόγω δικαιούχων.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Για τις πράξεις που εντάσσονται απαιτείται η ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης σύμφωνα με τη Διαδικασία 1.2.3.

Περιγραφή Διαδικασίας

Μετά την έγκριση από την ΕΔΠ των αιτήσεων που επιλέγονται προς στήριξη, οι αιτήσεις στο πλαίσιο παρεμβάσεων ιδιωτικών επενδύσεων που έχουν υποβληθεί και αξιολογηθεί μέσω του ΠΣΚΕ, μεταφέρονται από το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα, με χρήση κατάλληλης υπηρεσίας διαδικτύου, στο ΟΠΣΑΑ όπου κάθε αίτηση λαμβάνει μοναδικό κωδικό.

Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη από την ΟΤΔ, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εφαρμόζοντας κατάλληλο σύστημα εποπτείας των ΟΤΔ σύμφωνα με το άρθρο 60, παρ.1 Καν (ΕΕ) 809/2014 και όπως ορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο, εκδίδει Απόφαση Ένταξης Πράξεων, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 66 του Ν. 4314/2014, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν (ΕΕ) 1303/2013.

Η έκδοση του σχεδίου Απόφασης Ένταξης πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα και με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις σχετικές αιτήσεις και τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου αυτών.

Κάθε Απόφαση Ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, ελέγχους και κυρώσεις. Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πράξης η απόφαση παραπέμπει στην αίτηση στήριξη, όπως αυτή έχει υποβληθεί από το δικαιούχο στο κατά περίπτωση πληροφοριακό σύστημα και διαμορφωθεί κατά το διοικητικό έλεγχό της.

Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών πόρων ή ο Περιφερειάρχης που προΐσταται του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Η Απόφαση Ένταξης δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις. Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ, κοινοποιείται στην αρμόδια ΟΤΔ και δημοσιοποιείται με ευθύνη της ατομικά (μέσω ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου) σε κάθε δικαιούχο.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, δημιουργεί στο ΟΠΣΑΑ το σχέδιο Απόφασης Ένταξης συσχετίζοντάς την με την πράξη ή τις πράξεις που

περιλαμβάνονται σε αυτή. Μετά την έκδοση της Απόφασης, τα στοιχεία της (αριθ. και ημερομηνία πρωτοκόλλου, ΑΔΑ) καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Με την έκδοση της εν λόγω Απόφασης, για κάθε αίτηση, που έχει υποβληθεί στο ΠΣΚΕ και εντάσσεται, παράγεται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ σχετικό Τεχνικό Δελτίο Πράξης.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η άρση της ένταξης μιας πράξης από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης καθώς και η διασφάλιση του δικαιώματος των δικαιούχων να αποσύρουν, ανά πάσα, στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Η διαδικασία εφαρμόζεται μετά την ένταξη των πράξεων.

Περιγραφή Διαδικασίας

Η διαπίστωση της ανάγκης ανάκλησης της ένταξης πράξης μπορεί να προκύψει:

- 1) Με την υποβολή αιτήματος από τον δικαιούχο στην ΟΤΔ, σε εφαρμογή του άρθρου 3 Καν (ΕΕ) 809/2014, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της.
- 2) Μετά από διαπιστωμένη απάτη βάση απόφασης πορίσματος αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής.
- 3) Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις/εμπλοκές σε σχέση με την προγραμματισθείσα πρόοδο ή τους όρους ένταξής της. Ενδεικτικά, η διαδικασία δύναται να ενεργοποιείται εφόσον επιβάλλεται κατόπιν ελέγχων εθνικών ή ευρωπαϊκών ελεγκτικών οργάνων ή όταν διαπιστώνεται:
  - ο η παρέλευση του χρόνου υλοποίησης της πράξης, χωρίς έγκριση σχετικής παράτασης·
  - ο σοβαρή εμπλοκή στην ανάληψη νομικών δεσμεύσεων·
  - ο μη αποδεκτή απόκλιση του φυσικού αντικειμένου·
  - ο αδυναμία στην καθολική πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου και της επιλεξιμότητάς του με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης·
  - ο άλλη παράβαση του εθνικού ή κοινοτικού θεσμικού πλαισίου η οποία διενεργείται από τον δικαιούχο δόλια και δεν επιδέχεται θεραπεία.

Εφόσον, η διαπίστωση της ανάγκης ανάκλησης γίνεται από την ΟΤΔ, η τελευταία με απόφαση της ΕΔΠ εισηγείται στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα την ανάκληση της ένταξης της εν λόγω πράξης από το ΠΑΑ.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 4 του Ν. 4314/2014, θέτει την πράξη σε καθεστώς επιτήρησης με αποστολή προειδοποιητικής επιστολής στο δικαιούχο της πράξης στην οποία προσδιορίζονται οι αποκλίσεις και καθορίζονται διορθωτικά μέτρα και περίοδος συμμόρφωσης του δικαιούχου και ενημερώνει σχετικά την ΟΤΔ.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του δικαιούχου στα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα της περίπτωσης 3 ανωτέρω ή σε κάθε άλλη περίπτωση, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε έκδοση σχετικής Απόφασης με την οποία ανακαλείται η ένταξη της εν λόγω πράξης ή με την οποία τροποποιείται η Απόφαση Ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν. Το σχέδιο της απόφασης δύναται να παράγεται από το ΟΠΣΑΑ.

Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο ίδιος που εξέδωσε τη σχετική απόφαση με την οποία εντάχθηκε η πράξη στο ΠΑΑ.

Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται στην ΟΤΔ και ατομικά (μέσω ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου) στο δικαιούχο.

Στην περίπτωση που για την συγκεκριμένη πράξη, η οποία ανακαλείται, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε γίνεται ανάκτηση του ποσού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 Καν (ΕΕ) 640/2014.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ τα στοιχεία της Απόφασης Ανάκλησης ή τροποποίησης της Απόφασης Ένταξης.

Επιπλέον, καταχωρίζονται όλα τα δεδομένα που σχετίζονται με την ανάκτηση τυχόν καταβληθείσας ενίσχυσης.

Διαδικασία 1.2.6 Τροποποίηση πράξης

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διαμόρφωση ενός πλαισίου ευελιξίας στην υλοποίηση των ενταγμένων πράξεων, διασφαλίζοντας παράλληλα την έγκαιρη ολοκλήρωση τους σε πλήρη συμφωνία με τους όρους και προϋποθέσεις της σχετικής απόφασης ένταξης.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση απόφασης ένταξης σύμφωνα με τη Διαδικασία 1.2.4

Περιγραφή Διαδικασίας

Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της πράξης μπορεί να προκύψει:

- Με την υποβολή αιτήματος τροποποίησης στοιχείων της πράξης από το δικαιούχο προς την ΟΤΔ. Στο αίτημα θα πρέπει να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης και να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης στοιχείων της πράξης. Στο αίτημα επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν το αίτημα. Αντίστοιχο αίτημα υποβάλλεται και για τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. 640/2014.
- Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης, της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις κατά την υλοποίηση της πράξης (λόγω διαχειριστικών προβλημάτων, εμπλοκών στην εκτέλεση της πράξης κα.)
- Κατά τη διαδικασία ελέγχου της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης.

Οι τροποποιήσεις μπορεί να αφορούν:

- τροποποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης·
- παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της Πράξης·
- αλλαγή στοιχείων του Δικαιούχου (της νομικής μορφής, της επωνυμίας της επιχείρησης κλπ.)·
- μεταβολή του χρηματοδοτικού σχήματος (π.χ. ίδια συμμετοχή, τραπεζικός δανεισμός κλπ.)·
- διόρθωση προφανών σφαλμάτων·
- άλλοι λόγοι οι οποίοι εξειδικεύονται στο θεσμικό πλαίσιο.

Τα αιτήματα τροποποίησης πραγματοποιούνται:

- για παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)·
- για λοιπές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επενδύσεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ).

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δικαιούχοι οφείλουν, εντός προθεσμίας που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο, να αποστείλουν στην ΟΤΔ αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης τροποποίησης, όπως αυτό παράγεται από το σχετικό πληροφοριακό σύστημα, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Με την ολοκλήρωση της υποβολής αιτήματος τροποποίησης από το δικαιούχο ή τη διαπίστωση της ανάγκης αλλαγής στοιχείων της πράξης η αρμόδια ΟΤΔ εξετάζει τις διαφοροποιήσεις ιδίως ως προς:

- την επίπτωσή τους στα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής·
- τη σκοπιμότητα της τροποποίησης.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης της πράξης και να μην αλλοιώνεται το αποτέλεσμα της αξιολόγησής της σε βαθμό που να καθιστά την πράξη μη επιλέξιμη. Επιπλέον, οι σχετικές μεταβολές δεν πρέπει να συνιστούν σημαντική τροποποίηση της πράξης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 71, παρ. 1 του Καν (ΕΕ) 1303/2013:

- α) παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος·
- β) αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα·
- γ) ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης, η ΟΤΔ εγκρίνει ή απορρίπτει με απόφαση της ΕΔΠ το σχετικό αίτημα. Σε περίπτωση απόρριψης ενημερώνει εγγράφως το δικαιούχο. Σε περίπτωση έγκρισης, η ΟΤΔ αποστέλλει το σχετικό αίτημα τροποποίησης του δικαιούχου, μαζί με την εγκριτική απόφαση της ΕΔΠ, στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ώστε να προβεί σε τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης, εφόσον επηρεάζονται βασικά στοιχεία αυτής, όπως:

- προσθήκη νέων υποέργων·
- αλλαγή στοιχείων του Δικαιούχου·
- παρατάσεις της προθεσμίας ολοκλήρωσης πέραν αυτής που ορίζεται στην Απόφαση Ένταξης·
- μεταβολές στο οικονομικό αντικείμενο και ειδικότερα:
  - μείωση του συνολικού προϋπολογισμού της πράξης ή των πράξεων που περιλαμβάνονται σε μια απόφαση ένταξης σε ποσοστό άνω του 20%
  - αύξηση προϋπολογισμού, εφόσον προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου/υπομέτρου/δράσης.

Σε περίπτωση που δεν απαιτείται τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ενημερώνει εγγράφως την ΟΤΔ για την έγκριση ή απόρριψη του αιτήματος τροποποίησης.

[Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ](#)

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτημάτων τροποποίησης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, οι δυνητικοί δικαιούχοι συνδέονται στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα

και υποβάλλουν τροποποίηση της σχετικής νομικής δέσμευσης. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της υποβληθείσας τροποποίησης καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΟΤΔ ή την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτημάτων τροποποίησης πραγματοποιείται στο ΠΣΚΕ, αυτά μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των αιτημάτων καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΟΤΔ ή την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Κεφάλαιο Ι.3 Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης του υπομέτρου 19.3

Διαδικασία Ι.3.1 Υποβολή και ένταξη σχεδίων συνεργασίας

Σκοπός

Η έγκριση και ένταξη σχεδίων συνεργασίας στο πλαίσιο του υπομέτρου 19.3.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Για το εν λόγω υπομέτρο οι αιτήσεις στήριξης υποβάλλονται κατόπιν της πρόσκλησης για την υποβολή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων ή κατόπιν ανοιχτής πρόσκλησης που εκδίδει η ΟΤΔ, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο.

Περιγραφή Διαδικασίας

Ο συντονιστής για τα σχέδια διατοπικής συνεργασίας ή ο εθνικός συντονιστής για τα σχέδια διακρατικής συνεργασίας, υποβάλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ φάκελο στον οποίο γίνεται αναλυτική περιγραφή της προπαρασκευαστικής φάσης ή/και της κυρίως φάσης του σχεδίου συνεργασίας, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο.

Μετά την εξέταση του φακέλου από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή από φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εκδίδεται σχετική απόφαση έγκρισης του σχεδίου.

Σε συνέχεια της ως άνω έγκρισης, κάθε συμμετέχων υποβάλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, αίτηση στήριξης, για το μέρος του σχεδίου συνεργασίας που την αφορά, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ).

Η υποβληθείσα αίτηση λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης.

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, κάθε συμμετέχων οφείλει να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης στήριξης όπως παράγεται από το ΟΠΣΑΑ, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εκδίδει Απόφαση Ένταξης Πράξεων, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 66 του Ν. 4314/2014, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν (ΕΕ) 1303/2013.

Η έκδοση του σχεδίου Απόφασης Ένταξης πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα και με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις σχετικές αιτήσεις και τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου αυτών.

Κάθε Απόφαση Ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των συμμετεχόντων, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, έλεγχους και κυρώσεις. Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πράξης η

απόφαση παραπέμπει στην αίτηση στήριξης και στο σχέδιο συνεργασίας, όπως αυτά έχουν υποβληθεί και εγκριθεί.

Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών πόρων ή ο Περιφερειάρχης που προΐσταται του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Η Απόφαση Ένταξης αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και κοινοποιείται στην αρμόδια ΟΤΔ.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Οι συμμετέχοντες συνδέονται στο ΟΠΣΑΑ και συμπληρώνουν την αίτηση στήριξης. Η υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται με την οριστικοποίησή της στο ΟΠΣΑΑ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, δημιουργεί στο ΟΠΣΑΑ το σχέδιο Απόφασης Ένταξης συσχετίζοντάς την με την πράξη ή τις πράξεις που περιλαμβάνονται σε αυτή. Μετά την έκδοση της Απόφασης, τα στοιχεία της (αριθ. και ημερομηνία πρωτοκόλλου, ΑΔΑ) καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Διαδικασία Ι.3.2 Τροποποίηση σχεδίων συνεργασίας

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η τροποποίηση των πράξεων του υπομέτρου 19.3.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση απόφασης ένταξης σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.3.1

Περιγραφή Διαδικασίας

Κατά τη φάση υλοποίησης και εφόσον παραστεί ανάγκη τροποποίησης του σχεδίου συνεργασίας, ο συντονιστής για τα σχέδια διατοπικής συνεργασίας ή ο εθνικός συντονιστής για τα σχέδια διακρατικής συνεργασίας, υποβάλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ φάκελο στον οποίο γίνεται αναλυτική περιγραφή των προτεινόμενων αλλαγών.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μετά την εξέταση του φακέλου προβαίνει σε σχετική απόφαση έγκρισης τροποποίησης του σχεδίου.

Σε συνέχεια της ως άνω έγκρισης κάθε συμμετέχων υποβάλει προς την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, αίτημα τροποποίησης μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ).

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο συμμετέχων οφείλει να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης τροποποίησης, όπως αυτό παράγεται από το ΟΠΣΑΑ, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα προβαίνει σε τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης, εφόσον η αιτούμενη τροποποίηση επηρεάζει βασικά στοιχεία αυτής (πχ αύξηση οικονομικού αντικειμένου) ή σε διαφορετική περίπτωση ενημερώνει την ΟΤΔ για την έγκριση ή απόρριψη του αιτήματός της.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης της πράξης.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Οι συμμετέχοντες συνδέονται στο ΟΠΣΑΑ και υποβάλλουν τροποποίηση του σχετικού Τεχνικού Δελτίου. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της υποβληθείσας τροποποίησης καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Κεφάλαιο Ι.4 Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης του υπομέτρου 19.4

Διαδικασία Ι.4.1 Υποβολή αιτήσεων στήριξης και ένταξη πράξεων

Σκοπός

Η ένταξη των δαπανών λειτουργίας των ΟΤΔ στο υπομέτρο 19.4.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Για το εν λόγω υπομέτρο οι αιτήσεις στήριξης υποβάλλονται κατόπιν της πρόσκλησης για την υποβολή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

Περιγραφή Διαδικασίας

Μετά την έγκριση των τοπικών προγραμμάτων κάθε ΟΤΔ υποβάλει αίτηση στήριξης μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ).

Η υποβληθείσα αίτηση λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εκδίδει Απόφαση Ένταξης Πράξεων, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 66 του Ν. 4314/2014, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν (ΕΕ) 1303/2013.

Η έκδοση του σχεδίου Απόφασης Ένταξης πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα και με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις σχετικές αιτήσεις και τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου αυτών.

Κάθε Απόφαση Ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των ΟΤΔ, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, έλεγχους και κυρώσεις.

Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πράξης η απόφαση παραπέμπει στην αίτηση στήριξης, όπως αυτή έχει υποβληθεί.

Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών πόρων ή ο Περιφερειάρχης που προΐσταται του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Η Απόφαση Ένταξης αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και κοινοποιείται στην αρμόδια ΟΤΔ.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Οι ΟΤΔ συνδέονται στο ΟΠΣΑΑ και συμπληρώνουν την αίτηση στήριξης. Η υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται με την οριστικοποίησή της στο ΟΠΣΑΑ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, δημιουργεί στο ΟΠΣΑΑ το σχέδιο Απόφασης Ένταξης συσχετίζοντάς την με την πράξη ή τις πράξεις που

περιλαμβάνονται σε αυτή. Μετά την έκδοση της Απόφασης, τα στοιχεία της (αριθ. και ημερομηνία πρωτοκόλλου, ΑΔΑ) καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ

Διαδικασία Ι.4.2 Τροποποίηση πράξης

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η τροποποίηση των πράξεων του υπομέτρου 19.4.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση απόφασης ένταξης σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.4.1

Περιγραφή Διαδικασίας

Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της πράξης μπορεί να προκύψει:

- Με την υποβολή αιτήματος τροποποίησης στοιχείων της πράξης από την ΟΤΔ προς την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Στο αίτημα θα πρέπει να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης και να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης στοιχείων της πράξης. Στο αίτημα επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν το αίτημα. Αντίστοιχο αίτημα υποβάλλεται και για τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. 640/2014.
- Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης, της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις κατά την υλοποίηση της πράξης (λόγω διαχειριστικών προβλημάτων, εμπλοκών στην εκτέλεση της πράξης κα.)
- Κατά τη διαδικασία ελέγχου της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης.

Τα αιτήματα τροποποίησης πραγματοποιούνται μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ).

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, η ΟΤΔ οφείλει να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης τροποποίησης, όπως αυτό παράγεται από το ΟΠΣΑΑ, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης, εφόσον η αιτούμενη τροποποίηση επηρεάζει βασικά στοιχεία αυτής (πχ αύξηση οικονομικού αντικειμένου) ή σε διαφορετική περίπτωση ενημερώνει την ΟΤΔ για την έγκριση ή απόρριψη του αιτήματός της.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρούνται οι ενδεχομένως τεθείσες ποσοστώσεις ή ανώτατα ποσά ανά κατηγορία δαπανών, οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης της πράξης.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Οι ΟΤΔ συνδέονται στο ΟΠΣΑΑ και υποβάλλουν τροποποίηση του σχετικού Τεχνικού Δελτίου. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της υποβληθείσας τροποποίησης καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Κεφάλαιο 1.5 Έλεγχος νομιμότητας σταδίων εξέλιξης δημόσιων συμβάσεων

Ο έλεγχος νομιμότητας σταδίων εξέλιξης δημόσιων συμβάσεων εφαρμόζεται σε πράξεις / υποέργα, που υλοποιούνται με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων (έργων, προμηθειών και υπηρεσιών) και αφορά σε:

- έγκριση διακήρυξης·
- έγκριση ανάληψης νομικής δέσμευσης·
- έγκριση τροποποίησης νομικής δέσμευσης

Στις περιπτώσεις του Μέτρου 19 ακολουθούνται οι διαδικασίες του παρόντος κεφαλαίου και επιπλέον ο δικαιούχος κοινοποιεί το αίτημά του και στην αρμόδια ΟΤΔ και αντίστοιχα η σχετική απόφαση προέγκρισης ή απόρριψης του αιτήματος από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, κοινοποιείται στην αρμόδια ΟΤΔ.

Διαδικασία 1.5.1 Έγκριση διακήρυξης

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η ανίχνευση αστοχιών ως προς την τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων, κατά τη διαδικασία προκήρυξης των υποέργων κάθε συγχρηματοδοτούμενης πράξης, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής διακρίσεων, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση απόφασης ένταξης σύμφωνα με τις Διαδικασίες 1.1.4 ή 1.2.4.

Περιγραφή Διαδικασίας

Η διαδικασία εφαρμόζεται πριν τη δημοσίευση της προκήρυξης διαγωνισμού για τα υποέργα που υλοποιούνται με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων (έργων, προμηθειών και υπηρεσιών) σύμφωνα με την αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ. Β' 1822/24-8-2015) απόφαση του υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά.

Υποβολή αιτήματος από το δικαιούχο

Ο δικαιούχος υποβάλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μέσω του ΟΠΣΑΑ, αίτημα για την εξέταση της διαδικασίας προκήρυξης, συνοδευόμενο από τα απαραίτητα έγγραφα. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, το αίτημα, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.

Το αίτημα υποβάλλεται:

α) πριν τη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού για διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 40 της με αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ. Β'

1822/24-8-2015) Απόφασης του υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά.

Ειδικότερα, το αίτημα υποβάλλεται πριν τη δημοσίευση της προκήρυξης διαγωνισμού για:

- i. διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και
- ii. α. διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΕΕ) και έχουν προϋπολογισμό μεγαλύτερο ή ίσο του ποσού των 60.000€, άνευ ΦΠΑ, εφόσον δεν εφαρμόζεται μεθοδολογία εκτίμησης επικινδυνότητας.
β. διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων έργων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ και έχουν προϋπολογισμό μεγαλύτερο του ποσού του 1.000.000€, άνευ ΦΠΑ.
γ. διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων έργων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ και έχουν προϋπολογισμό μικρότερο του ποσού του 1.000.000€, άνευ ΦΠΑ και μεγαλύτερο ή ίσο του ποσού των 60.000€, άνευ ΦΠΑ, εφόσον δεν εφαρμόζεται μεθοδολογία εκτίμησης επικινδυνότητας.

β) κατά την υποβολή της πρώτης αίτησης πληρωμής ενός υποέργου για διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και δεν έχουν ελεγχθεί πριν τη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού, είτε λόγω του προϋπολογισμού τους, είτε επειδή δεν είχαν προκύψει στο σχετικό δείγμα κατά την εφαρμογή της μεθόδου εκτίμησης επικινδυνότητας.

Εξέταση αιτήματος- Έκδοση θετικής ή αρνητικής γνώμης

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε εξέταση του αιτήματος με βάση το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, τους όρους της απόφασης ένταξης της πράξης και της σχετικής προκήρυξης, καθώς και τους όρους της ως άνω αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ. Β' 1822/24-8-2015) υπουργικής απόφασης.

Τα αποτελέσματα της εξέτασης αποτυπώνονται σε Λίστα Εξέτασης Σχεδίου Διακήρυξης. Με βάση τα στοιχεία της λίστας, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, διατυπώνει, με απόφαση που υπογράφεται από τον Προϊστάμενο της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, γνώμη, θετική ή αρνητική, επί της διαδικασίας διακήρυξης, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά.

Η θετική γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ή η τεκμαιρόμενη θετική γνώμη αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης.

Στην περίπτωση αρνητικής γνώμης, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα ενημερώνει το δικαιούχο για τους λόγους απόρριψης, καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί για την έκδοση θετικής γνώμης, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

Στο πλαίσιο αυτό διευκρινίζονται τα εξής:

α) Στην περίπτωση που το αίτημα του δικαιούχου δε συνοδεύεται από το σύνολο των απαιτούμενων για την εξέταση εγγράφων, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα ενημερώνει άμεσα το δικαιούχο, μέσω του ΟΠΣΑΑ για την υποχρέωση υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων. Τα εν λόγω στοιχεία υποβάλλονται από το δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΑΑ, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, τα ανωτέρω, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή αλλαγών.

Το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την αποστολή από αυτόν των συμπληρωματικών στοιχείων δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, στη διάθεσή του για να εκφράσει γνώμη.

Άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή ελλιπής συμπλήρωσή τους ή εκπρόθεσμη υποβολή τους επιφέρει την έκδοση αρνητικής γνώμης από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής νέου αιτήματος, το οποίο συνεπάγεται την έναρξη νέας προθεσμίας για την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

β) Στην περίπτωση που ο δικαιούχος υποβάλλει πλήρη στοιχεία και έγγραφα και η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, διαπιστώσει ότι χρήζουν διορθώσεων/αλλαγών κ.λπ ή υπάρχουν ζητήματα επί της διαδικασίας ανάθεσης ή και του σχεδίου διακήρυξης, ειδοποιεί άμεσα το δικαιούχο, μέσω του ΟΠΣΑΑ, για αυτά και επιστρέφει το σχετικό φάκελο για υιοθέτηση από αυτόν των προτεινόμενων διορθώσεων/αλλαγών κ.λπ και την εκ νέου υποβολή του.

Η εκ νέου υποβολή του φακέλου από το δικαιούχο γίνεται μέσω του ΟΠΣΑΑ, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, την εκ νέου υποβολή, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή αλλαγών.

Το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την επανυποβολή από αυτόν του φακέλου δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, στη διάθεσή της για να εκφράσει γνώμη.

Άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας επανυποβολής του φακέλου ή ελλιπής συμπλήρωση ή εκπρόθεσμη υποβολή του επιφέρει την έκδοση αρνητικής γνώμης από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής νέου αιτήματος, το οποίο συνεπάγεται την έναρξη νέας προθεσμίας για την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

γ) Στις περιπτώσεις που η διαδικασία εξέτασης της διακήρυξης διενεργείται κατά την πρώτη αίτηση πληρωμής του δικαιούχου, αν ως αποτέλεσμα του ελέγχου εντοπιστεί παρατυπία, στη διατύπωση γνώμης καθορίζεται το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης.

δ) Για τις δημόσιες συμβάσεις που κατά τη φάση ένταξης της πράξης έχει ήδη δημοσιευτεί η σχετική προκήρυξη, η εξέταση της διαδικασίας της διακήρυξης διενεργείται κατά την αξιολόγηση του αιτήματος στήριξης και εκδίδεται σχετική απόφαση έγκρισης ή απόρριψής της.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Με την οριστικοποίηση της Απόφασης Ένταξης στο ΟΠΣΑΑ, δημιουργείται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ αίτημα έγκρισης διακήρυξης. Ο δικαιούχος συμπληρώνει τα στοιχεία του αιτήματος και το υποβάλλει οριστικά.

Το αποτέλεσμα της εξέτασης του αιτήματος, καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Με την οριστικοποίηση της καταχώρισης, ενημερώνεται ο δικαιούχος για το αποτέλεσμά της με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποστέλλεται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ.

Διαδικασία Ι.5.2 Έγκριση ανάληψης νομικής δέσμευσης

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η ανίχνευση αστοχιών ως προς την τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων κατά το στάδιο ανάληψης νομικής δέσμευσης των υποέργων κάθε συγχρηματοδοτούμενης πράξης, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής διακρίσεων, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η προέγκριση δημοπράτησης σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.5.1.

Περιγραφή Διαδικασίας

Η διαδικασία εφαρμόζεται πριν την ανάληψη νομικής δέσμευσης για τα υποέργα που υλοποιούνται με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων (έργων, προμηθειών και υπηρεσιών), σύμφωνα με την αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ. Β' 1822/24-8-2015) απόφαση του υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά.

Η διαδικασία δεν απαιτείται να εφαρμόζεται σε συμβάσεις των οποίων η νομιμότητα της ανάθεσης έχει ελεγχθεί πριν τη σύναψή τους από το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ) ή την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ). Στις περιπτώσεις αυτές ελέγχεται από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, κατά το διοικητικό έλεγχο της πρώτης αίτησης πληρωμής του υποέργου, η ύπαρξη σύμφωνης γνώμης του ΕΣ ή της ΕΑΑΔΗΣΥ και τουλάχιστον η συμβατότητα του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης με αυτό των τευχών της προκήρυξης, της απόφασης ένταξης και της αίτησης στήριξης, η τήρηση του χρονοδιαγράμματος, η ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών κ.λπ.

Υποβολή αιτήματος από το δικαιούχο

Ο δικαιούχος υποβάλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μέσω του ΟΠΣΑΑ, αίτημα για την εξέταση της διαδικασίας ανάληψης νομικής δέσμευσης συνοδευόμενο από τα απαραίτητα έγγραφα. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, το αίτημα, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.

Το αίτημα υποβάλλεται:

α) πριν την υπογραφή της σύμβασης για διαδικασίες ανάθεσης και σχέδια συμβάσεων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών με την παρ. 2 του άρθρου 40 της με αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ. Β' 1822/24-8-2015) Απόφασης του υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά.

Ειδικότερα, το αίτημα υποβάλλεται πριν την υπογραφή της σύμβασης για:

- i. διαδικασίες ανάθεσης και σχέδια συμβάσεων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και

- ii. α. διαδικασίες ανάθεσης και σχέδια συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ και έχουν προϋπολογισμό μεγαλύτερο ή ίσο του ποσού των 60.000€, άνευ ΦΠΑ, εφόσον δεν εφαρμόζεται μεθοδολογία εκτίμησης επικινδυνότητας.
- β. διαδικασίες ανάθεσης και σχέδια συμβάσεων έργων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ και έχουν προϋπολογισμό μεγαλύτερο του ποσού του 1.000.000€, άνευ ΦΠΑ.
- γ. διαδικασίες ανάθεσης και σχέδια συμβάσεων έργων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ και έχουν προϋπολογισμό κατώτερο του ποσού του 1.000.000€, άνευ ΦΠΑ και μεγαλύτερο ή ίσο του ποσού των 60.000€, άνευ ΦΠΑ, εφόσον δεν εφαρμόζεται μεθοδολογία εκτίμησης επικινδυνότητας.

β) κατά την υποβολή της πρώτης αίτησης πληρωμής ενός υποέργου για διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και δεν έχουν ελεγχθεί πριν την υπογραφή της σύμβασης, είτε λόγω του προϋπολογισμού τους, είτε επειδή δεν είχαν προκύψει στο σχετικό δείγμα κατά την εφαρμογή της μεθόδου εκτίμησης επικινδυνότητας.

Εξέταση αιτήματος- Έκδοση θετικής ή αρνητικής γνώμης

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε εξέταση του αιτήματος με βάση το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, τους όρους της απόφασης ένταξης της πράξης και της σχετικής προκήρυξης, καθώς και τους όρους της ως άνω αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ. Β' 1822/24-8-2015) υπουργικής απόφασης.

Τα αποτελέσματα της εξέτασης αποτυπώνονται σε Λίστα Εξέτασης Σχεδίου Σύμβασης. Με βάση τα στοιχεία της λίστας, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, διατυπώνει, με απόφαση που υπογράφεται από τον Προϊστάμενό της, γνώμη, θετική ή αρνητική, επί της διαδικασίας ανάθεσης και του σχεδίου σύμβασης ή της σύμβασης, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά.

Η θετική γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα ή η τεκμαιρόμενη θετική γνώμη αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης.

Στην περίπτωση έκδοσης θετικής γνώμης από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ο δικαιούχος προβαίνει στην υπογραφή του εγκεκριμένου σχεδίου σύμβασης. Αντίγραφο της υπογραφείσας σύμβασης και των συνοδευτικών εγγράφων αποστέλλονται από το δικαιούχο στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Στην περίπτωση αρνητικής γνώμης, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ενημερώνει το δικαιούχο για τους λόγους απόρριψης, καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί για την έκδοση θετικής γνώμης, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

Στο πλαίσιο αυτό διευκρινίζονται τα εξής:

α) Στην περίπτωση που το αίτημα του δικαιούχου δε συνοδεύεται από το σύνολο των απαιτούμενων για την εξέταση εγγράφων, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ενημερώνει άμεσα το δικαιούχο, μέσω του ΟΠΣΑΑ για την υποχρέωση υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων. Τα εν λόγω στοιχεία υποβάλλονται από το δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΑΑ, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, τα ανωτέρω, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή αλλαγών.

Το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την αποστολή από αυτόν των συμπληρωματικών στοιχείων δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, στη διάθεσή του για να εκφράσει γνώμη.

Άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή ελλιπής συμπλήρωσή τους ή εκπρόθεσμη υποβολή τους επιφέρει την έκδοση αρνητικής γνώμης από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής νέου αιτήματος, το οποίο συνεπάγεται την έναρξη νέας προθεσμίας για την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

β) Στην περίπτωση που ο δικαιούχος υποβάλλει πλήρη στοιχεία και έγγραφα και η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, διαπιστώσει ότι χρήζουν διορθώσεων/αλλαγών κ.λπ ή υπάρχουν ζητήματα επί της διαδικασίας ανάθεσης ή και του σχεδίου σύμβασης, ειδοποιεί άμεσα το δικαιούχο, μέσω του ΟΠΣΑΑ, για αυτά και επιστρέφει το σχετικό φάκελο για υιοθέτηση από αυτόν των προτεινόμενων διορθώσεων/αλλαγών κ.λπ και την εκ νέου υποβολή του.

Η εκ νέου υποβολή του φακέλου από το δικαιούχο γίνεται μέσω του ΟΠΣΑΑ, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, την εκ νέου υποβολή, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή αλλαγών.

Το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την επανυποβολή από αυτόν του φακέλου δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, στη διάθεσή του για να εκφράσει γνώμη.

Άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας επανυποβολής του φακέλου ή ελλιπής συμπλήρωση ή εκπρόθεσμη υποβολή του επιφέρει την έκδοση αρνητικής γνώμης από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής νέου αιτήματος, το οποίο συνεπάγεται την έναρξη νέας προθεσμίας για την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

γ) Στις περιπτώσεις που η εξέταση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης διενεργείται κατά την πρώτη αίτηση πληρωμής του δικαιούχου, αν ως αποτέλεσμα του ελέγχου εντοπιστεί παρατυπία, στη διατύπωση γνώμης καθορίζεται το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης.

δ) Για τις δημόσιες συμβάσεις που κατά τη φάση ένταξης της πράξης έχει ήδη υπογραφεί η σχετική σύμβαση, η εξέταση της διαδικασίας της σύμβασης διενεργείται κατά την αξιολόγηση του αιτήματος στήριξης και εκδίδεται σχετική απόφαση έγκρισης ή απόρριψης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Με την οριστικοποίηση του αποτελέσματος της εξέτασης του αιτήματος έγκρισης διακήρυξης και εφόσον αυτό είναι θετικό, δημιουργείται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ αίτημα έγκρισης ανάληψης νομικής δέσμευσης. Ο δικαιούχος συμπληρώνει τα στοιχεία του αιτήματος και το υποβάλλει οριστικά.

Το αποτέλεσμα της εξέτασης του αιτήματος, καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Με την οριστικοποίηση της καταχώρισης, ενημερώνεται ο δικαιούχος για το αποτέλεσμα της με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποστέλλεται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η ανίχνευση αστοχιών ως προς την τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων κατά το στάδιο τροποποίησης νομικής δέσμευσης των υποέργων κάθε συγχρηματοδοτούμενης πράξης, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, και του υγιούς ανταγωνισμού.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η προέγκριση της σύμβασης σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.5.2.

Περιγραφή Διαδικασίας

Η διαδικασία εφαρμόζεται πριν την υπογραφή της τροποποίησης νομικής δέσμευσης για τα υποέργα που υλοποιούνται με τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων (έργων, προμηθειών και υπηρεσιών) σύμφωνα με την αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ. Β' 1822/24-8-2015) απόφαση του υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά.

Υποβολή φακέλου

Σε κάθε περίπτωση τροποποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της αναληφθείσας νομικής δέσμευσης ή παράτασης των συνολικών προθεσμιών εκτέλεσης της πράξης, πλην των περιπτώσεων τροποποίησης χρονοδιαγράμματος που ρητά προβλέπεται στη διακήρυξη, ο δικαιούχος, πριν την υπογραφή της τροποποίησης της νομικής δέσμευσης, υποβάλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μέσω του ΟΠΣΑΑ αίτημα για την εξέταση της διαδικασίας τροποποίησης της νομικής δέσμευσης συνοδευόμενο από τα απαραίτητα έγγραφα. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, το αίτημα, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.

Εξέταση αιτήματος

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει σε εξέταση του αιτήματος με βάση το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο για τη σύναψη και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων, τους όρους της απόφασης ένταξης της πράξης, καθώς και τους όρους της ως άνω αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712 (ΦΕΚ τ. Β' 1822/24-8-2015) υπουργικής απόφασης.

Τα αποτελέσματα της εξέτασης αποτυπώνονται σε Λίστα Εξέτασης τροποποίησης νομικής σύμβασης. Με βάση τα στοιχεία της λίστας, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, διατυπώνει, με απόφαση που υπογράφεται από τον Προϊστάμενό της, γνώμη, θετική ή αρνητική, επί της διαδικασίας τροποποίησης της νομικής δέσμευσης, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά.

Η θετική γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα ή η τεκμαιρόμενη θετική γνώμη αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης.

Στην περίπτωση έκδοσης θετικής γνώμης από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ο δικαιούχος προβαίνει στην υπογραφή του εγκεκριμένου σχεδίου τροποποιημένης σύμβασης, αντίγραφο της οποίας αποστέλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Στην περίπτωση αρνητικής γνώμης, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ενημερώνει το δικαιούχο για τους λόγους απόρριψης, καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί για την έκδοση θετικής γνώμης, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

Στο πλαίσιο αυτό διευκρινίζονται τα εξής:

α) Στην περίπτωση που το αίτημα του δικαιούχου δε συνοδεύεται από το σύνολο των απαιτούμενων για την εξέταση εγγράφων, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ενημερώνει άμεσα το δικαιούχο, μέσω του ΟΠΣΑΑ για την υποχρέωση υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων. Τα εν λόγω στοιχεία υποβάλλονται από το δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΑΑ, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, τα ανωτέρω, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή αλλαγών.

Το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την αποστολή από αυτόν των συμπληρωματικών στοιχείων δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, στη διάθεσή του για να εκφράσει γνώμη.

Άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή ελλιπής συμπλήρωσή τους ή εκπρόθεσμη υποβολή τους επιφέρει την έκδοση αρνητικής γνώμης από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής νέου αιτήματος, το οποίο συνεπάγεται την έναρξη νέας προθεσμίας για την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

β) Στην περίπτωση που ο δικαιούχος υποβάλλει πλήρη στοιχεία και έγγραφα και η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, διαπιστώσει ότι χρήζουν διορθώσεων/αλλαγών κ.λπ ή υπάρχουν ζητήματα επί του σχεδίου τροποποίησης σύμβασης, ειδοποιεί άμεσα το δικαιούχο, μέσω του ΟΠΣΑΑ, για αυτά και επιστρέφει το σχετικό φάκελο για υιοθέτηση από αυτόν των προτεινόμενων διορθώσεων/αλλαγών κ.λπ και την εκ νέου υποβολή του.

Η εκ νέου υποβολή του φακέλου από το δικαιούχο γίνεται μέσω του ΟΠΣΑΑ, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 41 της ως άνω υπουργικής απόφασης και όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, ο δικαιούχος οφείλει να εκτυπώσει και

να αποστείλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, την εκ νέου υποβολή, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης της αποστολής αυτής θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων ή αλλαγών.

Το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την επανυποβολή από αυτόν του φακέλου δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, στη διάθεσή του για να εκφράσει γνώμη.

Άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας επανυποβολής του φακέλου ή ελλιπής συμπλήρωση ή εκπρόθεσμη υποβολή του επιφέρει την έκδοση αρνητικής γνώμης από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής νέου αιτήματος, το οποίο συνεπάγεται την έναρξη νέας προθεσμίας για την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εξετάζει εάν με την τροποποίηση της νομικής δέσμευσης απαιτείται τροποποίηση της σχετικής απόφασης ένταξης σύμφωνα με τη Διαδικασίες Ι.1.6 ή Ι.2.6

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Με την οριστικοποίηση του αποτελέσματος της εξέτασης του αιτήματος έγκρισης ανάληψης νομικής δέσμευσης και εφόσον αυτό είναι θετικό, δημιουργείται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ νομική δέσμευση. Ο δικαιούχος δημιουργεί τροποποίηση της νομικής δέσμευσης, μεταβάλλει τα στοιχεία της και την υποβάλλει οριστικά.

Το αποτέλεσμα της εξέτασης της τροποποίησης, καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Με την οριστικοποίηση της καταχώρισης, ενημερώνεται ο δικαιούχος για το αποτέλεσμά της με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποστέλλεται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ.

Κεφάλαιο 1.6 Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων πληρωμής

Διαδικασία 1.6.1 Υποβολή αίτησης πληρωμής

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι, ανάλογα με τη φύση της αίτησης, είτε η καταβολή της αναλογούσας δημόσιας ενίσχυσης που συνδέεται με την πράξη είτε η παροχή ρευστότητας στους δικαιούχους με τη μορφή προκαταβολής, σύμφωνα με το άρθρο 63 Καν (ΕΕ) 1305/2013.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η έκδοση απόφασης ένταξης πράξης σύμφωνα με τις Διαδικασίες 1.1.4, 1.2.4, 1.3.1 ή 1.4.1.

Περιγραφή Διαδικασίας

Η υποβολή των αιτήσεων πληρωμής πραγματοποιείται:

- για παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)·
- για παρεμβάσεις που σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων μέσω κατάλληλου Πληροφοριακού Συστήματος ή μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΟΠΣΕΑΕ)·
- για λοιπές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επενδύσεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ)·

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δικαιούχοι οφείλουν, εντός καθορισμένης προθεσμίας, να αποστείλουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης ή υπογεγραμμένο αντίγραφο αυτής, όπως παράγεται από το κατά περίπτωση πληροφοριακό σύστημα, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Αιτήσεις πληρωμής για παρεμβάσεις που δεν συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων

Για την καταβολή της δημόσιας ενίσχυσης που συνδέεται με το μέρος της πράξης που έχει υλοποιηθεί, οι δικαιούχοι υποβάλλουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, αίτηση πληρωμής, στην οποία αναγράφεται και το είδος αυτής (μερική ή τελική πληρωμή). Ειδικά για το υπομέτρο 3.1 και το μέτρο 9, ο δικαιούχος υποβάλει ετήσια αίτηση πληρωμής.

Η πρώτη αίτηση πληρωμής αντιστοιχεί κατ' ελάχιστον στο 20% του επιλέξιμου προϋπολογισμού της πράξης (εκτός των παρεμβάσεων δημοσίων επενδύσεων και άλλων περιπτώσεων όπου προβλέπεται ρητά στο θεσμικό πλαίσιο).

Μαζί με την αίτηση πληρωμής ο δικαιούχος συνυποβάλει κατά περίπτωση τα οριζόμενα δικαιολογητικά στο θεσμικό πλαίσιο.

Αιτήσεις προκαταβολής

Οι δικαιούχοι επενδυτικής στήριξης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 45 Καν (ΕΕ) 1305/2013, μετά την ένταξη της πράξης τους, έχουν δικαίωμα να αιτηθούν στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, τη χορήγηση προκαταβολής, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στο θεσμικό πλαίσιο.

Το ύψος της προκαταβολής μπορεί να ανέλθει μέχρι 50% της δημόσιας ενίσχυσης που συνδέεται με την πράξη.

Αντίστοιχη προκαταβολή δύναται να χορηγείται και στις ΟΤΔ, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 42 Καν (ΕΕ) 1305/2013. Το ποσό της προκαταβολής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της δημόσιας ενίσχυσης σε σχέση με τις δαπάνες λειτουργίας και εμψύχωσης.

Η πληρωμή προκαταβολών υπόκειται στη σύσταση τραπεζικής εγγύησης ή ισοδύναμης εγγύησης που αντιστοιχεί στο 100% του ποσού της προκαταβολής. Η εγγύηση συστήνεται υπέρ του ΟΠΕΚΕΠΕ και η αποδέσμευσή της μπορεί να πραγματοποιείται σταδιακά, με την εκκαθάριση περισσότερων της μιας αιτήσεων πληρωμής.

Μαζί με το αίτημα προκαταβολής, ο δικαιούχος συνυποβάλλει τα οριζόμενα δικαιολογητικά στο θεσμικό πλαίσιο.

Αιτήσεις πληρωμής για παρεμβάσεις που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων

Για την καταβολή της αναλογούσας κατ' έτος ενίσχυσης που συνδέεται με την πράξη, οι δικαιούχοι υποβάλλουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, αίτηση πληρωμής.

Σημειώνεται ότι:

- για το Μέτρο 13, η αίτηση στήριξης αποτελεί συγχρόνως και αίτηση πληρωμής·
- για τα υπομέτρα 8.1 και 8.2 σε ότι αφορά το κόστος εγκατάσταση και συντήρησης για δασικά ή γεωργοδασοκομικά συστήματα ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται παραπάνω για τις παρεμβάσεις που δεν συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται, εφόσον αυτό καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο να υποβάλλουν μια ενιαία αίτηση τόσο ως αίτηση πληρωμής, στο πλαίσιο των σχετικών μέτρων/υπομέτρων/δράσεων, όσο και για τα καθεστώτα άμεσων ενισχύσεων του Καν (ΕΕ) 1307/2013. Στις περιπτώσεις αυτές η αίτηση υποβάλλεται από τον ίδιο το γεωργό ή από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του και συγκεκριμένα:

- είτε απευθείας στον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος,
- είτε μέσω ενός πιστοποιημένου φορέα υποδοχής αίτησης.

Όπου απαιτείται, παρέχονται στους ενδιαφερόμενους προσυμπληρωμένα υποδείγματα αιτήσεων με βάση τις εκτάσεις που καθορίστηκαν για το έτος που προηγείται της αίτησης πληρωμής, σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 3 του Καν (ΕΕ) 1306/2013 και τα άρθρα 14, 17 και 21 του Καν (ΕΕ) 809/2014.

Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης αίτησης πληρωμής επιβάλλονται σχετικές κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 13, Καν (ΕΕ) 640/2014.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων πληρωμής ή προκαταβολής πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, οι δυνητικοί δικαιούχοι συνδέονται στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα και συμπληρώνουν τη σχετική αίτηση. Η υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται με την οριστικοποίησή της στο ΟΠΣΑΑ από το δικαιούχο.

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται σε άλλα πληροφοριακά συστήματα, αυτές μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση του δικαιώματος των δικαιούχων να αποσύρουν ανά πάσα στιγμή την αίτηση πληρωμής που έχουν υποβάλει ή μέρος αυτής, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Η διαδικασία εφαρμόζεται οριζόντια από τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής και μέχρι την ολοκλήρωση της πράξης που συνδέεται με την εν λόγω αίτηση.

Περιγραφή Διαδικασίας

Οι δικαιούχοι μπορούν, οποιαδήποτε στιγμή, να ανακαλέσουν εγγράφως την αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής ή τμήμα αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 3, Καν (ΕΕ) 809/2014.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εξετάζει το αίτημα ανάκλησης άμεσα μετά τη φυσική υποβολή και ενεργεί με την ακόλουθη σειρά:

1. Στις παρεμβάσεις που δεν συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων:

- Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση:
  - α) Αν ο διοικητικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί αλλά η αίτηση ανάκλησης δεν έχει περιληφθεί σε παρτίδα πληρωμής, τότε καταχωρίζεται στο κατά περίπτωση Πληροφοριακό Σύστημα το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνεται εγγράφως ο δικαιούχος.
  - β) Αν ο διοικητικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί και η αίτηση ανάκλησης έχει περιληφθεί σε παρτίδα αλλά δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα στήριξη, αφού αυτή εξαιρεθεί από την παρτίδα με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ, ύστερα από σχετική ενημέρωση από τον ΕΦΔ (ή τον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα), τότε καταχωρίζεται στο κατά περίπτωση Πληροφοριακό Σύστημα το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνεται εγγράφως ο δικαιούχος.
  - γ) Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα στήριξη στον δικαιούχο και με την εν λόγω αίτηση ανάκλησης προκαλείται υποχρέωση επιστροφής μέρους ή του συνόλου της στήριξης, τότε ακολουθείται η διαδικασία ανάκτησης των αχρεωστήτων ποσών.
- Εφόσον δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο καταχωρίζει στο κατά περίπτωση Πληροφοριακό Σύστημα το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνει εγγράφως τον δικαιούχο.

2. Στις παρεμβάσεις που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων:

- Εφόσον έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση, ενημερώνεται ο δικαιούχος ότι θα ακολουθηθεί η διαδικασία ανάκτησης, καταχωρίζει στο ΠΣ το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνει τον δικαιούχο.
- Εφόσον δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο, καταχωρίζει στο ΠΣ το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνει τον δικαιούχο.

Αίτηση ανάκλησης από το δικαιούχο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή στις περιπτώσεις που έχει ενημερωθεί για διενέργεια ελέγχου ή υπάρχουν ευρήματα έλεγχου.

Η ανάκληση επαναφέρει το δικαιούχο στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλει την εν λόγω ανακαλούμενη αίτηση πληρωμής.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Πραγματοποιούνται, όπου απαιτείται, οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στις Διαδικασίες 1.6.1 και 1.6.4.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση του δικαιώματος των δικαιούχων να διορθώνουν ή να τροποποιούν προφανή σφάλματα που περιέχονται στις αιτήσεις πληρωμής / προκαταβολής ή/και στα συνοδευτικά δικαιολογητικά, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Η διαδικασία εφαρμόζεται οριζόντια από τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής και μέχρι την ολοκλήρωση της αντίστοιχης πράξης.

Περιγραφή Διαδικασίας

Οι δικαιούχοι μπορούν, σε περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων, να διορθώσουν και να προσαρμόσουν την αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής ή/και τα συνημμένα δικαιολογητικά, οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 4, Καν (ΕΕ) 809/2014.

Για το σκοπό αυτό υποβάλλουν προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, τροποποιημένη ή νέα συμπληρωματική αίτηση πληρωμής, ενδεχομένως μαζί με τα προς διόρθωση δικαιολογητικά, περιγράφοντας το προφανές σφάλμα.

Η τροποποιημένη ή νέα συμπληρωματική αίτηση, ελέγχεται και εγκρίνεται με τη Διαδικασία I.6.4, Κεφαλαίου της παρούσας απόφασης.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εφόσον αναγνωρίσει το προφανές σφάλμα ενεργεί ως ακολούθως.

Αν ο διοικητικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί αλλά η αίτηση που περιέχει τα προφανή σφάλματα δεν έχει περιληφθεί σε παρτίδα, τότε τροποποιείται η εν λόγω αίτηση.

Αν ο διοικητικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί και η αίτηση που περιέχει τα προφανή σφάλματα έχει περιληφθεί σε παρτίδα αλλά δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση, τότε τροποποιείται η εν λόγω αίτηση, αφού αυτή εξαιρεθεί από την παρτίδα με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο και με την εν λόγω διόρθωση προκαλείται καταβολή επιπλέον ενίσχυσης τότε αυτή καταβάλλεται.

Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο και προκαλείται υποχρέωση επιστροφής μέρους ή του συνόλου της ενίσχυσης, στις παρεμβάσεις που δεν σχετίζονται με έκταση ή αριθμό ζώων, τότε αντλιογίζεται η εσφαλμένως καταβληθείσα ενίσχυση και η οποία συνοδεύεται από αποδεικτικό κατάθεσης της εν λόγω ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών τόκων, στο λογαριασμό που τηρεί ο ΟΠΕΚΕΠΕ για τις ανάγκες του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020. Στις παρεμβάσεις που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων, ο δικαιούχος ενημερώνεται και ακολουθείται η διαδικασία ανάκτησης.

Εφόσον προκαλείται υποχρέωση επιστροφής μέρους ή του συνόλου της ενίσχυσης από το δικαιούχο, ο ΟΠΕΚΕΠΕ εγγράφει την υποχρέωση στο Βιβλίο Οφειλετών και ακολουθείται η διαδικασία ανάκτησης.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Πραγματοποιούνται, όπου απαιτείται, οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στις Διαδικασίες Ι.6.1 και Ι.6.4.

Διαδικασία I.6.4 Διοικητικός έλεγχος και έγκριση αιτήσεων πληρωμής ή προκαταβολής

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι, η πραγματοποίηση των απαιτούμενων διοικητικών ελέγχων επί των αιτήσεων προκαταβολής ή πληρωμής, με σκοπό τον προσδιορισμό της αναλογούσας δημοσίας ενίσχυσης και η καταβολή της εν λόγω ενίσχυσης στον δικαιούχο.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η υποβολή αίτησης προκαταβολής ή πληρωμής σύμφωνα με τη Διαδικασία I.6.1.

Περιγραφή Διαδικασίας

Ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων πληρωμής ή προκαταβολής πραγματοποιείται:

- για παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)·
- για παρεμβάσεις που σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων μέσω κατάλληλου Πληροφοριακού Συστήματος ή μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΟΠΣΕΑΕ)·
- για λοιπές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επενδύσεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ)·

Διοικητικός έλεγχος αιτημάτων πληρωμής για παρεμβάσεις που δεν συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων

Για τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου προαπαιτείται ο έλεγχος πληρότητας της αίτησης πληρωμής από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Οι αιτήσεις που δεν κρίνονται πλήρεις επιστρέφονται στο δικαιούχο.

Για τις αιτήσεις που κρίνονται πλήρεις, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, πραγματοποιεί διοικητικό έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 48 Καν (ΕΕ) 809/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εξετάζοντας τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και τη συμφωνία με τα σχετικά υποδείγματα, επαληθεύοντας παράλληλα και ιδιαιτέρως:

- την ολοκληρωμένη ενέργεια σε σχέση με την αντίστοιχη αίτηση στήριξης, όπως αυτή υποβλήθηκε και εγκρίθηκε·
- τις δαπάνες που προέκυψαν και τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από τον δικαιούχο, με εξαίρεση τις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται μια μορφή ή μέθοδος που προβλέπεται στο άρθρο 67 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) ή δ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου για πράξεις που αφορούν επενδύσεις, πραγματοποιούνται επιτόπιες επισκέψεις σύμφωνα με το άρθρο 48 Καν (ΕΕ) 809/2014.

Κατά τη διενέργεια των διοικητικών ελέγχων και εφόσον προκύψει διαφορά μεταξύ του αιτούμενου και του τελικώς χορηγηθέντος επιλέξιμου ποσού, επιβάλλεται διοικητική

κύρωση στο ποσό σύμφωνα με τα άρθρα 63 και 64 του Καν (ΕΕ) 1306/2013 και το άρθρο 63 του Καν (ΕΕ) 809/2014.

Εφόσον κατά τη διενέργεια των διοικητικών ελέγχων διαπιστωθεί μη συμμόρφωση του δικαιούχου ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 35 Καν (ΕΕ) 640/2014.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Μέτρου 19, η αρμοδιότητα διενέργειας του παρόντος διοικητικού ελέγχου εκχωρείται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε Ομάδες Τοπικής Δράσης, και εφαρμόζεται κατάλληλο σύστημα εποπτείας με βάση το άρθρο 60 Καν (ΕΕ) 809/2014, σύμφωνα με το οικείο θεσμικό πλαίσιο.

Για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εκδίδει απόφαση διάθεσης πίστωσης, με την οποία εγκρίνεται το συνολικό ποσό για την καταβολή των ενισχύσεων σε δικαιούχους, όπως προκύπτει είτε από τους πραγματοποιηθέντες διοικητικούς ελέγχους είτε με βάση τις προβλέψεις πληρωμών της ΕΥΔ ΠΑΑ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Επιπλέον στην εν λόγω απόφαση αναγράφονται, κατ' ελάχιστο, η Συλλογική Απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάριθμος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Η απόφαση αποστέλλεται στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του ΥπΑΑΤ, για τις δικές της ενέργειες, και καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥπΑΑΤ, σε συνέχεια της ως άνω απόφασης, εκδίδει εντολή κατανομής πίστωσης με την οποία μεταφέρονται οι πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ). Την εντολή αυτή διαβιβάζει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την αναρτά στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ.

Εφόσον η αρμοδιότητα του παρόντος διοικητικού ελέγχου έχει εκχωρηθεί από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε άλλο φορέα, ο τελευταίος συντάσσει φάκελο πληρωμής σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο τον οποίο διαβιβάζει στον ΟΠΕΚΕΠΕ με ένδειξη «ΜΕΡΙΚΗ ΠΛΗΡΩΜΗ» ή «ΤΕΛΙΚΗ ΠΛΗΡΩΜΗ». Η σύνταξη του εν λόγω φακέλου δεν απαιτείται, εφόσον η καταβολή της ενίσχυσης στους δικαιούχους των υπομέτρων 19.2 και 19.3 πραγματοποιείται από την αρμόδια ΟΤΔ, σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.6.5.

Διοικητικός έλεγχος αιτημάτων προκαταβολής

Μετά την παραλαβή κάθε αίτησης προκαταβολής, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, πραγματοποιεί διοικητικό έλεγχο επί της εν λόγω αίτησης, εξετάζοντας την πληρότητα, τη νομιμότητα και τη συμφωνία των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών με τα σχετικά υποδείγματα. Στην περίπτωση ελλιπούς ή/και λανθασμένης αίτησης, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, ενημερώνει το δικαιούχο για την αποστολή των ελλειπόντων ή/και ορθών δικαιολογητικών εντός προθεσμίας σύμφωνα και με το ισχύον εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

Για κάθε αίτηση προκαταβολής ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, συντάσσει πρακτικό με τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου και με

αναφορά σε ενδεχομένως επιγενόμενη αλληλογραφία για τη συμπλήρωση ή τη διόρθωση δικαιολογητικών.

Για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, εκδίδει απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, στην οποία αναγράφεται το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους, η Συλλογική Απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάρθρος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διάθεση της πίστωσης. Την απόφαση αυτή διαβιβάζει στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΑΑΤ και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ.

Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΑΑΤ, σε συνέχεια της ως άνω απόφασης, εκδίδει εντολή κατανομής πίστωσης με την οποία μεταφέρονται οι πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ). Την εντολή αυτή διαβιβάζει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την αναρτά στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ.

Με την παραλαβή και των ανωτέρω δικαιολογητικών και εφόσον η αρμοδιότητα του παρόντος διοικητικού ελέγχου έχει εκχωρηθεί από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε άλλο φορέα, ο τελευταίος συντάσσει φάκελο προκαταβολής, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, τον οποίο διαβιβάζει στον ΟΠΕΚΕΠΕ με ένδειξη «ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ». Η σύνταξη του εν λόγω φακέλου δεν απαιτείται, εφόσον η καταβολή της ενίσχυσης στους δικαιούχους των υπομέτρων 19.2 και 19.3 πραγματοποιείται από την αρμόδια ΟΤΔ, σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.6.5.

Διοικητικός έλεγχος αιτημάτων πληρωμής για παρεμβάσεις που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων

Μετά την παραλαβή κάθε αιτήματος πληρωμής, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, πραγματοποιεί διοικητικό έλεγχο, εξετάζοντας την τήρηση των δεσμεύσεων και τυχόν άλλες υποχρεώσεις, την πληρότητα και νομιμότητα των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών αλλά και το εμπρόθεσμο της υποβολής της αίτησης πληρωμής.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής της αίτησης πληρωμής εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 13 Καν (ΕΕ) 640/2014.

Ο διοικητικός έλεγχος διακρίνεται σε: α) διοικητικό - οπτικό (όπως εμπρόθεσμο της υποβολής, πληρότητα της αίτησης πληρωμής) και β) σε διοικητικό μηχανογραφικό - διασταυρωτικό με άλλες βάσει δεδομένων, εφόσον απαιτείται. Στις ενδείξεις μη συμμόρφωσης που προκύπτουν από ελέγχους διασταύρωσης δίδεται συνέχεια με οποιαδήποτε άλλη πρόσφορη διοικητική διαδικασία και εάν χρειάζεται, με επιτόπιο έλεγχο.

Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμών ακολουθεί η διενέργεια δειγματοληπτικού επιτόπιου ελέγχου. Ο εν επιτόπιος έλεγχος διενεργείται σε ετήσια βάση και καλύπτει τουλάχιστον ποσοστό 5% του συνόλου των δικαιούχων των μέτρων του παρόντος κεφαλαίου. Για τα Μέτρα 10 και 11 το ποσοστό ελέγχων του 5% εξασφαλίζεται στο επίπεδο των επιμέρους μέτρων.

Δικαιούχοι που έχουν κριθεί μη επιλέξιμοι από τον διοικητικό έλεγχο δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του δείγματος.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι δύναται, εφόσον προβλέπεται από το θεσμικό πλαίσιο, να πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τους επιτόπιους ελέγχους της πολλαπλής συμμόρφωσης. Οι επιτόπιοι έλεγχοι υλοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Τίτλο IV.

Σε περίπτωση που για ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας ή ορισμένες δεσμεύσεις μπορούν να ελεγχθούν μόνο κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, για τους επιτόπιους ελέγχους ενδέχεται να απαιτούνται πρόσθετες επισκέψεις. Όμως ο αριθμός και η διάρκεια των επισκέψεων αυτών σε ένα δικαιούχο περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Κατά περίπτωση αυτού του είδους οι επισκέψεις μπορούν να πραγματοποιούνται και μέσω τηλεπισκόπησης εφόσον τα αποτελέσματά της επιτρέπουν την ικανοποιητική εξαγωγή συμπερασμάτων.

Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων πολλαπλής συμμόρφωσης, επιβάλλονται μειώσεις και κυρώσεις, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο.

Κατά τη διενέργεια των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων και εφόσον προκύψει διαφορά μεταξύ του αιτούμενου και του τελικώς χορηγηθέντος επιλέξιμου ποσού, επιβάλλεται διοικητική κύρωση στο ποσό σύμφωνα με τα άρθρα 63, 77 του Καν(ΕΕ) 809/2014.

Εφόσον κατά τη διενέργεια των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων διαπιστωθεί μη συμμόρφωση του δικαιούχου ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις εκτός της έκτασης και του αριθμού ζώων, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 35 Καν (ΕΕ) 640/2014. Για τις περιπτώσεις όπου η μη συμμόρφωση αφορά στη δηλωθείσα έκταση, εφαρμόζεται το άρθρο 19 Καν (ΕΕ) 640/2014, ενώ για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης ως προς τον αριθμό δηλωθέντων ζώων το άρθρο 31 Καν (ΕΕ) 640/2014.

Σε περίπτωση που κατά τον επιτόπιο υπάρξουν ευρήματα που οδηγούν σε κυρώσεις τότε ο ελεγκτικός φορέας υποχρεούται να κοινοποιήσει την έκθεση ελέγχου στον δικαιούχο.

Με βάση τα αποτελέσματα των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων προσδιορίζεται το τελικό ποσό πληρωμής.

Οι πληρωμές διενεργούνται είτε στο σύνολο της επικράτειας ανά κατηγορία περιφερειών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 59 Καν (ΕΕ) 1305/2013 είτε ανά Περιφερειακή Ενότητα.

Μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών ελέγχων, δύναται να καταβληθεί στους δικαιούχους προκαταβολή, σύμφωνα με το άρθρο 75 Καν (ΕΕ) 1306/2013.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων πληρωμής ή προκαταβολής πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, μετά την οριστική υποβολή της αίτησης από το δυνητικό δικαιούχο, δημιουργείται αυτόματα αντίστοιχος διοικητικός έλεγχος. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, καταχωρίζει το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου.

Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων πληρωμής ή προκαταβολής πραγματοποιείται σε άλλο πληροφοριακό σύστημα, τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, συγκεντρώνει τις αιτήσεις πληρωμής όπως έχουν διαμορφωθεί και εγκριθεί με το διοικητικό έλεγχο σε κατάλληλες παρτίδες πληρωμής. Στη συνέχεια καταχωρίζει τα στοιχεία της απόφασης έγκρισης διάθεσης πίστωσης.

Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥπΑΑΤ καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ την εντολή κατανομής πίστωσης.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η πραγματοποίηση των απαραίτητων ενεργειών για την καταβολή της ενίσχυσης στον δικαιούχο.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Για τις παρεμβάσεις που δεν σχετίζονται με έκταση ή αριθμό ζώων, απαιτείται η ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου και η έγκριση της αίτησης πληρωμής σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.6.4.

Για τις παρεμβάσεις που σχετίζονται με έκταση ή αριθμό ζώων, απαιτείται:

- α) η ολοκλήρωση των διοικητικών ελέγχων των αιτήσεων πληρωμής σύμφωνα με τις διαδικασίες Ι.6.4, εφόσον επιλεγεί στο θεσμικό πλαίσιο η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 75 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013.
- β) η ολοκλήρωση των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων των αιτήσεων πληρωμής σύμφωνα με τις διαδικασίες Ι.6.4

Περιγραφή Διαδικασίας

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, μετά τη λήψη του φακέλου πληρωμής, επιβεβαιώνει την πληρότητα και νομιμότητά των περιεχομένων δικαιολογητικών και τον προωθεί για την πραγματοποίηση της πληρωμής.

Η εκτέλεση της πληρωμής πραγματοποιείται με την έκδοση εντολής πληρωμής από την αρμόδια διεύθυνση του ΟΠΕΚΕΠΕ, μετά τη διενέργεια των απαραίτητων λογιστικών ελέγχων.

Μετά την έκδοση της Εντολής Πληρωμής ο ΟΠΕΚΕΠΕ αποστέλλει στο Τραπεζικό Ίδρυμα, με το οποίο συνεργάζεται, ηλεκτρονικό αρχείο (όπου απαιτείται) για την πίστωση του ποσού της πληρωμής στον τραπεζικό λογαριασμό που δηλώνει ο δικαιούχος με την αίτηση πληρωμής. Σε περίπτωση απόρριψης πληρωμών κατά την διαδικασία πίστωσης στο Τραπεζικό Ίδρυμα, ο ΟΠΕΚΕΠΕ σε συνεργασία με τυχόν φορέα στον οποίο έχει εκχωρηθεί η αρμοδιότητα υποδοχής και διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής, μεριμνούν για την πραγματοποίηση των απαραίτητων διορθώσεων προκειμένου να διεκπεραιωθούν οι πληρωμές.

Στις περιπτώσεις επιβολής μειώσεων ή κυρώσεων, οι αντίστοιχοι δικαιούχοι ενημερώνονται με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, με κάθε πρόσφορο μέσο για τους λόγους μειώσεων ή κυρώσεων και τη δυνατότητα υποβολής σχετικής προσφυγής, σε εφαρμογή του άρθρου 25 του Νόμου 2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45/1999) ή όπως αλλιώς προβλέπεται στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

Οι προσφυγές εξετάζονται εντός καθορισμένου διαστήματος και στην εξέτασή τους δεν δύναται να συμμετέχουν άτομα τα οποία διενήργησαν προγενέστερο έλεγχο του αιτήματος πληρωμής για τον συγκεκριμένο δικαιούχο, με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο.

Η καταβολή της ενίσχυσης στους δικαιούχους των υπομέτρων 19.2 πραγματοποιείται από την αρμόδια ΟΤΔ. Για το σκοπό αυτό πραγματοποιείται χρηματοδότηση της ΟΤΔ από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, τμηματικά και ανάλογα με την πορεία υλοποίησης του τοπικού προγράμματος, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ καταχωρίζει έγκριση για κάθε παρτίδα που δημιουργήθηκε κατά το διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων πληρωμής.

Μετά την καταβολή της ενίσχυσης, ο ΟΠΕΚΕΠΕ καταχωρίζει για κάθε αίτηση πληρωμής τα στοιχεία της αντίστοιχης εντολής πληρωμής. Για τις παρεμβάσεις όπου η υποβολή των αιτήσεων πληρωμής πραγματοποιείται σε άλλα πληροφοριακά συστήματα, τα εν λόγω πληροφοριακά συστήματα ενημερώνονται για τα στοιχεία εντολής πληρωμής με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η επιβεβαίωση της ικανοποίησης των στόχων μιας πράξης, σύμφωνα με τους όρους και τις υποχρεώσεις ένταξής της. Η διαδικασία εφαρμόζεται στις παρεμβάσεις εκτός εκείνων που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων.

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Απαιτείται η υποβολή του τελικού αιτήματος πληρωμής από τον δικαιούχο (Διαδικασία I.6.1).

Περιγραφή Διαδικασίας

Παρεμβάσεις δημοσίων επενδύσεων

Με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της Πράξης ο δικαιούχος υποβάλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, Έκθεση Ολοκλήρωσης Πράξης συνοδευόμενη από την αναγκαία τεκμηρίωση. Στην Έκθεση Ολοκλήρωσης Πράξης περιγράφεται το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο και τα αντίστοιχα παραδοτέα, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν και το αποτέλεσμα που επιτεύχθηκε σε σχέση με το εγκεκριμένο και λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, προκειμένου η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, να οριστικοποιήσει το συγχρηματοδοτούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο και να βεβαιώσει την τήρηση των υποχρεώσεων που είχε αναλάβει ο δικαιούχος με την Απόφαση ένταξης της πράξης.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, προβαίνει στην εξέταση των στοιχείων που έχουν υποβληθεί με τη Έκθεση Ολοκλήρωσης Πράξης του δικαιούχου και αυτών που τηρεί στο φάκελο του έργου και στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣΑΑ), προκειμένου να επαληθεύσει:

- την παράδοση των παραδοτέων (φυσικού αντικείμενου) της πράξης και την ικανοποίηση του λειτουργικού αποτελέσματος αυτής·
- τα στοιχεία του οικονομικού αντικείμενου όπως αυτό έχει αποτυπωθεί στο ΟΠΣΑΑ·
- τη συμμόρφωση του δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στην πράξη από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα·
- την ορθότητα των παραδοχών της Χ/Ο ανάλυσης, εφόσον η πράξη εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 61 Καν(ΕΕ) 1303/2013 και τα καθαρά έσοδα της πράξης έχουν καθοριστεί με βάση τη μέθοδο υπολογισμού των προεξοφλημένων καθαρών εσόδων·
- αν έχουν παραχθεί έσοδα κατά την υλοποίηση της πράξης, για πράξεις που εμπίπτουν στο άρθρο 65, παρ.8 Καν (ΕΕ) 1303/2013, ώστε αυτά να αφαιρεθούν από την επιλέξιμη δαπάνη

και να εκδώσει την Απόφαση Ολοκλήρωσης της πράξης. Η εν λόγω απόφαση κοινοποιείται στο δικαιούχο με κάθε πρόσφορο τρόπο και περιλαμβάνει σαφή αναφορά στην ημερομηνία έναρξης και λήξης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

Στην περίπτωση που απαιτούνται συμπληρωματικά στοιχεία από το δικαιούχο, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, τα ζητά εγγράφως προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς τα σημεία που πρέπει να επιβεβαιωθούν.

Εάν από τη σχετική εξέταση των στοιχείων υλοποίησης της πράξης διαπιστωθούν προβλήματα ή εάν με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία το φυσικό αντικείμενο και το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης δεν είναι δυνατόν να επαληθευτούν διοικητικά προγραμματίζεται έκτακτος επιτόπιος έλεγχος.

Παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων και λοιπές παρεμβάσεις εκτός εκείνων που σχετίζονται με έκταση ή αριθμό ζώων

Η ολοκλήρωση των πράξεων, συντελείται τη χρονική στιγμή κατά την οποία ολοκληρώνεται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενό τους και καθίστανται λειτουργικές, τηρουμένων των όρων και υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει οι αντίστοιχοι δικαιούχοι κατά την ένταξή τους στα αντίστοιχα μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η διαδικασία ξεκινά με την υποβολή από τον δικαιούχο της τελευταίας, για την αντίστοιχη πράξη, αίτησης πληρωμής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη Διαδικασία 1.6.1. Με την εν λόγω αίτηση πληρωμής, ο δικαιούχος θα πρέπει να συνοποβάλλει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που βεβαιώνουν τον ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα της πράξης. Οι λεπτομέρειες των δικαιολογητικών αυτών καθορίζονται από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο. Ωστόσο, δίδεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης μιας πράξης με φυσικό αντικείμενο μικρότερο του εγκεκριμένου κατόπιν αίτησης του δικαιούχου, η οποία θα συνοδεύεται υποχρεωτικά από τεχνική έκθεση του δικαιούχου.

Εφόσον στην πράξη που σχετίζεται με την εν λόγω αίτηση πληρωμής έχει διενεργηθεί επιτόπιος ή έκτακτος έλεγχος, ο δικαιούχος συνοποβάλλει αποδεικτικά συμμόρφωσης με τυχόν συστάσεις που είχαν εκδοθεί συνεπεία του εν λόγω ελέγχου.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, επιβεβαιώνει:

- τον ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα της πράξης·
- την τήρηση των όρων και υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξη της πράξης στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και
- τη συμμόρφωση με τυχόν συστάσεις ελέγχων των αρμόδιων εθνικών και κοινοτικών οργάνων.

Στην περίπτωση που απαιτούνται συμπληρωματικά στοιχεία από το δικαιούχο, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα τα ζητά εγγράφως προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς τα σημεία που πρέπει να επιβεβαιωθούν.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την έκδοση από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή το φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, της Απόφασης Ολοκλήρωσης της πράξης, η οποία κοινοποιείται στο δικαιούχο με κάθε πρόσφορο τρόπο και στην οποία αναφέρεται η ημερομηνία έναρξης και λήξης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

Στις περιπτώσεις όπου, παρότι έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες σχετιζόμενες με την πράξη, ο δικαιούχος αδυνατεί, για λόγους ανωτέρας βίας, να ολοκληρώσει ουσιαστικά την πράξη, οφείλει να το δηλώσει εντός των προθεσμιών που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 4 Καν (ΕΕ) 640/2014. Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, από τη στιγμή που θα λάβει γνώση της εν λόγω αδυναμίας του δικαιούχου, προβαίνει αμελλητί σε τυπική ολοκλήρωση της πράξης. Για το σκοπό αυτό, τροποποιεί τα στοιχεία της πράξης προσαρμόζοντάς τα στο ύψος των πραγματοποιηθεισών δαπανών και στη συνέχεια προβαίνει στην έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης.

Εάν από τη σχετική εξέταση των στοιχείων υλοποίησης της πράξης διαπιστωθούν προβλήματα ή εάν με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία το φυσικό αντικείμενο και το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης δεν είναι δυνατόν να επαληθευτούν διοικητικά προγραμματίζεται έκτακτος επιτόπιος έλεγχος.

Παρεμβάσεις Τεχνικής Βοήθειας

Με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της Πράξης που εντάσσεται στο Μέτρο 20 του ΠΑΑ (Τεχνική Βοήθεια Κρατών Μελών), η ΕΥΔ ΠΑΑ ως Δικαιούχος του μέτρου εκδίδει την Απόφαση Ολοκλήρωσης της πράξης συνοδευόμενη από την τελική νομική δέσμευση του έργου όπως έχει διαμορφωθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣΑΑ). Η εν λόγω απόφαση καταχωρίζεται στο Πληροφοριακό Σύστημα και κοινοποιείται στη

μονάδα Χρηματοοικονομικών Ροών και ΟΠΣΑΑ προκειμένου να εισηγηθεί στο αρμόδιο Υπουργείο την αναπροσαρμογή ή μη του συνολικού προϋπολογισμού του έργου στο ΠΔΕ . Με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης, οι φορείς που έχουν ορισθεί Δικαιούχοι Τεχνικής Βοήθειας του Μέτρου 20 του ΠΑΑ (συμπεριλαμβανομένης και της ΜΟΔ Α.Ε.), απαιτείται να υποβάλλουν στην ΕΥΔ ΠΑΑ Βεβαίωση Ολοκλήρωσης της Πράξης συνοδευόμενη από την τελική νομική δέσμευση του έργου όπως έχει διαμορφωθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣΑΑ). Η ΕΥΔ ΠΑΑ, λαμβάνοντας υπόψη τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης της Πράξης καθώς και των στοιχείων που τηρεί στο φάκελο του έργου και στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣΑΑ), προβαίνει στην έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης της πράξης. Η εν λόγω απόφαση καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ και κοινοποιείται στη μονάδα Χρηματοοικονομικών Ροών και ΟΠΣΑΑ προκειμένου να εισηγηθεί στο αρμόδιο Υπουργείο την αναπροσαρμογή ή μη του συνολικού προϋπολογισμού του έργου στο ΠΔΕ.»

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ τα στοιχεία της Απόφασης Ολοκλήρωσης, συμπληρώνοντας και το Φύλλο Ολοκλήρωσης Πράξης.

ΤΙΤΛΟΣ II Μέτρα που αφορούν σε πράξεις των οποίων οι δεσμεύσεις αναλήφθηκαν κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 (ανειλημμένες υποχρεώσεις – έργα γέφυρες)

Διαδικασία II.1.1 Πράξεις ιδιωτικών επενδύσεων και ορισμένες πράξεις του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 (Μέτρο 19)

Σκοπός

Σκοπός είναι η συνέχιση και ολοκλήρωση των πράξεων στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020, για τις οποίες η ανάληψη των νομικών τους δεσμεύσεων πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2007-2013.

Πιο συγκεκριμένα η παρούσα διαδικασία εφαρμόζεται σε πράξεις ενταγμένες στα παρακάτω Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 και για τις οποίες έχει υποβληθεί ένα τουλάχιστον αίτημα πληρωμής μέχρι τις 31-12-2015:

- Μέτρο 3 «Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων»
  - Στο υπομέτρο 3.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας» εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου 132 της περιόδου 2007 – 2013.
- Μέτρο 4 «Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού»
  - Στο υπομέτρο 4.1 «Στήριξη για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις» εντάσσονται οι ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου 121 της περιόδου 2007-2013
  - Στο υπομέτρο 4.2 «Στήριξη για επενδύσεις στην μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου 123Α της περιόδου 2007-2013.
- Μέτρο 6 «Ανάπτυξη Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων και Επιχειρήσεων»
  - Στο υπομέτρο 6.1 «Ενισχύσεις για τη σύσταση επιχείρησης από νέους γεωργούς» εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου 112 της περιόδου 2007-2013.
  - Στο υπομέτρο 6.4 εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις των Μέτρων 311, 312 και 313 της περιόδου 2007-2013
- Μέτρο 19 «Στήριξη τοπικής ανάπτυξης LEADER» όπου εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις του Άξονα 4 της περιόδου 2007-2013 πλην εκείνων που υλοποιούνται με την διαδικασία των δημόσιων συμβάσεων.
- Μέτρο 113 «Πρώρη συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών»

Αρμόδιοι φορείς

- Φορείς Εφαρμογής του ΠΑΑ 2007 - 2013
- ΟΠΕΚΕΠΕ

Περιγραφή Διαδικασίας

Προκειμένου να ολοκληρωθούν οι παραπάνω πράξεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020 ο αρμόδιος Φορέας Εφαρμογής επιβεβαιώνει τη διακριτότητα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου μεταξύ 4ης και 5ης προγραμματικής περιόδου, η οποία διασφαλίζεται με το Πρακτικό Προόδου ή το Πρακτικό διοικητικού ελέγχου των πιστοποιημένων εργασιών ανά διακριτή δαπάνη ή την Αναλυτική Κατάσταση Πληρωμών Πραγματοποιηθεισών Δαπανών, τα οποία συντάσσονται για κάθε αίτημα καταβολής ενίσχυσης καθώς και με τις διοικητικές πράξεις αναγνώρισης και εκκαθάρισης της σχετικής δημόσιας δαπάνης του αιτήματος.

Ειδικά για το Μέτρο 132 η διακριτότητα προκύπτει αν από το σύνολο των πενταετών δεσμεύσεων κάθε δικαιούχου αφαιρεθεί ο αριθμός (έτη υλοποίησης) των διοικητικών πράξεων αναγνώρισης και εκκαθάρισης της σχετικής δημόσιας δαπάνης των αιτημάτων πληρωμής που πραγματοποιήθηκαν εντός της 4ης Προγραμματικής Περιόδου.

Με βάση τα ανωτέρω ο αντίστοιχος φορέας εκδίδει απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις που μεταφέρονται στην 5η προγραμματική περίοδο. ` του ΠΑΑ 2007-2013 και η δημόσια ενίσχυση που μεταφέρεται ως ανειλημμένη υποχρέωση στο ΠΑΑ 2014-2020. Η απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων δημοσιεύεται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και κοινοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο στους ενδιαφερόμενους, προκειμένου να λάβουν γνώση.

Ειδικά για τις πράξεις του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 που υπάγονται στην παρούσα διαδικασία, η ανωτέρω απόφαση συνοδεύεται και από δήλωση αποδοχής του δικαιούχου, την οποία ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει υπογεγραμμένη στο Φορέα Εφαρμογής.

Οι αντίστοιχες δαπάνες για την πληρωμή των ανειλημμένων υποχρεώσεων εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό ή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, ανάλογα με το μέτρο στο οποίο αναφέρονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Η ένταξη του επενδυτικού σχεδίου (πράξης), οι όροι και οι προϋποθέσεις ενίσχυσης και τα ποσά και ποσοστά ενίσχυσης διέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του ΠΑΑ 2007-2013.

Οι κάθε είδους έλεγχοι, συμπεριλαμβανομένων και των διοικητικών ελέγχων των αιτημάτων πληρωμής επί των ανωτέρω επενδυτικών σχεδίων (πράξεων) θα γίνεται σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και τα κριτήρια επιλεξιμότητας των Μέτρων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

Οι επιπτώσεις από την μη τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που αναφέρονται στην απόφαση ένταξης του επενδυτικού σχεδίου (πράξης) των Μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013 θα είναι σύμφωνες με το θεσμικό πλαίσιο των Μέτρων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Οι συνεχιζόμενες πράξεις μεταφορτώνονται από το ΟΠΣΑΑ της περιόδου 2007 – 2013 στο ΟΠΣΑΑ.

Οι Φορείς εφαρμογής καταχωρίζουν στο ΟΠΣΑΑ την απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων.

Στις περιπτώσεις τροποποίησης πράξεων, πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στις Διαδικασίες Ι.1.6, ή Ι.2.6 ή Ι.3.6.

Αναφορικά με τις αιτήσεις πληρωμής, το διοικητικό τους έλεγχο και την καταβολή της ενίσχυσης πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στις Διαδικασίες Ι.6.1, Ι.6.4 και Ι.6.5 αντίστοιχα.

Για την ολοκλήρωση των πράξεων πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στη Διαδικασία Ι.6.6

Διαδικασία II.1.2 Έργα δημόσιων συμβάσεων

Σκοπός

Σκοπός είναι η διασφάλιση της συνέχισης και ολοκλήρωσης ενός έργου-γέφυρα στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020, για το οποίο η ανάληψη των νομικών δεσμεύσεων πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2007-2013.

Πιο συγκεκριμένα η παρούσα διαδικασία εφαρμόζεται σε πράξεις ενταγμένες στα παρακάτω Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 και για τις οποίες έχει υποβληθεί ένα τουλάχιστον αίτημα πληρωμής μέχρι τις 31-12-2015:

- Μέτρο 4 «Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού»
  - Στο υπομέτρο 4.3 «Στήριξη σε υποδομές που σχετίζονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοπονίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε γεωργική και δασική γη, τον αναδάσμο και τη βελτίωση, την παροχή και την εξοικονόμηση ενέργειας και υδάτων» εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις των Μέτρων 125 και 321 της περιόδου 2007 – 2013.
- Μέτρο 7 «Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές» εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις των Μέτρων 313, 321, 322 και 323 της περιόδου 2007 – 2013.
- Μέτρο 8 «Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών» εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέρους 226 της περιόδου 2007 – 2013.
- Μέτρο 19 «Στήριξη τοπικής ανάπτυξης LEADER» όπου εντάσσονται ανειλημμένες υποχρεώσεις του Άξονα 4 της περιόδου 2007-2013, τα οποία υλοποιούνται με την διαδικασία των δημόσιων συμβάσεων.

Αρμόδιοι φορείς

- ΕΥΕ ΠΑΑ
- Φορείς Εφαρμογής του ΠΑΑ 2007 - 2013
- ΟΠΕΚΕΠΕ

Περιγραφή Διαδικασίας

Για τη μεταφορά των έργων που εντάσσονται στα παραπάνω Μέτρα του ΠΑΑ 2014-2020, ο δικαιούχος υποβάλλει στην ΕΥΕ ΠΑΑ ή στο Φορέα Εφαρμογής Αιτιολογική Έκθεση Συνεχιζόμενης Πράξης.

Η Αιτιολογική έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία όλων των υποέργων της Πράξης:

- Περιγραφή του συνολικού φυσικού αντικειμένου του έργου/υποέργου που εντάχθηκε στο Π.Α.Α. 2007-2013, περιγραφή του φυσικού αντικειμένου που αντιστοιχεί στις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί από τον ΟΠΕΚΕΠΕ έως 31/12/2015 και τέλος περιγραφή του φυσικού αντικειμένου που πρόκειται να μεταφερθεί και πληρωθεί στο Π.Α.Α. 2014-2020 (εάν δεν μπορεί λόγω της φύσης

του έργου/υποέργου να γίνει ακριβής περιγραφή του υλοποιούμενου φυσικού αντικειμένου δύναται να καταγράφεται το αντίστοιχο ποσοστό υλοποίησης).

- Το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση του έργου.

Η Αιτιολογική Έκθεση πρέπει να συνοδεύεται από τον Πίνακα Διαχωρισμού για κάθε υποέργο της Πράξης.

Ο Πίνακας διαχωρισμού εργασιών και δαπανών (υπό τη μορφή Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών) περιλαμβάνει στοιχεία σύμφωνα με την πιστοποίηση που συνοδεύει τον τελευταίο λογαριασμό, που πληρώθηκε από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο του Π.Α.Α. 2007-2013 και περιλαμβάνει:

- την αρχική σύμβαση ή την τροποποίηση της (όπως δηλαδή αυτή έχει διαμορφωθεί μετά την έγκριση (μέχρι 31-12-2015) τυχόν Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών) ,
- τις εκτελεσθείσες ποσότητες με τις αντίστοιχες δαπάνες σύμφωνα με τον τελευταίο λογαριασμό που πληρώθηκε από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο Π.Α.Α. 2007-2013 (μέχρι 31-12-2015),
- τις υπολειπόμενες εργασίες και αντίστοιχες δαπάνες που είναι προς μεταφορά στο Π.Α.Α. 2014-2020.

Στην περίπτωση που η Πράξη περιλαμβάνει και υποέργα, τότε εφαρμόζοντας όλα τα παραπάνω σε κάθε υποέργο ξεχωριστά, προκύπτει η συνολική μεταφερόμενη δαπάνη στο Π.Α.Α. 2014-2020. Στην περίπτωση που για κάποιο από τα υποέργα δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία ανάθεσης, θα υπολογιστεί για το υποέργο αυτό, ως ποσό μεταφοράς στο Π.Α.Α. 2014-2020, ο αντίστοιχος προϋπολογισμός μελέτης του υποέργου.

Πίνακας Διαχωρισμού Υποέργου δεν απαιτείται:

- εάν έχει γίνει πληρωμή μόνο Προκαταβολής
- εάν έχει γίνει αίτημα πληρωμής χωρίς όμως να ολοκληρωθεί από τον ΟΠΕΚΕΠΕ η πληρωμή του αναδόχου
- όταν το υποέργο είναι Μελέτη, Ο.Κ.Ω., Αρχαιολογία κ.λ.π.,

στις περιπτώσεις αυτές, στην Αιτιολογική Έκθεση αναφέρεται ο τελευταίος εγκεκριμένος προϋπολογισμός του υποέργου καθώς και οι δαπάνες που έχουν πληρωθεί από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και αυτές που υπολείπονται για την ολοκλήρωση του.

Μετά την εξέταση των παραπάνω, η ΕΥΕ ΠΑΑ ή ο Φορέας Εφαρμογής προχωρεί στην έκδοση απόφασης με την οποία βεβαιώνεται η ολοκλήρωση τμήματος της πράξης που εκτελέστηκε και πληρώθηκε στο ΠΑΑ 2007-2013 και μεταφέρεται το υπολειπόμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στο ΠΑΑ 2014-2020.

Στην περίπτωση έγκρισης τροποποίησης σύμβασης μέσω ΑΠΕ από το δικαιούχο μετά την 31/12/2015, ο ΑΠΕ αποστέλλεται εγγράφως στην ΕΥΕ ΠΑΑ ή στο Φορέα Εφαρμογής, μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης. Η ΕΥΕ ΠΑΑ ή ο Φορέας Εφαρμογής μετά την εξέταση της νομιμότητάς του ενημερώνει το δικαιούχο για την αποδοχή ή απόρριψή του.

Ειδικά για τις πράξεις του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 που υπάγονται στην παρούσα διαδικασία, η ανωτέρω απόφαση συνοδεύεται και από δήλωση αποδοχής του δικαιούχου, την οποία ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει υπογεγραμμένη στην ΕΥΕ ΠΑΑ.

Με την ως άνω απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων πραγματοποιείται η εγγραφή του προϋπολογισμού των πράξεων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Κατά τα λοιπά, η παρακολούθηση της υλοποίησης, η υποβολή και ο έλεγχος των αιτημάτων πληρωμής, η καταβολή της ενίσχυσης και η ολοκλήρωση των πράξεων γίνεται σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο των αντίστοιχων μέτρων κατά την περίοδο 2007-2013, όπως ισχύει.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Οι συνεχιζόμενες πράξεις μεταφορτώνονται από το ΟΠΣΑΑ της περιόδου 2007 – 2013 στο ΟΠΣΑΑ.

Οι Φορείς εφαρμογής καταχωρίζουν στο ΟΠΣΑΑ την απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων.

Στις περιπτώσεις τροποποίησης πράξεων, πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στη Διαδικασία 1.5.3.

Αναφορικά με τις αιτήσεις πληρωμής, το διοικητικό τους έλεγχο και την καταβολή της ενίσχυσης πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στις Διαδικασίες 1.6.1, 1.6.4 και 1.6.5 αντίστοιχα.

Για την ολοκλήρωση των πράξεων πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στη Διαδικασία 1.6.6

Σκοπός

Σκοπός είναι η συνέχιση και ολοκλήρωση των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενων προγραμματικών περιόδων καθώς και η καταβολή των ενισχύσεων για τις δεσμεύσεις αυτές από τον προϋπολογισμό του ΠΑΑ 2014-2020, για τους δικαιούχους που είναι ενταγμένοι στα παρακάτω μέτρα ή δράσεις του ΠΑΑ 2007-2013 και πλέον ενισχύονται ως ανειλημμένες υποχρεώσεις στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου (ΠΑΑ 2014-2020).

Συγκεκριμένα αφορά δικαιούχους των Μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013:

- 211 «Ενισχύσεις στους γεωργούς ορεινών περιοχών για φυσικά μειονεκτήματα» που εντάσσονται ως ανειλημμένες στο Μέτρο 13 «Ενισχύσεις περιοχών που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα» του ΠΑΑ 2014-2020.
- 212 «Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα εκτός των ορεινών περιοχών» που εντάσσονται ως ανειλημμένες στο Μέτρο 13 «Ενισχύσεις περιοχών που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα» του ΠΑΑ 2014-2020.
- 214 «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις» και συγκεκριμένα των παρακάτω δράσεων:
  - i. 2.1 «Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών»
  - ii. 3.1 «Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων»
  - iii. 4.1 «Προστασία παραδοσιακού ελαιώνα Άμφισσας»
  - iv. 4.2 «Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα ν. Θήρας»
  - v. 1.4 «Αμειψισπορά με ξηρικές καλλιέργειες»
  - vi. 2.3.1 «Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στην παραγωγή καπνού»
  - vii. 2.3.2 «Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στην παραγωγή ζαχαροτεύτλων»
  - viii. «Μακροχρόνια παύση εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών»

που εντάσσονται ως ανειλημμένες στο Μέτρο 10 «Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα» του ΠΑΑ 2014-2020.

- 214 «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις» δράση 1.1 «Βιολογική Γεωργία» και δράση 1.2 «Βιολογική κτηνοτροφία» οι οποίες εντάσσονται ως ανειλημμένες στο Μέτρο 11 «Βιολογικές καλλιέργειες» του ΠΑΑ 2014-2020.
- 221 «Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών» που εντάσσονται ως ανειλημμένες στο υπομέτρο 8.1 «Δάσωση και τη δημιουργία δασικών εκτάσεων», του ΠΑΑ 2014-2020.

Αρμόδιοι φορείς

- Φορείς Εφαρμογής του ΠΑΑ 2007 - 2013
- ΟΠΕΚΕΠΕ

Προαπαιτούμενες ενέργειες

Για τους δικαιούχους του Μέτρου 214 του ΠΑΑ 2007-2013, όπου απαιτείται, ενεργοποιείται η ρήτρα αναθεώρησης του Καν. (ΕΚ)1974/2006, άρθρο 46, για τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του άρθρου 39 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 και δίνεται για συγκεκριμένες δράσεις η δυνατότητα αποδέσμευσης χωρίς να τους ζητηθεί επιστροφή για την περίοδο για την οποία ισχύει η αποδέσμευση. Εφόσον οι δικαιούχοι του Μέτρου 214 ενημερωθούν σχετικά από το Φορέα Εφαρμογής, οφείλουν να δηλώσουν την επιθυμία τους να διακόψουν την σύμβαση που έχουν υπογράψει χωρίς να έχουν υποχρέωση επιστροφής της καταβληθείσας ενίσχυσης για την περίοδο κατά την οποία η σύμβαση ήταν σε ισχύ.

Περιγραφή Διαδικασίας

Για κάθε ένα από τα προαναφερθέντα Μέτρα εκδίδεται απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων από το Φορέα Εφαρμογής για τις ανελημμένες υποχρεώσεις που μεταφέρονται στην 5^η προγραμματική περίοδο. Αναπόσπαστο τμήμα της ανωτέρω απόφασης αποτελεί πίνακας στον οποίο περιλαμβάνονται τα στοιχεία των δικαιούχων και η δημόσια ενίσχυση που μεταφέρεται ως ανελημμένη υποχρέωση στο ΠΑΑ 2014-2020. Για τα Μέτρα που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ, στον πίνακα περιλαμβάνεται επιπλέον το ύψος των νομικών δεσμεύσεων και η δημόσια ενίσχυση που καταβλήθηκε κατά την περίοδο 2007-2013. Η απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων δημοσιεύεται στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ, αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και κοινοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο στους ενδιαφερόμενους, προκειμένου να λάβουν γνώση.

Οι αντίστοιχες δαπάνες για την πληρωμή των ανελημμένων υποχρεώσεων εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό ή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, ανάλογα με το μέτρο στο οποίο αναφέρονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Οι δικαιούχοι των σχετικών μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013 του παρόντος κεφαλαίου, οι συμβατικές υποχρεώσεις των οποίων συνεχίζουν να ισχύουν στη νέα προγραμματική περίοδο του ΠΑΑ 2014-2020 υποχρεούνται να τηρούν τις δεσμεύσεις της δράσης στην οποία είναι ενταγμένοι, όπως αυτές περιγράφονται στο αντίστοιχο θεσμικό πλαίσιο του ΠΑΑ 2007-2013, να αποδέχονται πιθανή μείωση του ύψους ενίσχυσης προκειμένου ν' αποφευχθεί ο κίνδυνος διπλής χρηματοδότησης με τις πρακτικές του πρασινίσματος του Πυλώνα Ι και να τηρούν τη σχετική, κατά δράση, νέα γραμμή βάσης του ΠΑΑ 2014-2020.

Κατά τα λοιπά, η τήρηση των δεσμεύσεων, η υποβολή και ο έλεγχος των αιτημάτων πληρωμής και η καταβολή της ενίσχυσης γίνεται σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο των αντίστοιχων μέτρων κατά την περίοδο 2007-2013, όπως ισχύει.

Καταχωρίσεις στο ΟΠΣΑΑ

Οι συνεχιζόμενες πράξεις μεταφορτώνονται από το αντίστοιχο πληροφοριακό σύστημα στο ΟΠΣΑΑ.

Οι Φορείς εφαρμογής καταχωρίζουν στο ΟΠΣΑΑ την απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων.

Στις περιπτώσεις τροποποίησης πράξεων, πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στη Διαδικασία Ι.1.6.

Αναφορικά με τις αιτήσεις πληρωμής, το διοικητικό τους έλεγχο και την καταβολή της ενίσχυσης πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στις Διαδικασίες 1.6.1, 1.6.4 και 1.6.5 αντίστοιχα.

Για την ολοκλήρωση των πράξεων πραγματοποιούνται οι καταχωρίσεις που προβλέπονται στη Διαδικασία 1.6.6

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ Επιτόπιοι έλεγχοι, εκ των υστέρων έλεγχοι, ειδικοί έλεγχοι, έκτακτοι έλεγχοι

Κεφάλαιο ΙΙΙ.1 Μέτρα εντός ΟΣΔΕ

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι υπεύθυνος για την οργάνωση και τον καθορισμό όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τους ελέγχους του παρόντος κεφαλαίου σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμούς 1306/2013, 908/2014, 907/2014, 640/2014 και 809/2014 και στις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής. Η διενέργεια των ελέγχων υλοποιείται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή από τον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Σκοπός της διαδικασίας είναι η επαλήθευση της επιλεξιμότητας του δικαιούχου, των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δαπανών της ενέργειας για την οποία ζητείται στήριξη και της τήρησης των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο δικαιούχος, η επαλήθευση της υλοποίησης - παράδοσης των συγχρηματοδοτούμενων έργων, προϊόντων και υπηρεσιών σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, η επαλήθευση της πραγματοποίησης των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι καθώς και η συμμόρφωσή τους με τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης – ένταξης πράξης/σύμβασης/νομικές δεσμεύσεις, η εφαρμογή και ο υπολογισμός των διοικητικών κυρώσεων και της συνολικής ή μερικής ανάκτησης πληρωμών και η τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων.

Ο παρών τίτλος αφορά στους ελέγχους πράξεων ενταγμένων στα παρακάτω Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ολοκληρωμένου συστήματος (ΟΣΔΕ), όπως αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 67 του Καν (ΕΕ) 1306/2013:

- Μέτρο 8: Υπομέτρο 8.1 – Δάσωση και τη δημιουργία δασικών εκτάσεων, Υπομέτρο 8.2 – Εγκατάσταση και συντήρηση γεωργοδασοκομικών συστημάτων,
- Υπομέτρο 10.1 – Γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές ενισχύσεις,
- Μετρό 11 – Βιολογική Γεωργία,
- Μέτρο 12 – Ενισχύσεις στο πλαίσιο Natura 2000 και Οδηγίας Πλαίσιο για τα ύδατα,
- Μέτρο 13 – Ενισχύσεις περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα,
- Μέτρο 14 – Καλή μεταχείριση των ζώων,

Παράλληλα, αφορά στους ελέγχους που εφαρμόζονται σε πράξεις ενταγμένες κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 στα παρακάτω μέτρα :

- Μ 211 – Ενισχύσεις για φυσικά μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών
- Μ212 - Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα εκτός των ορεινών
- Μ214 - Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις (εκτός της δράσης 3.4),
- Μ221 – Πρώτη Δάσωση Γεωργικών Γαιών

και η υλοποίηση τους συνεχίζεται κατά την 5^η προγραμματική περίοδο.

Διαδικασία III.1.1 Επιλογή δείγματος ελέγχου

Οι αιτούντες που δεν είναι εγκεκριμένοι ή επιλέξιμοι μετά τους διοικητικούς ελέγχους δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού των Δικαιούχων που ελέγχονται με επιτόπιο έλεγχο. Για όσους δικαιούχους περιληφθούν στο δείγμα ελέγχου το οποίο εξάγεται μηχανογραφικά, βάση ανάλυσης κινδύνου και τυχαίας επιλογής βάσει του άρθρου 34 του Καν. 809/2014, πραγματοποιείται και επιτόπιος έλεγχος. Ωστόσο εφόσον από τους ελέγχους αποκαλύπτονται σημαντικές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης σε μια περιφέρεια ή νομό, στο πλαίσιο ενός μέτρου/υπομέτρου/δράσης, το δείγμα ελέγχου αυξάνεται σύμφωνα με το άρθρο 35 του Καν. 809/2014.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, οποίος είναι και η αρμόδια αρχή για την εξαγωγή του δείγματος, τηρεί αρχείο με τους λόγους επιλογής κάθε δικαιούχου για επιτόπιο έλεγχο και ο/ οι ελεγκτές ενημερώνονται σχετικά με τον λόγο επιλογής, πριν τη διενέργειά του.

Η αποτελεσματικότητα της ανάλυσης κινδύνου αξιολογείται και επικαιροποιείται κάθε χρόνο από τον ΟΠΕΚΕΠΕ για την εξαγωγή του δείγματος.

Το δείγμα ελέγχου για τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούνται σε ετήσια βάση καλύπτει ποσοστό **τουλάχιστον το 5% του συνόλου των Δικαιούχων** που υποβάλουν αίτηση για μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που έχουν σχέση με έκταση.

Για τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 28 (Ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα) και 29 (Βιολογική Γεωργία) του Καν (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, το ποσοστό ελέγχων του 5% θα εξασφαλίζεται στο επίπεδο των επιμέρους μέτρων.

Στην περίπτωση ομάδων προσώπων των άρθρων 28 (Ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα) και 29 (Βιολογική Γεωργία) του Καν (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, κάθε μεμονωμένο μέλος της ομάδας μπορεί να θεωρηθεί δικαιούχος για τον υπολογισμό του ποσοστού ελέγχου.

Για τα καθεστώτα ενισχύσεων για ζώα το δείγμα ελέγχου για τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούνται σε ετήσια βάση καλύπτει ποσοστό **τουλάχιστον το 5% του συνόλου των Δικαιούχων** που υποβάλουν αίτηση. Κατά περίπτωση το δείγμα ελέγχου για τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούνται σε ετήσια βάση καλύπτει ποσοστό 10% των λοιπών υπηρεσιών, φορέων ή οργανισμών που παρέχουν στοιχεία για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις καθώς και με άλλες υποχρεώσεις.

Για τους δικαιούχους πολυετούς στήριξης και για ενισχύσεις που υπερβαίνουν την πενταετία, μετά το πέμπτο έτος της καταβολής της ενίσχυσης το δείγμα των Δικαιούχων που θα υποβληθούν σε επιτόπιο έλεγχο μπορεί να μειωθεί σε ποσοστό τουλάχιστον 2,5% των Δικαιούχων αυτών.

Για το ποσοστό ελέγχων για τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που συνδέονται με έκταση και ζώα επιλέγεται με τυχαίο τρόπο ένα πρώτο ποσοστό μεταξύ 20% και 25% του ελάχιστου αριθμού Δικαιούχων που θα υποβληθούν σε επιτόπιο έλεγχο ενώ ο υπόλοιπος αριθμός Δικαιούχων που θα υποβληθούν σε επιτόπιο έλεγχο επιλέγεται βάσει ανάλυσης κινδύνου.

Το ελάχιστο ποσοστό των επιτόπιων ελέγχων που διενεργούνται κάθε ημερολογιακό έτος μπορεί να μειωθεί σε 3% των Δικαιούχων που υποβάλλουν αίτηση για μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ολοκληρωμένου συστήματος.

Διαδικασία III.1.2 Διενέργεια Επιτόπιων ελέγχων

Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται από τον Οργανισμό Πληρωμής και από όσους φορείς εκχωρούνται με σκοπό την επαλήθευση της συμμόρφωσης με όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με το μέτρο στήριξης και με τους όρους υπό τους οποίους χορηγείται η στήριξη.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι καλύπτουν όλα τα αγροτεμάχια για τα οποία ζητείται στήριξη δυνάμει μέτρων αγροτικής ανάπτυξης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ολοκληρωμένου συστήματος και περιλαμβάνουν τη μέτρηση των εκτάσεων και την επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων που συνδέονται με την έκταση που έχει δηλωθεί από το δικαιούχο στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης.

Σε ότι αφορά τα μέτρα τα οποία συνδέονται με τον αριθμό των ζώων στόχος των επιτόπιων ελέγχων είναι κατά βάσει η εξακρίβωση του αριθμού αυτών στην εκμετάλλευση και η καταχώριση τους στα μητρώα, καθώς και η συμφωνία των ανωτέρω στοιχείων με το αίτημα πληρωμής.

Η διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων μπορεί να γνωστοποιηθεί στους υπό έλεγχο δικαιούχους, με την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός ή η αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Κάθε προαναγγελία περιορίζεται αυστηρά στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και δεν υπερβαίνει τις 14 ημέρες. Οι επιτόπιοι έλεγχοι που αφορούν αιτήσεις πληρωμής στο πλαίσιο μέτρων στήριξης που αφορούν ζώα, η προαναγγελία δεν υπερβαίνει τις 48 ώρες, εξαιρουμένων δεόντως δικαιολογημένων περιπτώσεων.

Κατά την διάρκεια της επίσκεψης των ελεγκτικών οργάνων-επιθεωρητών στον δικαιούχο ελέγχονται όλες οι αναλήψεις υποχρεώσεων και δεσμεύσεις του που είναι δυνατόν να ελεγχθούν την δεδομένη χρονική στιγμή.

Σε περίπτωση που για ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας ή ορισμένες δεσμεύσεις μπορούν να ελεγχθούν μόνο κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, για τους επιτόπιους ελέγχους ενδέχεται να απαιτούνται πρόσθετες επισκέψεις. Όμως ο αριθμός και η διάρκεια των επισκέψεων αυτών σε ένα δικαιούχο περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Κατά περίπτωση αυτού του είδους οι επισκέψεις μπορούν να πραγματοποιούνται και μέσω τηλεπισκόπησης.

Σε περίπτωση που κατά τον επιτόπιο διαπιστωθεί μη συμμόρφωση ή ύπαρξη παρατυπιών, ο δικαιούχος λαμβάνει αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου ή απόσπασμα του μέρους της έκθεσης ελέγχου που τον αφορά, προκειμένου να υποβάλει αίτηση προσφυγής εφόσον το επιθυμεί.

Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 του Καν (ΕΕ) 809/2014, εάν ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται με τηλεπισκόπηση σύμφωνα με το άρθρο 40 του Καν (ΕΕ) 809/2014, δεν απαιτείται από το δικαιούχο να υπογράψει την έκθεση ελέγχου, εάν δεν αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης κατά τον έλεγχο. Εάν κατόπιν των ελέγχων αυτών, αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο δικαιούχος ενημερώνεται και έχει τη δυνατότητα υποβολής αίτησης προσφυγής εφόσον το επιθυμεί.

Σε περίπτωση μη προσέλευσης στον έλεγχο μετά από ειδοποίηση, άρνησης ελέγχου, μη συγκέντρωσης ή συγκράτησης των ζώων, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, μη επίδειξης μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων, των σταυλικών εγκαταστάσεων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, ο παραγωγός αποκλείεται από το σύνολο των ενισχύσεων που θα ελάμβανε για το έτος κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος.

Διαδικασία III.1.3 Σύνταξη Έκθεσης ελέγχου

Για κάθε επιτόπιο έλεγχο που διεξάγεται συντάσσεται έκθεση ελέγχου, η οποία καθιστά δυνατή την επισκόπηση των λεπτομερειών των ελέγχων που διενεργούνται και την εξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά τη συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις. Το περιεχόμενο της έκθεσης ελέγχου λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις των άρθρων 41 και 43 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 809/2014.

Η έκθεση ελέγχου κοινοποιείται στην ΕΥΔ ΠΑΑ.

Διαδικασία III.1.4 Εφαρμογή Διοικητικών κυρώσεων – Απόρριψη – Ανάκτηση πληρωμών

Σε περιπτώσεις που διαπιστώνονται διαφορές μεταξύ των εκτάσεων που δηλώνονται από τον δικαιούχο και εκείνων που έχουν προσδιοριστεί (περιπτώσεις δήλωσης έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική), επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 19 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014.

Διοικητικές κυρώσεις επίσης επιβάλλονται σε περιπτώσεις που διαπιστώνονται διαφορές μεταξύ των ζώνων που δηλώνονται από τον δικαιούχο και εκείνων που έχουν προσδιοριστεί και πραγματικά υφίστανται σύμφωνα με το άρθρο 31 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014.

Διοικητικές κυρώσεις για τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης επιβάλλονται επίσης λόγω μη συμμόρφωσης προς τα λοιπά κριτήρια επιλεξιμότητας, προς τις δεσμεύσεις ή προς τις λοιπές υποχρεώσεις σύμφωνα με το άρθρο 35 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης λόγω αμέλειας σύμφωνα με το άρθρο 39 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014 και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης από πρόθεση σύμφωνα με το άρθρο 40 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014.

Δεν επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης λόγω ανωτέρας βίας όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 1306/2013. Επίσης δεν επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 31 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014 σε περιπτώσεις φυσικών περιστατικών σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 32 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014.

Εξαιρέσεις από την υποβολή διοικητικών κυρώσεων προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 15 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014 σε περίπτωση που ο δικαιούχος ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αρχή ότι ή αίτηση πληρωμής είναι ανακριβής μετά την υποβολή της υπό τον όρο ότι η αρμόδια αρχή δεν έχει γνωστοποιήσει στο δικαιούχο την πρόθεσή της να πραγματοποιήσει επιτόπιο έλεγχο και δεν έχει ενημερώσει σχετικά με τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης όσον αφορά την αίτηση πληρωμής.

Η σειρά των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων που επιβάλλονται για κάθε μέτρο αγροτικής ανάπτυξης προβλέπονται στο άρθρο 6 του Καν. (ΕΕ) 809/2014 ενώ η ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Καν. (ΕΕ) 809/2014

Κεφάλαιο III.2 Μέτρα εκτός ΟΣΔΕ

Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 είναι υπεύθυνη για την οργάνωση και τον καθορισμό όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τους ελέγχους του παρόντος κεφαλαίου σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμούς 1303/2013, 1306/2013, 1305/2013, 640/2014 και 809/2014 και στις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής. Η διενέργεια των ελέγχων υλοποιείται από την ΕΥΔ ΠΑΑ με τη συνδρομή της ΕΥΕ ΠΑΑ ή από τον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του άρθρου 2 του Καν. 809/2014, η ΕΥΔ ΠΑΑ αποστέλλει στον ΟΠΕΚΕΠΕ, μέσω κοινοποίησης των σχετικών αναφορών ΟΠΣΑΑ, αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με:

- 1) Τη μέθοδο δειγματοληψίας για κάθε είδος ελέγχου (επιτόπιοι, εκ των υστέρων, ειδικοί)
- 2) το εξαχθέν δείγμα ελέγχου με τα στοιχεία των προς έλεγχο δικαιούχων ανά είδος ελέγχου
- 3) τον αριθμό των προγραμματισμένων ελέγχων και πραγματοποιηθέντων ελέγχων
- 4) τα αποτελέσματα και τις εκθέσεις ελέγχου των πραγματοποιηθέντων ελέγχων

Η διενέργεια δειγματοληπτικών επιτόπιων ελέγχων αποσκοπεί στην επαλήθευση των κατωτέρω:

α) την υλοποίηση της ενέργειας σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες και ότι πληροί όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση στήριξης που μπορούν να ελεγχθούν κατά τον χρόνο διεξαγωγής της επίσκεψης. Διασφαλίζεται δε ότι η ενέργεια είναι επιλέξιμη για χορήγηση στήριξης από το ΕΓΤΑΑ,

β) την ύπαρξη λογιστικών ή άλλων εγγράφων που συνοδεύουν τις αιτήσεις πληρωμής που υποβλήθηκαν από τον δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένου, εφόσον είναι αναγκαίο, ελέγχου της ακρίβειας των στοιχείων της αίτησης πληρωμής με βάση δεδομένα ή εμπορικά έγγραφα που κατέχουν τρίτα μέρη,

γ) εάν η χρήση ή η προβλεπόμενη χρήση της ενέργειας ανταποκρίνεται στη χρήση που περιγράφεται στην αίτηση στήριξης και στη χρήση για την οποία χορηγήθηκε η στήριξη.

Σημειώνεται ότι εφόσον κρίνεται σκόπιμο, οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται ταυτόχρονα και με άλλους ελέγχους που προβλέπονται από τους ενωσιακούς κανόνες όσον αφορά τις γεωργικές ενισχύσεις και τη στήριξη στην αγροτική ανάπτυξη. Εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων, η αίτηση ενίσχυσης ή η αίτηση πληρωμής απορρίπτεται, εφόσον ο δικαιούχος ή ο αντιπρόσωπός του εμποδίζει τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου.

Για τον έλεγχο των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής, εφαρμόζονται τα άρθρα 58 και 59 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και το άρθρο 9 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 480/2014.

Ο παρόν τίτλος αφορά στους ελέγχους πράξεων ενταγμένων στα παρακάτω Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης:

- 01 – Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης
- 02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση

- 03 – Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων
- 04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού
- 05 – Αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που επλήγη από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα, και ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων
- 06 – Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων
- 07 – Βασικές υπηρεσίες και ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές
- 08 – Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών με την εξαίρεση της ετήσιας πριμοδότησης για τη δάσωση και τη δημιουργία δασικών εκτάσεων και την εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων
- 09 – Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών
- 10.2 – Διατήρηση, βιώσιμη χρήση και ανάπτυξη γενετικών πόρων στη γεωργία
- 16 – Συνεργασία
- 19 – Στήριξη της τοπικής ανάπτυξης LEADER (ΤΑΠΤΚ)
- 20 – Τεχνική βοήθεια και δικτύωση

Παράλληλα, αφορά στους ελέγχους που εφαρμόζονται σε πράξεις ενταγμένες κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 στους παρακάτω Άξονες και Μέτρα:

- **Άξονας 1:** Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας.
- **Άξονας 3:** Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας.
- **Άξονας 4:** Εφαρμογή της προσέγγισης LEADER.
- **Άξονα 2:** Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
  - 214 – Υπομέτρο 3 – Δράση 3.4 – Διατήρηση γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία,
  - 216 – Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις που στοχεύει στην αειφορική χρήση της γεωργικής γης,
  - 226 – Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης,
  - 221 – Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών (όσον αφορά τις δαπάνες εγκατάστασης),

και η υλοποίησή τους συνεχίζεται κατά την 5^η προγραμματική περίοδο.

Οι δαπάνες που καλύπτονται από επιτόπιους ελέγχους αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 5 % των δαπανών που αναφέρονται στο άρθρο 46 και συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), οι οποίες υποβάλλονται στον οργανισμό πληρωμών κάθε ημερολογιακό έτος και δεν αφορούν ενέργειες για τις οποίες έχει υποβληθεί μόνον αίτηση προκαταβολής.

Όταν για ενέργεια που υποβάλλεται σε επιτόπιο έλεγχο έχει χορηγηθεί προκαταβολή ή ενδιάμεση πληρωμή, οι εν λόγω πληρωμές υπολογίζονται έναντι των δαπανών που καλύπτονται από τους προαναφερόμενους επιτόπιους ελέγχους.

Όσον αφορά τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, μόνον οι πληρωμές στους τελικούς αποδέκτες οι οποίες υποβάλλονται σε επιτόπιους ελέγχους υπολογίζονται όσον αφορά τις δαπάνες που καλύπτονται από τους ανωτέρω επιτόπιους ελέγχους.

Επιπροσθέτως οι αιτήσεις πληρωμής που διαπιστώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμες κατόπιν διοικητικών ελέγχων δεν συνυπολογίζονται για την επίτευξη του ελάχιστου προαναφερόμενου ποσοστού.

Μόνον οι έλεγχοι που έχουν διενεργηθεί έως την ημερομηνία που προβλέπεται για την υποβολή των δεδομένων ελέγχου και των στατιστικών ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 809/2014 μπορούν να συνυπολογίζονται όσον αφορά την επίτευξη του ελάχιστου ποσοστού ελέγχων.

Για την επιλογή του δείγματος των εγκεκριμένων ενεργειών που θα ελεγχθούν, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) η ανάγκη να ελεγχθεί κατάλληλος συνδυασμός τύπων και μεγεθών ενεργειών,
- β) τυχόν παράγοντες κινδύνου που έχουν εντοπισθεί μετά από εθνικούς ή ενωσιακούς ελέγχους,
- γ) το είδος συμβολής της ενέργειας στον κίνδυνο σφάλματος κατά την εφαρμογή του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης,
- δ) η ανάγκη διατήρησης ισορροπίας μεταξύ των Μέτρων και των τύπων ενεργειών,
- ε) η ανάγκη τυχαίας επιλογής σε ποσοστό μεταξύ 30% και 40% των δαπανών.

Οι υπηρεσίες ελέγχου τηρούν αρχεία που περιγράφουν και τεκμηριώνουν τη δειγματοληπτική μέθοδο και καθορίζουν τις πράξεις που επιλέγονται προς επιτόπιο έλεγχο.

Όταν με τους επιτόπιους ελέγχους προκύψει τυχόν σημαντική περίπτωση μη συμμόρφωσης στο πλαίσιο Μέτρου στήριξης ή τύπου ενέργειας, η αρμόδια αρχή αυξάνει το ποσοστό ελέγχων σε κατάλληλο επίπεδο κατά το επόμενο ημερολογιακό έτος για το συγκεκριμένο Μέτρο ή τύπο ενέργειας. Επίσης, δίδεται η δυνατότητα μείωσης του ελάχιστου επιπέδου επιτόπιων ελέγχων (5%) που διενεργούνται κάθε ημερολογιακό έτος σε ποσοστό 3% του ποσού που συγχρηματοδοτείται από το ΕΓΤΑΑ, με προϋποθέσεις την ορθή λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου και την διατήρηση των ποσοστών σφάλματος σε ανεκτό επίπεδο. Όταν δεν πληρείται ένας από τους προαναφερόμενους όρους, η απόφαση μείωσης του ελάχιστου επιπέδου επιτόπιων ελέγχων ανακαλείται άμεσα και εφαρμόζεται το αρχικό ελάχιστο ποσοστό (5%) από το επόμενο ημερολογιακό έτος.

Την ευθύνη διενέργειας των επιτόπιων ελέγχων έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ. Οι έλεγχοι διενεργούνται από την ΕΥΔ ΠΑΑ και από Φορείς στους οποίους εκχωρείται η αρμοδιότητα του ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί, στο μέτρο του δυνατού, διενεργούνται πριν από την καταβολή της τελικής πληρωμής για την ενέργεια.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων που καταγράφονται και αιτιολογούνται δεόντως από τις αρμόδιες υπηρεσίες, περιλαμβάνουν επίσκεψη στο χώρο υλοποίησης της ενέργειας ή, σε περίπτωση άυλης ενέργειας, στον αρμόδιο για την ενέργεια φορέα. Οι ελεγκτές που αναλαμβάνουν τους επιτόπιους ελέγχους δεν πρέπει να έχουν λάβει μέρος στους διοικητικούς ελέγχους της ίδιας ενέργειας.

Η διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων μπορεί να γνωστοποιηθεί στους υπό έλεγχο φορείς, με την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός ή η αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Η γνωστοποίηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 14 ημέρες από την ημερομηνία διεξαγωγής του ελέγχου.

Για κάθε επιτόπιο έλεγχο συντάσσεται έκθεση, εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία περάτωσης του ελέγχου, στην οποία μεταξύ των άλλων αναφέρονται ιδίως τα μέτρα, τα στοιχεία των Δικαιούχων και οι αιτήσεις ενίσχυσης και πληρωμής τους, που ελέγχθηκαν, τα πρόσωπα που ήταν παρόντα κατά την διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων της ελεγκτικής διαδικασίας, εάν ο δικαιούχος είχε ειδοποιηθεί και το διάστημα που μεσολάβησε από την ειδοποίηση για τη διενέργεια ελέγχου, τα αποτελέσματα και τα ευρήματα των ελέγχων, καθώς και τυχόν συστάσεις και καταλογισμοί και περαιτέρω μέτρα ελέγχου που πρέπει να ληφθούν.

Στον δικαιούχο παρέχεται η δυνατότητα να υπογράψει την λίστα ελέγχου ή το ερωτηματολόγιο, για να βεβαιώσει την παρουσία του στον έλεγχο και να προσθέσει τυχόν παρατηρήσεις. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται περίπτωση μη συμμόρφωσης καθώς και σε περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί παρατυπίες, ο δικαιούχος λαμβάνει αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου ή απόσπασμα του μέρους της έκθεσης ελέγχου που τον αφορά.

Στην περίπτωση διαπίστωσης παράβασης εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τη φύση της παράβασης και τις δημοσιονομικές της επιπτώσεις, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο δύναται να εισηγηθεί την ακύρωση μέρους ή του συνόλου της χρηματοδότησης της ενέργειας από το ΠΑΑ 2014-2020 σύμφωνα με την διαδικασία της ΚΥΑ περί επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Τα στοιχεία των εκθέσεων ελέγχου, οι τυχόν παρατυπίες αλλά και η συμμόρφωση των δικαιούχων καταχωρούνται στο ΟΠΣΑΑ, με ευθύνη του φορέα που διενήργησε τον εν λόγω έλεγχο, σε ειδικά πεδία ελέγχων και κοινοποιείται στον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ)

Τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων κοινοποιούνται στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

1. CLLD - LEADER (Μέτρο 19)

Στο πλαίσιο του εν λόγω Μέτρου (υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων/LEADER) εφαρμόζεται σύστημα εποπτείας των Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ), σύμφωνα με το άρθρο 60 Καν (ΕΕ) 809/2014, την ευθύνη του οποίου έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ. Η διενέργεια των ελέγχων γίνεται από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή από τους Φορείς στους οποίους εκχωρείται η αρμοδιότητα αυτή. Όσον αφορά το δείγμα ελέγχου για δαπάνες που αφορούν το πρόγραμμα LEADER, εφαρμόζεται το ίδιο ποσοστό όσο και για το πρόγραμμα συνολικά.

Σε περίπτωση δαπανών που προκύπτουν βάσει του άρθρου 35(1) στοιχεία β) και γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 (υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων, προετοιμασία και υλοποίηση δραστηριοτήτων συνεργασίας της ΟΤΔ), η διενέργεια των διοικητικών ελέγχων δύναται να ανατίθεται μέσω επίσημης πράξης σε ΟΤΔ.

Το σύστημα εποπτείας των ΟΤΔ περιλαμβάνει:

- τακτικούς ελέγχους επί των ΟΤΔ με σκοπό την επαλήθευση της απαιτούμενης διοικητικής και ελεγκτικής ικανότητάς τους για την εκτέλεση των εν λόγω εργασιών και διαπίστωσης τήρησης λογιστικών βιβλίων και
- επανάληψη των διοικητικών ελέγχων βάσει δείγματος.

Σε ότι αφορά τις δαπάνες που προκύπτουν βάσει του άρθρου 35(1) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, στις περιπτώσεις όπου η ίδια η ΟΤΔ είναι ο δικαιούχος της στήριξης, οι διοικητικοί έλεγχοι διενεργούνται από πρόσωπα ανεξάρτητα από την εν λόγω ΟΤΔ.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 48 παράγραφος 2 στοιχείο ε) του Κανονισμού (ΕΕ) 809/2014, όσον αφορά ενέργειες που εφαρμόζονται από ομάδα τοπικής δράσης και καλύπτουν ομάδα έργων με κοινό θέμα, η εξακρίβωση του ευλόγου των δαπανών μπορεί να πραγματοποιηθεί στο στάδιο των διοικητικών ελέγχων των αιτήσεων πληρωμής σχετικά με την εν λόγω ομάδα έργων.

2. Επιτόκιο και επιδοτήσεις προμηθειών εγγύησης

Όσον αφορά δαπάνες που προκύπτουν βάσει του άρθρου 69(3) στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 (επιχορηγήσεις υπό τη μορφή επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης), οι διοικητικοί έλεγχοι και οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται με σημείο αναφοράς τον δικαιούχο και ανάλογα με την υλοποίηση της σχετικής ενέργειας.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ διασφαλίζει, με διοικητικούς ελέγχους και, αν είναι αναγκαίο, με επιτόπιες επισκέψεις στους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και στον δικαιούχο, ότι οι πληρωμές που διενεργούνται στους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς είναι σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης και με τη συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ της αρμόδιας αρχής και του ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού..

Εάν το επιτόκιο ή οι επιδοτήσεις προμηθειών εγγύησης συνδυάζονται με μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής σε μια ενιαία ενέργεια που απευθύνεται στους ίδιους τελικούς αποδέκτες, η αρμόδια αρχή διενεργεί ελέγχους στο επίπεδο των τελικών αποδεκτών μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 40(3) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

3. Τεχνική βοήθεια με πρωτοβουλία των κρατών μελών (Μέτρο 20)

Όσον αφορά τις δαπάνες που προκύπτουν βάσει του άρθρου 51(2) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 (χρηματοδότηση της τεχνικής βοήθειας), εφαρμόζονται κατ' αναλογία τα αναφερόμενα περί διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων (ποσοστό, δειγματοληψία, περιεχόμενο, έκθεση ελέγχου) του παρόντος Κεφαλαίου, την ευθύνη διενέργειας των οποίων έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ.

Μετά τη διενέργεια των διοικητικών ελέγχων επί κάθε αίτησης πληρωμής, οι πληρωμές των δικαιούχων υπολογίζονται βάσει των ποσών που διαπιστώνεται ότι είναι επιλέξιμα. Για τον προσδιορισμό του ποσού που είναι επιλέξιμο για παροχή στήριξης καθορίζονται τα εξής:

α) το ποσό προς καταβολή στον δικαιούχο βάσει της αίτησης πληρωμής και της απόφασης χορήγησης

β) το ποσό προς καταβολή στον δικαιούχο κατόπιν εξέτασης της επιλεξιμότητας των δαπανών στην αίτηση πληρωμής.

Εάν το ποσό που καθορίζεται βάσει της υποβληθείσας από τον δικαιούχο αίτησης πληρωμής (σημείο α της παρούσας παραγράφου) υπερβαίνει το επιλέξιμο ποσό που καθορίζεται μετά την εξέταση της επιλεξιμότητας των δαπανών στην αίτηση πληρωμής (σημείο β της παρούσας παραγράφου) κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, επιβάλλεται διοικητική κύρωση επί του επιλέξιμου ποσού, η οποία ισούται με τη διαφορά μεταξύ αυτών των δύο ποσών αλλά δεν υπερβαίνει την πλήρη ανάκτηση της στήριξης. Σημειώνεται ότι δεν επιβάλλονται κυρώσεις αν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει έναντι της αρμόδιας αρχής ότι δεν ευθύνεται για την ένταξη του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η αρμόδια αρχή κρίνει με αιτιολογημένο τρόπο ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.

Η προαναφερόμενη διοικητική κύρωση επιβάλλεται κατ' αναλογία σε μη επιλέξιμες δαπάνες που εντοπίζονται κατά τη διάρκεια των επιτόπιων ελέγχων.

Στην περίπτωση διαπίστωσης μη επιλέξιμης δαπάνης ενημερώνεται εγγράφως ο δικαιούχος / επενδυτής για τυχόν έκφραση αντιρρήσεων ή λήψη διορθωτικών μέτρων και σε περίπτωση μη ανταπόκρισης εκ μέρους του ή απόρριψης από την υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο, μέρους ή όλων των αντιρρήσεων, επιβάλλονται οι δέουσες κυρώσεις, με ευθύνη της εν λόγω υπηρεσίας ακολουθώντας τα προβλεπόμενα στο υφιστάμενο κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο που διέπει το καθεστώς στήριξης του δικαιούχου, την υλοποίηση της επένδυσης και τις διατάξεις περί επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Επιπρόσθετα, η στήριξη που ζητείται απορρίπτεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου όταν τα κριτήρια επιλεξιμότητας δεν πληρούνται. Επίσης, δεν καταβάλλεται ή ανακτάται συνολικά ή εν μέρει, εφόσον δεν πληρούνται: α) δεσμεύσεις που καθορίζονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης ή β) άλλες υποχρεώσεις που τυχόν προβλέπονται, σε σχέση με τη δράση, από την ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία ή καθορίζονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, ιδίως δε οι διατάξεις για τις κρατικές προμήθειες και τις κρατικές ενισχύσεις και άλλα υποχρεωτικά πρότυπα και διατάξεις.

Για τον καθορισμό του ποσοστού απόρριψης ή ανάκτησης στήριξης λόγω μη συμμόρφωσης με τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις των ανωτέρω παραγράφων, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια: η σοβαρότητα, η έκταση, η διάρκεια και η συχνότητα της μη συμμόρφωσης σε σχέση με τις προϋποθέσεις στήριξης.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, προφανή σφάλματα τα οποία αναγνωρίζει η αρμόδια αρχή, σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση και όταν η αρμόδια αρχή πεισθεί ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση που η συνολική εκτίμηση βάσει των προαναφερομένων κριτηρίων οδηγεί στη διαπίστωση σοβαρής μη συμμόρφωσης, καθώς και στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από το ίδιο μέτρο ή είδος δράσης για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Οι μειώσεις, απορριπτικές αποφάσεις, ανακτήσεις και κυρώσεις της παρούσας παραγράφου επιβάλλονται με την επιφύλαξη πρόσθετων κυρώσεων σύμφωνα με άλλες διατάξεις του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου.

Διενεργούνται εκ των υστέρων έλεγχοι σε επενδυτικές ενέργειες προκειμένου να εξακριβωθεί ότι μια πράξη που περιλαμβάνει επένδυση σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση συνεχίζει να δικαιούται συγχρηματοδότηση από το ΠΑΑ 2014-2020, εάν εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή στον δικαιούχο:

- δεν έχει επέλθει παύση της παραγωγικής δραστηριότητας ή μετεγκατάστασή της εκτός της περιοχής προγράμματος.
- δεν έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές οι οποίες να επηρεάζουν την φύση της επένδυσης, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους και
- δεν έχει επέλθει αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό.

Στο θεσμοθετημένο σύστημα εφαρμογής (ΚΥΑ) των εκάστοτε Μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020, το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα των πέντε (5) ετών δύναται να μειωθεί σε τρία (3) έτη όταν πρόκειται για περιπτώσεις διατήρησης επενδύσεων ή θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν από ΜΜΕ.

Οι εκ των υστέρων έλεγχοι πραγματοποιούνται ετησίως σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1 % των δαπανών του ΕΓΤΑΑ για επενδυτικές ενέργειες που συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο δεσμεύσεων βάσει του άρθρου 71(1) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί η τελική πληρωμή από το ΕΓΤΑΑ. Λαμβάνονται υπόψη μόνο οι έλεγχοι που διενεργούνται έως το τέλος του σχετικού ημερολογιακού έτους.

Οι εκ των υστέρων έλεγχοι διενεργούνται με βάση κατάλληλο δείγμα που εξάγεται από τη ΕΥΔ ΠΑΑ. Την ευθύνη των εν λόγω ελέγχων έχει η ΕΥΔ ΠΑΑ. Η διενέργεια των ελέγχων γίνεται από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή από τους Φορείς στους οποίους εκχωρείται η αρμοδιότητα του ελέγχου. Το δείγμα ελέγχου εξάγεται από την ΕΥΔΠΑΑ και στηρίζεται σε ανάλυση κινδύνου και στις οικονομικές επιπτώσεις των διαφόρων ενεργειών, τύπων ενεργειών ή μέτρων και σε ένα ποσοστό μεταξύ 20% και 25% του δείγματος σε τυχαία επιλογή.

Κατά την διεξαγωγή του ελέγχου συμπληρώνονται έντυπα ελέγχου (check lists), καθορισμένου περιεχομένου, τα οποία αρχειοθετούνται και τηρούνται στο φάκελο της επένδυσης. Σχετική έκθεση ελέγχου συντάσσεται κατ' αναλογία των προβλεπόμενων στην διαδικασία III.2.3 του παρόντος κεφαλαίου και καταχωρείται στο ΟΠΣΑΑ. Τα τυχόν αχρεωστήτως καταβαλλόμενα ποσά για την πράξη που περιλαμβάνει επενδύσεις σε υποδομή ή παραγωγικές επενδύσεις ανακτώνται με ευθύνη της υπηρεσίας που διενήργησε τον εκ των υστέρων έλεγχο αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις βάσει του Άρθρου 71(1) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Η προαναφερόμενη πράξη επιστρέφει τη συνεισφορά από το ΕΓΤΑΑ, εάν εντός δέκα (10) ετών από την τελική πληρωμή στον δικαιούχο, η παραγωγική δραστηριότητα μεταφέρεται εκτός της Ένωσης, με την εξαίρεση της περίπτωσης ο δικαιούχος να είναι ΜΜΕ. Όταν η συνεισφορά από το ΕΓΤΑΑ λαμβάνει τη μορφή κρατικής ενίσχυσης, η περίοδος των 10 ετών αντικαθίσταται από την ισχύουσα προθεσμία σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται στις συνεισφορές σε ή από μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής ή προς κάθε πράξη η οποία επιφέρει διακοπή μιας παραγωγικής δραστηριότητας εξαιτίας μη δόλιας πτώχευσης.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων κοινοποιούνται στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ εφόσον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παραβάσεων εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, και ειδικά κατόπιν καταγγελιών ή εισαγγελικών παραγγελιών, προβαίνει στη διενέργεια έκτακτου επιτόπιου ελέγχου και όπου απαιτείται ζητείται από τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) η αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης. Επιπλέον, για την ορθότερη και αποτελεσματικότερη εξέταση των καταγγελιών, αλλά και του συνόλου των ελέγχων, η ΕΥΔ ΠΑΑ, ο Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) και οι Φορείς στους οποίους έχει εκχωρηθεί η αρμοδιότητα του ελέγχου συνεργάζονται με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα όπως το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος και το Σώμα Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης. Ειδικότερα, οποιαδήποτε βάσιμη καταγγελία ή υπόνοια διάπραξης παρατυπίας που προκύπτει μετά από έλεγχο διοικητικό ή επιτόπιο (εικονικές συναλλαγές, υπερτιμολογήσεις, πλαστά τιμολόγια κ.λ.π.) και δεν καλύπτεται θεσμικά από την ισχύουσα ΚΥΑ αρμοδιοτήτων της Μονάδας που ασκεί τον έλεγχο, αποστέλλεται στις αρμόδιες κατά νόμο υπηρεσίες (ΣΔΟΕ, ΣΕΕΔΔ, ΓΕΔΔ, Εισαγγελικές Αρχές) που αναλαμβάνουν τον περαιτέρω έλεγχο λόγω αρμοδιότητας.

Το σύνολο των απαραίτητων πληροφοριών σχετικών με την εξέταση της καταγγελίας και του πορίσματος του ελέγχου εισάγονται από τον αρμόδιο για τον έλεγχο φορέα στο ΟΠΣΑΑ.

ΤΙΤΛΟΣ IV Εποπτεία εφαρμογής Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, σύμφωνα και με τα άρθρα 65 και 66 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013, είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του ΠΑΑ 2014-2020 και αποτελεί την αρμόδια αρχή για την εποπτεία της ορθής εφαρμογής του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Ακόμα και στις περιπτώσεις όπου η αρμοδιότητα άσκησης καθηκόντων εκχωρείται σε Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ) η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 διατηρεί την πλήρη ευθύνη για την αποδοτικότητα και αρτιότητα της διαχείρισης και εκτέλεσης των καθηκόντων αυτών.

Ο Οργανισμός Πληρωμών & Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού & Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), σύμφωνα και με το άρθρο 7 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013, είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και τον έλεγχο των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2020.

Στο πλαίσιο αυτό θεσπίζεται σύστημα εποπτείας εφαρμογής του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου το οποίο αφορά:

- I. στην παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των εκχωρηθέντων καθηκόντων στους ΕΦΔ σε συνεχή βάση και
- II. στη διενέργεια ελέγχων εποπτείας για την εξακρίβωση και διασφάλιση της ορθότητας και κανονικότητας υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2020.

Σκοπός

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση ορθής εφαρμογής του ΣΔΕ έναντι των φορέων, στους οποίους εκχωρούνται αρμοδιότητες από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Περιγραφή Διαδικασίας

Η ΕΥΔ ή/και η ΕΥΕ ΠΑΑ παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης των μέτρων/υπομέτρων/δράσεων που έχουν εκχωρηθεί. Στο πλαίσιο αυτό, επεξεργάζεται σε τριμηνιαία βάση τα στοιχεία προόδου των εκχωρούμενων μέτρων/υπομέτρων/δράσεων μέσω αναφορών από το ΟΠΣΑΑ, το ΠΣΚΕ και όποιο άλλο πληροφοριακό σύστημα χρησιμοποιείται για τη διαχείριση των αιτήσεων στήριξης και πληρωμής. Στις αναφορές αυτές αποτυπώνεται ο ρυθμός υλοποίησης των διαφορετικών τύπων πράξεων και η εφαρμογή ή και η ολοκλήρωση του κάθε επιπέδου διαχείρισης (π.χ. έκδοση πρόσκλησης – πλήθος υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης, διοικητικός έλεγχος αιτήσεων στήριξης).

Επιπλέον, δύναται να ζητά από τον Ενδιάμεσο Φορέα την αποστολή αναφορών για την πορεία των ενεργειών. Στις εν λόγω αναφορές, ο Ενδιάμεσος Φορέας παραθέτει επαρκή τεκμηρίωση των ενεργειών του, αιτιολόγηση ενδεχόμενων αποκλίσεων από τις υποχρεώσεις που του έχουν εκχωρηθεί και τα μέτρα που έλαβε για την αντιμετώπισή τους. Επιπλέον, οφείλει να αναφέρει τυχόν προβλήματα που ανέκυψαν κατά τη διαχείριση και υλοποίηση των πράξεων και προτάσεις αντιμετώπισής τους.

Η ΕΥΔ ή/και η ΕΥΕ ΠΑΑ, επιβεβαιώνει την ορθότητα των διοικητικών ελέγχων επί των αιτήσεων στήριξης που έχει διενεργήσει ο Ενδιάμεσος Φορέας, επαναλαμβάνοντας τους εν λόγω ελέγχους σε κατάλληλο δείγμα αιτήσεων στήριξης. Το ποσοστό του δείγματος καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο ή στην απόφαση εκχώρησης. Το δείγμα θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικό όλων των τυχόν διαφορετικών δράσεων που περιλαμβάνονται στην αντίστοιχη πρόσκληση. Οι αιτήσεις στήριξης για τις οποίες επαναλαμβάνεται ο διοικητικός έλεγχος επιλέγονται τυχαία. Η επανάληψη των διοικητικών ελέγχων μπορεί να περιλαμβάνει και επιτόπια επίσκεψη.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ επιβεβαιώνει την ορθότητα των διοικητικών ελέγχων επί των αιτήσεων πληρωμής που έχει διενεργήσει ο Ενδιάμεσος Φορέας, επαναλαμβάνοντας τους εν λόγω ελέγχους σε κατάλληλο δείγμα αιτήσεων πληρωμής. Το ποσοστό του δείγματος καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο ή σε σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Το δείγμα θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικό όλων των τυχόν διαφορετικών δράσεων που περιλαμβάνονται στην αντίστοιχη πρόσκληση. Οι αιτήσεις πληρωμής για τις οποίες επαναλαμβάνεται ο διοικητικός έλεγχος επιλέγονται τυχαία.

Η ΕΥΔ ή/και η ΕΥΕ ΠΑΑ, ανάλογα με τις αποκλίσεις που διαπιστώνει ως προς την πρόοδο των ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων των πράξεων, την αιτιολόγησή τους, αλλά και αποκλίσεις ή αδυναμίες στην εφαρμογή των διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου ή των καθηκόντων, δύναται να προβεί σε ενέργειες υποστήριξης του Ενδιάμεσου Φορέα ή και να του προτείνει τη λήψη διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών.

Η ΕΥΔ ΠΑΑ τηρεί σε αρχείο τις αναφορές και τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των στοιχείων.

Στόχος / Σκοπιμότητα

Κατά τους ελέγχους αυτούς εξετάζεται η υλοποίηση των υποχρεώσεων του Φορέα στην έδρα του και διενεργούνται επιτόπιες επισκέψεις σε δικαιούχους προκειμένου να ελεγχθεί η ορθή εκτέλεση του ΣΔΕ σε όλα τα στάδια σε σχέση με τις αρμοδιότητες που εκχωρούνται

Οι έλεγχοι εποπτείας έχουν σκοπό:

1. την έγκαιρη διαπίστωση προβλημάτων πριν αυτά διογκωθούν και την εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων για την επίλυσή τους.
2. τον εντοπισμό των κύριων παραγόντων που επηρεάζουν τα αποτελέσματα της λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020 διασφαλίζοντας την ορθή λειτουργία του.
3. τη διερεύνηση και αξιολόγηση της απόδοσης διαδικασιών και μεθόδων καθώς και της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής των εκχωρηθέντων Μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020.. Οι έλεγχοι εποπτείας διενεργούνται από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή τον ΟΠΕΚΕΠΕ στους Φορείς που οι ίδιοι έχουν εκχωρήσει αρμοδιότητες, καθώς και σε φορείς που συνεπικουρούν το έργο τους, για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των υποχρεώσεών τους όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στις αποφάσεις εκχώρησης.

Για την επιλογή των ελεγχόμενων μέτρων / υπομέτρων/ δράσεων, καθώς και των ελεγχόμενων ΕΦΔ λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Ευρήματα από τους επιτόπιους και τους έκτακτους.
- Ευρήματα από την παρακολούθηση.
- Καθυστερήσεις και προβλήματα από την υλοποίηση των μέτρων / υπομέτρων/ δράσεων.
- Πραγματοποίηση ελέγχων στο σύνολο κατά το δυνατόν των μέτρων.
- Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των ΕΦΔ από την ΕΥΔ ΠΑΑ
- Τη διασπορά του δείγματος

Προετοιμασία και διενέργεια ελέγχων εποπτείας

Για τη διενέργεια του ελέγχου συμπληρώνονται ειδικά ερωτηματολόγια βάσει των οποίων συντάσσεται και η έκθεση ελέγχου. Μετά το πέρας του ελέγχου τα ερωτηματολόγια υπογράφονται από τους εκπροσώπους των ελεγχθέντων Φορέων, τους δικαιούχους και τους ελεγκτές και τηρούνται στο αρχείο της ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020.

I. Έκθεση ελέγχου εποπτείας

Μετά και την ολοκλήρωση του ελέγχου συντάσσεται έκθεση ελέγχου εποπτείας σύμφωνα με τα οριζόμενα και στην παράγραφο για τους επιτόπιους ελέγχους. Η έκθεση διαβιβάζεται στους ελεγχόμενους φορείς και στα λοιπά αρμόδια όργανα. Σε περίπτωση ευρημάτων σε δικαιούχους πράξεων απόσπασμα της έκθεσης διαβιβάζεται / επιδίδεται και σε αυτούς.

II. Κυρώσεις / Ανακτήσεις

Οι εκθέσεις, στην περίπτωση που έχουν ευρήματα, θα καταλήγουν σε απαίτηση συμμόρφωσης ή κυρώσεις για τους φορείς και σε απαίτηση συμμόρφωσης ή κυρώσεις ή ανακτήσεις στους δικαιούχους.

Εφόσον από το πόρισμα της έκθεσης ελέγχου διαπιστωθούν αδυναμίες ή ελλείψεις στις υποχρεώσεις των Φορέων και ανάλογα με το μέγεθος και τη σπουδαιότητα του

προβλήματος, οι ελεγχθέντες Φορείς προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, λαμβάνοντας τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

Εφόσον η ΕΥΔ ΠΑΑ ή/και ο ΟΠΕΚΕΠΕ διαπιστώσουν αδυναμίες ή ελλείψεις στη διαχείριση και στον έλεγχο των πράξεων ή στην εκτέλεση των καθηκόντων και ανάλογα με το μέγεθος και τη σπουδαιότητα του προβλήματος προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, προτείνοντας τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

Στην περίπτωση που ο Ενδιάμεσος Φορέας δεν υλοποιήσει τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα εντός της περιόδου συμμόρφωσης, η ΕΥΔ ΠΑΑ ή ο ΟΠΕΚΕΠΕ δύναται να εισηγηθούν την ανάκληση ή τροποποίηση των όρων της εκχώρησης.

ΤΙΤΛΟΣ V Οριζόντια Θέματα

Διαδικασία V.1.1 Επαληθευσιμότητα και ελεγχιμότητα

Η ΕΥΔ και ο ΟΠΕΚΕΠΕ συνεργάζονται για την εξασφάλιση της ελεγχιμότητας και επαληθευσιμότητας σύμφωνα με το άρθρο 62 του Καν. 1305/2013. Η εν λόγω συνεργασία περιλαμβάνει σύνταξη σχεδίων θεσμικών εγγράφων (ΥΑ, ΚΥΑ, εγκύκλιοι, οδηγίες) για την ανάλυση των απαιτήσεων και τον καθορισμό των προδιαγραφών για τη διασφάλιση της ελεγχιμότητας και επαληθευσιμότητας των μέτρων.

Οι σημαντικότεροι πιθανοί κίνδυνοι αναφορικά με την εφαρμογή, την ελεγχιμότητα και την επαληθευσιμότητα των μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 αφορούν στα ακόλουθα:

- Στο εύλογο κόστος
- Στην επιλογή των Δικαιούχων
- Στην παρακολούθηση του μέτρου και στη διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων πληρωμής
- Στην επάρκεια των συστημάτων ελέγχου για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης των έργων από άλλα εθνικά ή/ και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, τον εντοπισμό τεχνητών προϋποθέσεων χρηματοδότησης και της κατάτμησης των έργων στις Δημόσιες Συμβάσεις
- Στην παρακολούθηση και στον έλεγχο των μακροχρονίων υποχρεώσεων των Δικαιούχων για την διατήρηση της επένδυσης
- Στην παρακολούθηση και στον έλεγχο των μακροχρονίων υποχρεώσεων των Δικαιούχων όσον αφορά στη συντήρηση των έργων στα Δημόσια Έργα.
- Στην τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης των έργων στις περιπτώσεις που οι Δικαιούχοι Δήμοι δεν διαθέτουν Τεχνική Υπηρεσία (Δημόσια Έργα)

Για τον μετριασμό των ανωτέρω κινδύνων κατά την υλοποίηση των Μέτρων προβλέπονται οι ακόλουθες αρχές:

Το εύλογο κόστος θα διασφαλιστεί μέσω της δημιουργίας βάσης δεδομένων τιμών αναφοράς του μηχανολογικού εξοπλισμού και της κτιριακής υποδομής στα έργα των επενδυτικών Μέτρων της 5ης Προγραμματικής περιόδου, η οποία θα αναθεωρείται περιοδικά, καθώς και με την συγκριτική ανάλυση των υποβαλλόμενων προσφορών κατά την αξιολόγηση, την πληρωμή και τον έλεγχο των έργων.

Κατά το στάδιο επιλογής των Δικαιούχων λαμβάνεται ειδική μέριμνα αναφορικά με τη τήρηση κριτηρίων επιλογής, την κατάλληλη διαβάθμιση της βαθμολογίας τους, καθώς και τις συνθήκες ικανοποίησης των κριτηρίων από τους Δικαιούχους που περιγράφονται με σαφήνεια στο θεσμικό πλαίσιο του Μέτρου.

Παρακολούθηση των Μέτρων και διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων πληρωμής.

Η ορθή εφαρμογή των Μέτρων του Προγράμματος διασφαλίζεται μέσω της αναβάθμισης και επικαιροποίησης των Πληροφοριακών Συστημάτων με στόχο τη διευκόλυνση διασταύρωσης στοιχείων και εξαγωγής αποτελεσμάτων κατά την υλοποίηση των δράσεων. Επιπλέον, η βελτίωση των αναφορών και η διασύνδεση με άλλα Πληροφοριακά Συστήματα (ΟΠΣ) συμβάλλει στην παροχή στατιστικών στοιχείων μεγαλύτερης αξιοπιστίας καθώς και στη βελτιστοποίηση της στατιστικής ανάλυσης για τον ακριβέστερο προσδιορισμό των κυριότερων παραγόντων υπεύθυνων για την εμφάνιση σφάλματος με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό τους και τη λήψη διορθωτικών μέτρων για τον μετριασμό του.

Στο πλαίσιο των αιτήσεων πληρωμής, ορίζεται κατάλληλη διαδικασία για τη διεκπεραίωση τους η οποία θα επιτρέπει την πρόληψη και τον εντοπισμό ενδεχόμενων παρατυπιών ή παραλείψεων.

Συστήματα ελέγχου, αποφυγή διπλής χρηματοδότησης και εντοπισμός τεχνητών προϋποθέσεων χρηματοδότησης.

Πραγματοποιούνται διασταυρωτικοί έλεγχοι μέσω μικρών πληροφοριακών συστημάτων για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης από τους αρμόδιους Ενδιάμεσους φορείς Διαχείρισης, καθώς και έλεγχοι για τον εντοπισμό τεχνητών προϋποθέσεων χρηματοδότησης, καθώς και κατάτμησης έργων Δημοσίων Συμβάσεων

Παρακολούθηση και Έλεγχος των μακροχρονίων υποχρεώσεων των Δικαιούχων. Εγκατάσταση επαρκούς συστήματος παρακολούθησης της τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεων των Δικαιούχων και εκ των υστέρων ελέγχων για την επιβεβαίωση της ορθής λειτουργίας της επένδυσης για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται από τους Κανονισμούς. Στα Δημόσια έργα θα πρέπει να παρέχεται η τεκμηρίωση της δυνατότητας του Δικαιούχου αναφορικά με τη συντήρηση των έργων.

Υποστήριξη των Δικαιούχων Δήμων που δεν διαθέτουν τεχνικές υπηρεσίες με την παροχή προτύπων / οδηγιών ωρίμανσης – προκήρυξης – αδειοδότησης των δημοσίων έργων

Αναλυτικότερα, οι κίνδυνοι, οι ενέργειες μετριασμού και η συνολική εκτίμηση για την ελεγχσιμότητα και επαληθευσσιμότητα περιγράφονται ανά δράση, υπομέτρο και μέτρο στα τεχνικά δελτία των μέτρων και εξειδικεύονται στο θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων.

Διαδικασία V.1.2 Διαδικασία κοινοποίησης των δεδομένων και των στατιστικών ελέγχου βάσει του άρθρου 9 του Καν. (ΕΕ) 809/2014

Μέχρι τις 15 Ιουλίου κάθε έτους ο Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) σε συνεργασία με την ΕΥΔ ΠΑΑ αποστέλλει στην Επιτροπή έκθεση που καλύπτει τα δεδομένα και τις στατιστικές ελέγχου και περιλαμβάνει τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο της έκθεσης καθορίζονται κυρίως από το άρθρο 9 του Καν. (ΕΕ) 809/2014 (όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά).

Στο πλαίσιο αυτό και για τον ορθότερο συντονισμό, επίτευξη του στόχου των ελέγχων που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΕ) 809/2014 και την αποτελεσματική εφαρμογή των απαιτήσεων του άρθρου 9, οι ΕΥΔ ΕΠ Περιφερειών ενημερώνουν την ΕΥΔ ΠΑΑ ανά τρίμηνο με πλήρη και αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τους ελέγχους που διενήργησαν στα Μέτρα που τους αφορούν (Μέτρο, Δικαιούχοι, Πληρωμές, Κοινωνική συμμετοχή, επιτευχθέντα ποσοστά ελέγχων κλπ.).

Διαδικασία V.1.3 Διαδικασία εφαρμογής Δημοσιονομικών Διορθώσεων – Ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών

Τα έσοδα από πρόστιμα, διοικητικές κυρώσεις, επιστροφή παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών κατά την έννοια του άρθρου 56, του Καν.(ΕΚ) 1306/2013 και αναζητούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2, 3 του άρθρου 54 του Καν.(ΕΚ) 1306/2013 και κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 28 του Νόμου 2520/97, όπως τροποποιούμενο ισχύει. Το σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και οι διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης καθορίζεται από ΚΥΑ.

Ο Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) τηρεί βιβλίο οφειλετών σε ηλεκτρονική μορφή στο οποίο εγγράφεται κάθε περίπτωση ποινής, προστίμου, αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος ποσού και παρακολουθείται μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιβολής δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης.

Σκοπός είναι η θέσπιση διαδικασιών για την πρόληψη και την καταπολέμηση φαινομένων απάτης με σκοπό την αποφυγή παράτυπης λήψης ενισχύσεων

Οι έλεγχοι που σχετίζονται με την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης αποτελούν μέρος της διαδρομής ελέγχου των διαδικασιών, διοικητικών, επιτόπιων, εκ των υστέρων και ειδικών ελέγχων, η οποία τεκμηριώνεται σε κάθε περίπτωση στα αντίστοιχα ερωτηματολόγια (check lists) που συνοδεύουν κάθε είδος ελέγχου ανάλογα με το είδος του Μέτρου.

Οι έλεγχοι αυτοί περιλαμβάνουν:

➤ **Έλεγχος για τη δημιουργία τεχνητών προϋποθέσεων χρηματοδότησης**

- Διασταύρωση των στοιχείων που δηλώνονται από τις εταιρείες με τα επίσημα οικονομικά στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών (π.χ. Φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας και των εταίρων, εκκαθαριστικά σημειώματα εφορίας, ισολογισμοί, μετοχολόγια) για την επαλήθευση της ιδιότητας και της κατηγορίας της μικρομεσαίας επιχείρησης (ΜΜΕ).
- Διασταυρωτικοί μηχανογραφικοί έλεγχοι μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣΑΑ) και χωρικοί έλεγχοι με τις ηλεκτρονικές βάσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ για τον έλεγχο των στοιχείων των δικαιούχων που σχετίζονται με κριτήρια επιλεξιμότητας (π.χ. χρόνος εισόδου αιτούντων νέων γεωργών στη γεωργία, εξέταση στοιχείων αιτούντων παραγωγών για συμμετοχή τους ως μέλη σε ήδη υπάρχουσα Ομάδα Παραγωγών).
- Διασταυρωτικοί μηχανογραφικοί έλεγχοι με το μητρώο αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων του ΥΠΑΑΤ και με τη βάση δεδομένων του Υπουργείου Οικονομικών για τον έλεγχο των δηλωθέντων εισοδημάτων από την ενασχόληση με τη γεωργία.

➤ **Έλεγχος εύλογου κόστους/ Εντοπισμός τεχνητών μη ανταγωνιστικών τιμών προσφορών**

- Επαλήθευση του εύλογου κόστους μηχανολογικού εξοπλισμού και κτιριακών εργασιών μέσω των βάσεων δεδομένων / τιμών αναφοράς, τόσο κατά το στάδιο της αξιολόγησης όσο και του επιτόπιου ελέγχου
- Ενδελεχής διασταύρωση των διαφορών στις τιμές των προσφορών ανά αντικείμενο δαπάνης – διασφάλιση ότι δεν έχουν κατατεθεί τιμολόγια με τεχνητές διαφορές μεταξύ τους ύψους π.χ. 1-5%
- Έλεγχος της συχνότητας εμφάνισης του ίδιου προμηθευτή ή του ίδιου μελετητή σε ασυνήθιστα μεγάλο αριθμό προτάσεων αιτήσεων ενίσχυσης για ένταξη στο

πρόγραμμα είτε της ίδιας πρόσκλησης είτε στο πλαίσιο προσκλήσεων της ίδιας προγραμματικής περιόδου.

- Έλεγχος μέσω διαδικτύου της πραγματικής ύπαρξης συγκεκριμένων μοντέλων για δαπάνες εξοπλισμού
- Έλεγχος ύπαρξης τυπογραφικών λαθών όσον αφορά τη χώρα προέλευσης την επωνυμία ή το μοντέλο του αντικειμένου

➤ **Έλεγχος διπλής χρηματοδότησης**

- Διασταυρωτικοί μηχανογραφικοί έλεγχοι με το σύστημα πληρωμών του ΟΠΕΚΕΠΕ για τον έλεγχο της λήψης ενισχύσεων για τα ίδια μέτρα/δράσεις (Μοναδιαίο ΑΦΜ)
- Διασταυρωτικοί μηχανογραφικοί και χωρικοί έλεγχοι με τις ηλεκτρονικές βάσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ LPIS & ΟΣΔΕ για την εξασφάλιση μη δήλωσης ίδιων αγροτεμαχίων από άλλο δικαιούχο
- Διασταυρωτικοί έλεγχοι με το ΠΣΚΕ του Υπουργείου Ανάπτυξης και το ΟΠΣΑΑ για τον έλεγχο ύπαρξης διπλής αίτησης ενίσχυσης για την ίδια επένδυση από άλλο ΕΔΕΤ.

➤ **Έλεγχος για τον εντοπισμό μεταχειρισμένου εξοπλισμού που έχει υποβληθεί προς χρηματοδότηση**

- Η μεθόδευση για την ανωτέρω απάτη συνήθως περιλαμβάνει την τοποθέτηση στον συγκεκριμένο μηχανολογικό εξοπλισμό πλαστών στοιχείων α ταυτοποίησης σχετικά με τον τύπο, το έτος κατασκευής και τον σειριακό αριθμό του εξοπλισμού.
- Η αντιμετώπιση της ανωτέρω απάτης συνίσταται μεταξύ άλλων στον έλεγχο της γνησιότητας για τον εντοπισμό τυχόν παραποιημένων στοιχείων ταυτοποίησης του εξοπλισμού (έτος κατασκευής, τύπος, κατασκευαστής, σειριακός αριθμός), τον έλεγχο των βιβλίων παγίων της επιχείρησης καθώς και της ορθότητας/ γνησιότητας των σχετικών συνοδευτικών παραστατικών (τιμολόγια, δελτία αποστολής, διεθνή φορτωτική). Ο έλεγχος δύναται να συνοδευτεί και από επιτόπια επίσκεψη στην έδρα του προμηθευτή.

Διαδικασία V.1.5 Διαδικασία κοινοποίησης παρατυπιών στην OLAF

Σκοπός της διαδικασίας είναι η κοινοποίηση στην Επιτροπή – Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) των παρατυπιών με την έννοια του άρθ. 2 του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 2015/1971.

Η κοινοποίηση εφαρμόζεται για κάθε παρατυπία που αποτέλεσε αντικείμενο μιας πρώτης διοικητικής ή δικαστικής διαπιστώσεως και οδηγεί σε δημοσιονομική διόρθωση κοινοτικής συνδρομής μεγαλύτερης των 10.000 ευρώ (άρθ. 3 του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 2015/1971).

Η Δ/ση Νομοθετικής Πρωτοβουλίας και Διαχείρισης Παραβάσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι ο αρμόδιος φορέας για την ανακοίνωση με ηλεκτρονικό τρόπο στην Επιτροπή (OLAF) – μετά το τέλος κάθε ημερολογιακού τριμήνου - των παρατυπιών που εντοπίστηκαν από τα ελεγκτικά όργανα κατά την διεξαγωγή των ελέγχων. Για τον σκοπό αυτό, ζητά από τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) την διαβίβαση των στοιχείων που απαιτούνται από την OLAF.